

Odprte strani

**Kdor ima denar,
je neodvisen**

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJSKI BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Se slovensko drevo življenja suši?

Podatki, s katerimi nam te dni strežejo nad prihodnostjo slovenskega naroda zaskrbljeni strokovnjaki, nam resnično kažejo, da bi s pesnikom vzkliknili »samo milijon nas je...«. Kajti na tisoč prebivalcev se nam rodi le še ducat otrok, v tem desetletju se nam jih je letno rodilo povprečno pet tisoč manj kot v preteklem, slovenska ženska ne rodi v povprečju niti dveh otrok več. Tudi smrtnost otrok in mladih ljudi je pri nas višja kot kjerkoli, saj smo lani le v prometnih nesrečah izgubili za dva šolska razreda otrok in mladostnikov. Bolj kot drugje v razvitem svetu nam umirajo dojenčki, kar je poleg zdravstvenega zlasti socialni šok. Tudi s 17 tisoč splavi letno smo v vrhu evropske top lestvice. To občutljivo vprašanje ta čas najbolj buri duhove (zlasti žensk, ki imamo zakonito pravico do splava) in si politične stranke z njim že kujejo svoj volilni kapital.

Skratka, Slovencev nas je vse manj, naša struktura se vse bolj nagiba k staranju. Doleta nas je podobna usoda kot razvite evropske družbe, kjer zato, da bi zagotovili svojemu potomstvu najboljše, od prijetnega otroštva, do dobre izobrazbe in razvoja, rojevamo

manj otrok kot prej. Pri nas pa je zadnja leta motiv, da družine ostanejo pri enem ali dveh otrocih, že kar eksistenčen. Družinski dohodki so manjši ali enaki življenjskim stroškom, kar nikakor ne govori v prid kvaliteti življenja. Negativno bilanco rojstev so nam (na žalost ali srečo) blažili prišleki, sicer bi se še hitreje približali milijonu.

Slovensko drevo življenja se nesporno suši. Za ozelenitev vlada potrebuje odločne in modre ukrepe. Te dobiva s strokovnimi podlagami prebivalstvene politike. Potrebuje pa tudi denar. Strokovnjaki so izračunali, kolikšen delež narodnega dohodka bo potreben za izvedbo predlaganih ukrepov, težje pa bo do njega priti, saj bo treba zaposlene (vse ali pa le tiste brez otrok) dodatno obdavčiti. Prebivalstvena politika prihaja ravno v času, ko bo to sila težko. Kdove zakaj se vlada ni prej odzvala na plat zvona, ki ga že desetletja bijejo strokovnjaki? Sicer pa bolje pozno kot nikoli, čeprav imam oblastnike na sumu, da sedanjem rojevanju prebivalstvene politike ravno v tem času ne botruje le dolgotrajno treznjenje, pač pa vsaj malo tudi predvolilna logika.

D. Z. Žlebir Slovenski narod na poti izumrtja?

Ustanoviteljstvo gorenjskim skupščinam

Kranj, 1. februarja - Predsedstvo občinske konference Socialistične zveze Kranj je v sredo na seji sprejelo pobudo za spremembo ustanoviteljstva Gorenjskega glasa. Nadaljnje vztrajanje pri ustanoviteljstvu v okviru gorenjskih občinskih konferenc Socialistične zveze bi namreč pomenilo, da je Gorenjski glas strankarski časopis, kar ni v skladu z neodvisno oziroma nestransko opredelitvijo časopisa.

Na seji predsedstva so ugotovili, da bodo še v začetku tega meseca o tem razpravljala tudi predsedstva drugih občinskih konferenc SZ na Gorenjskem. Kranjsko predsedstvo Socialistične zveze je takšno pobudo sprejelo, vendar s pogojem, da ustanoviteljstvo prevzamejo gorenjske občinske skupščine. Resno so se tudi zavzeli za pobudo, da bi spremembo ustanoviteljstva uredili še v tem skupščinskem mandatu, pri čemer velja opozoriti, da bodo zadnje seje občinskih skupščin tega mandata marca letos.

A. Ž.

Bojim se le surovega revanšizma

Bohinjska Bistrica, 1. februarja - "Z lahko dušo prihajam v Bohinj," je že na začetku krajšega uvoda v sredo pozno popoldne v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici rekel sogovornik na javni tribuni Viktor Zakelj, podpredsednik Republiške konference Socialistične zveze Slovenije. V dvorani, kjer je potem dobro poltretjo uro trajal pogovor na zares zavidljivi ravni na temo Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejšem življenju (kar je moto programa Socialistične zveze oziroma Socialistične stranke), se je zbralo okrog sto krajanov iz Bohinja. Z že njemu znano mirno, trdno, logično, zgodovinsko podprto mislijo in lepo razumljivo besedo, kljub različnosti udeležencev v dvorani, ni niti za trenutek skrenil s prilagodljive, a vendar strogo opredeljene (poklicne) politične stalnice. Skratka, njegov nastop politika je navdušil in ponovno potrdil, da ni pristaš plehkega spogledovanja na takšni ravni sedanjega trenutka in se kasneje v razpravi pri nekem odgovoru ni skušal izmakniti, da se pravzaprav najbolj boji surovega revanšizma. Več o pogovoru v Bohinjski Bistrici v Gorenjskem glasu v torek. - A. Ž.

Pogovor kranjskega Demosa z dr. Jožetom Mencingerjem

Bo ljudstvo zdržalo?

Čeprav raziskave javnega mnenja še vedno kažejo, da večina ljudi verjame v učinkovitost in (pozitivne) rezultate Markovičeve zvezne vlade, pa je torkov Demosov pogovor z dr. Jožetom Mencingerjem, uglednim ekonomistom in sodelavcem Ekonomskega (Bajtovega) inštituta pri Pravni fakulteti v Ljubljani, pokazal, da je optimizem, ki se z Markovičevih javnih nastopov širi na ljudstvo, nekoliko pretiran. Če se dr. Mencinger tokrat ni zmotil, kot se ni zmotil že velikokrat doslej, potem Markovičev program ne bo dolgo zdržal, tudi zato ne, ker so bile v začetku narejene nekatere tehnične napake, med katerimi je najbolj očitna napačno razmerje med dinarjem in marko, in ker je tudi zdaj vse več znamenj, da inflacija ne bo 13-odstotna, da se davki povečujejo namesto zmanjšujejo, da pešata izvoz in industrijska proizvodnja... Če pa bo program že uspel, bo uspel zaradi izjemne socialne vzdržljivosti ljudstva, ki bo moralo prestatati obdobje močne recesije, hudih likvidnostnih problemov, socialnih nemirov, prehajanja prikrite (20-odstotne) brezposelnosti v odkrito. Na Kosovu, kjer v teh dneh tako pogosto govorijo o kontrarevoluciji, je ekonomsko brezposelnih toliko, kot je zaposlenih, v vsej Jugoslaviji približno tretjina.

Slovensko-srbski "gospodarski spor" bo po Mencingerjem mnenju dolgoročno koristen za obe strani: Slovenija se bo bolj usmerila v izvoz, Srbija bo spodbudila lastne ustvarjalne moči. Drobnemu gospodarstvu in podjetništvu pripisujemo vsaj v začetnem obdobju prevelike možnosti. Zapiranje gospodarskih velikanov ni realno zaradi socialnih nemirov. Slovenija bi gospodarsko vzdržala odcepitev od Jugoslavije, vendar je to predvsem politično vprašanje. Vse, kar se dela narobe, ni komunistična zarota, veliko je tudi neznanja in nesposobnosti. Čeprav bo Demos na volitvah zmagal, se bo ubadal z istim vprašanjem, kako preživeti - je le nekaj misli, ki jih je na torkovem pogovoru izrekel dr. Mencinger. (Več na 3. strani) C. Zaplotnik

MITSUBISHI **DOMEVSCEK** VOLVO
NOVA IN RABLJENA VOZILA, NADOMESTNI DELI, DODATNA OPREMA, ODLIČEN SERVIS IN POPRAVILA
FURNITZ (PRED BELJAKOM) KÄRNTNERSTR. 50, Tel.: 9943-4257-2210

Ford **PAPP**
BELJAK, STEINWENDERSTR. 15, Tel. 9943-4242-24826

Milan Kučan za predsednika

Predsedstvo republiške socialistične zveze je predlagalo svoje kandidate za nosilce najodgovornjših funkcij. Za predsednika predsedstva je predlagalo Milan Kučana, za člane pa Miroslavo Gec - Korošec, Cirila Zlobca in Petra Novaka. Predlagali pa so tudi Jožeta Smoleta, ki je evidentiran tudi za nosilca kandidatne liste socialistične zveze za družbenopolitični zbor skupščine.

D. Z. Žlebir

Strah nas je jutrišnjega dne

Kranj, 1. februarja - Kaj je današnje Kosovo? Žal, nič drugega kot mrtvi in ranjeni, ponižani, užaljeni in ustrašeni ljudje, medsebojno sprti do takšne mere, ko marsikje sporazum ni več mogoč, ampak samo klic po dokončnem obračunu z najhujšimi posledicami. Pokrajina je ohromela. Prag državljanske vojne je prestopljen. Na jugoslovanskih tleh se ponavljata, na trenutke še v hujših oblikah, Libanon in Romunija. Jutrišnjega dne nas je resnično lahko strah.

HONDA ● NADOMESTNI DELI
● DODATNA OPREMA
MOTORNIA KOLESA ● SERVIS
KROPFITSCH ● VELIKA IZBIRA
CELOVEC, ROSENTERSTR. 147 MOTORNIAH
Tel.: 9943-463-22344 KOLES

TOYOTA KINZEL
VELIKA ZALOGA NOVIH IN RABLJENIH MODELOV
TOYOTA
SERVIS - NADOMESTNI DELI - DODATNA OPREMA
NUDIMO UGODNE EKSPORTNE CENE IN POSTREŽEMO V
SLOVENŠČINI
CELOVEC, VÖLKERMARKESTR. 145, Tel.: 9943-463-32231
(DRUGI SEMAFOR DESNO, PRI "KIKI" LEVO - 400 M)

Auto-Krainer Auto
● MOŽNOST GARANCIJSKIH POPRAVIL
● NOVA IN RABLJENA VOZILA ● SERVIS
● NADOMESTNI DELI IN DODATNA OPREMA
CELOVEC, ROSENTERSTR. 162, Tel.:
9943-463-21415

Gorenjska še vedno nima društva za boj proti raku

Vsa Slovenija v akcijo "Onkologija 2000"

Kranj, 30. januarja - V zadnjih letih si je vodstvo ljubljanskega regijskega društva za boj proti raku nekajkrat prizadevalo pri kranjskih družbenopolitičnih organizacijah sprožiti akcijo za ustanovitev društva za boj proti raku na Gorenjskem. Tudi na Jesenicah so poskušali, a vse je ostalo le pri namerah. Gorenjska na zemljevidu Slovenije po pokritosti s temi prepotrebni društvi ostaja bela lisa. Tokrat so predstavniki društva ljubljanske regije ponudili svojo pomoč: pripravljeno so pomagati pri ustanavljanju društva, ta čas pa bi sami pokrivali Gorenjsko s propagandnim materialom in akcijami, ki jih vodijo. Tokrat bodo akcijo ustanavljanja društva prevzeli občinski sindikalni sveti vseh gorenjskih občin skupno z Medobčinskim svetom SZDL.

Resnično je čudno, da to humano društvo ne dobi svojih privržencev med organizatorji, ko vendar Gorenjska pri obolenju za rakom ni nobena izjema. Od 6000 na novo odkritih bolnikov z rakom in 100.000 povratnikov v Sloveniji jih je od 12 do 16 odstotkov z Gorenjske, je na torkovem pogovoru povedal prof. dr. Andrej Kocijan, predsednik Zveze slovenskih društev za boj proti raku. In medtem ko vsa Slovenija preko društev zbira denar za izobraževalni oziroma propagandni material ter vodi akcije za zgodnje odkrivanje raka, se Gorenjska obnaša, kot bi ne imela nobenega bolnika. Društva so tu predvsem za prosvetljevanje ljudi, saj se danes vendar ve, kako izrednega pomena je zgodnje odkrivanje raka.

Zato bi moral vsak človek poznati pot do odkrivanja raka, nobena družina bi ne smela ostati brez zloženka, ki jih pri nas izdaja Društvo za boj proti raku Ljubljana, in ki opozarja in uči, kako prisluhniti našemu telesu, da se obvarujemo najhujšega, in ne brez strokovnih predavanj, ki jih prav tako organizirajo.

Vsa leta se naša bolnišnica za onkologijo v Ljubljani bori s pomanjkanjem finančnih sredstev. 350 postelj je na voljo za vso Slovenijo, aparature so silno drage, v kako slabih, da ne rečemo nemogočih razmerah pa bivajo in se zdravijo rakavi bolniki, vedo le tisti, ki to bolnišnico sami doživljajo. Medtem ko je naša družba takoj po vojni imela silno razumevanje za zdravstvo in odvajala zanj 7 odstotkov družbenega dohodka, Zahodna Evropa pa le 3 odstotke, se je stanje danes spremenilo hudo na slabše; Slovenija daje za zdravstvo le še 3,9 odstotka družbenega dohodka, Evropa pa danes daje 10 odstotkov. Zato je vsaj pri prosvetljevanju ljudi še toliko bolj pomembna laična pomoč. Brez nje, poudarjajo zdravniki na Onkološkem inštitutu Slovenije, ne bodo zmogli. Sicer pa tudi najbolj razvite in bogate države pri raku ne morejo brez laikov.

Laično pomoč pa potrebujejo tudi pri akciji "Onkologija 2000", za katero se odloča vsa Evropa in kjer tudi Slovenija ne bi smela izostati. Onkologi na Zahodu namreč ugotavljajo, da bi, če bi sledili le trem ciljem - pravilna, zdrava prehrana, -opušcanje kajenja in -zgodnje odkrivanje raka na genitalijah pri ženskah, bi za 15 odstotkov zmanjšali obolenost za rakom. Enak odstotek bi veljal tudi v Sloveniji. Da bi pa ta program izpeljali tudi v Sloveniji, morajo priskočiti na pomoč društva. Gorenjska mora dobiti svoje društvo vsaj zdaj. Kot so se dogovorili na torkovi seji, bodo akcijo zanj začeli sindikalni delavci po občinah s pridobivanjem poverjenikov in članov društva po delovnih organizacijah, Medobčinski svet SZDL pa bo poiskal pet članov po občinah, ki bi bili v začetku pripravljene sodelovati v izvršilnem odboru ljubljanskega društva za boj proti raku. Med njimi naj bi bili zdravstveni delavec, pedagog in socialni delavec. Upajmo, da bo tokrat vendarle prisluhnila vsa Gorenjska in da se bo vendar le premaknilo.

D. Dolenc

Brez laikov pri boju proti raku ne gre, opozarjajo prof. dr. Andrej Kocijan, predsednik Zveze slovenskih društev za boj proti raku, Janez Ogorelec, predsednik Društva za boj proti raku ljubljanske regije in Otmar Bergant tajnik ljubljanskega društva ter Gorenjcem ponujajo pomoč. - Foto: G. Šinik

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzin

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl Zlebir (socialna politika, Trzin), Dušan Humer (šport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoč račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Casopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Predsedstvo socialistične zveze o prebivalstveni politiki

Ustvariti razmere, ki bodo prijaznejše otrokom

Ljubljana, 30. januarja - Potem ko nas je dan predtem na tiskovni konferenci Emil Milan Pintar seznanil s podlagami dolgo se porajajoče prebivalstvene politike, ki jo je z njim na čelu snovala posebna strokovna komisija, smo imeli na predsedstvu slovenske socialistične zveze priložnost slišati že prve odmeve nanje.

Posebna strokovna komisija, ki jo je lani imenoval izvršni svet, je pripravila podlage demografske politike, o njih pa bodo do konca aprila razpravljali vsi pristojni organi. Predloge je predsedstvu socialistične zveze predstavila ena od strokovnjakinj iz omenjene komisije dr. Mateja Kožuh - Novak z univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo, govore pa zlasti o spodbudnih družbenih ukrepih, ki bi ustvarjali možnosti za več rojstev, kot jih imamo zdaj. Povečali naj bi rodost vsaj do ravnosti enostavne reprodukcije, izboljšali zdravstvene in psihosocialne pogoje za življenje otrok in kvaliteto življenja nasploh, spodbudili zavest in odgovornost posameznika ter družbe za otroke, nenazadnje pa tudi ohranili identiteto Slovencev.

Čeprav je iz razprav velo prebrčanje, da smo bili aktivne prebivalstvene politike Slovencev zelo potrebni, pa je nekaj njenih prvin zbuvalo različna mnenja. Zlasti o davku na

pančič pa je menil, da mora biti odločanje o rojstvu otrok res svobodno in ne pod pritiskom prebivalstvene politike, pri tem pa je treba dosledno spoštovati človekove pravice. Tudi ponujeni davek na nestarševstvo je razumel kot eno represivnih sredstev. Tomaž Banovec pa je govoril o prebivalstveni politiki v luči morebitnih sprememb delovnega časa, česar pa se na da uveljaviti prav na hitro. Janez Malačič je omenil, da bi se utegnil trend usihanja prebivalstva v Sloveniji v prihodnosti zaostri, zato naj nosilci političnih odločitev poskrbijo za

učinkovito prebivalstveno politiko. Tudi ko bi ekonomske probleme rešili, nam namreč demografski ostanejo. Zora Tomič je pozvala na večje upoštevanje pravic otrok. Branko Dolenc je govoril o specifičnosti prebivalstvenih gibanj na Tolminkem, kjer so zaradi migracij in neobnavljanja avtonomnega prebivalstva opustela cela naselja. Dr. Vekoslav Grmič je opomnil tudi na vrednote družine, ki ob materialnih motivih za starševstvo igrajo veliko vlogo.

D. Z. Ž.

»UDO BEN IN PRIJETEN DOM«

V uredništvu pripravljamo prilogo, v kateri bomo objavili najrazličnejše nasvete v zvezi z gradnjo, obnavljanjem, ureditvijo in opremo bivalnih prostorov. Izšla bo 20. februarja 1990. K sodelovanju vabimo vse, ki nudijo izdelke in storitve za omenjena opravila.

Pokličite ekonomsko propagando Gorenjskega glasa tel.: 28-463 ali 23-987 - čim prej!

Janez Kocjančič na javni tribuni Po kongresu in pred volitvami

Boljševistični tip partije se je izživel

Radovljica, 30. januarja - "Slovenski komunisti smo šli na 14. izredni kongres ZKJ z jasnimi programom in trdno odločeni, da se ob glavnih vsebinskih vprašanjih, ki zadevajo Jugoslavijo, ne pustimo preglasovati. Ni nam bili lahko oditi, nekateri so to tudi javno pokazali s solzami, vendar je bil to edini možni izhod iz slepe ulice. Dogodki preteklih let so pokazali, da se je boljševistični tip partije z avangardnostjo, enotnostjo in demokratičnim centralizmom izživel, tako kot se je tudi v Vzhodni Evropi. V Sloveniji smo že pred tem spoznali, da je mogoče priti iz krize le z evropskimi izkušnjami, s konkurenco političnih stališč, na strankarskih volitvah..." je dejal Janez Kocjančič, delegat 14. kongresa, na javni tribuni Po kongresu in pred volitvami, ki jo je v terek pripravil občinski komitej ZKS Radovljica.

"Slovenska delegacija je bila na kongresu preglasovana tudi tedaj, ko je predlagala vključevanje Jugoslavije v Evropo, izpustitev političnih zaporov, prekinitev vseh političnih procesov in tudi procesa zoper Vllasiju in ostalim soobtoženim, prekinitev gospodarske blokade, urejanje razmer na Kosovu z demokratičnimi sredstvi, prepoved mučenja, ZKJ kot zvezo samostojnih republiških zvez... S tem, ko smo bili preglasovani ob pomembnih vsebinskih vprašanjih, se je tudi pokazalo, da spor v ZKJ

ni spor med Srbijo in Slovenijo, ampak med dvema konceptoma - med enim, ki je zgodovinsko že preživel, in drugim, ki išče evropsko kakovost življenja. Za nas se je 14. kongres končal. V takšno ZKJ, ki omogoča preglasovanje celih republiških organizacij ZK, se ne mislimo vrniti..." je dejal Kocjančič in poudaril, da je največja ovira za vstop Slovenije v Evropo prav Kosovo in da bo Evropa sprejela medse le Jugoslavijo brez grobega kršenja človekovih pravic, nasilja in terorja.

Na vprašanje, ali so slovenski komunisti zapustili kongres predvsem zaradi pridobivanja volilcev za spomladanske volitve, je Kocjančič odgovoril, da so s kongresa odšli predvsem zaradi prepričanja, da se je boljševistični model partije izživel. Slovenska ZK naj bi v nedeljo na konferenci s predlogom za novo ali dopolnjeno ime pokazala na vsebinske razlike med sedanjo in preteklo politiko zveze komunistov. Pri tem ne bo imela lahkega dela,

"Nekateri so naš odhod s kongresa označili za separatistično in nacionalistično dejanje. Da, slovenski komunisti razbijamo Jugoslavijo, vendar samo centralistično Jugoslavijo!"

ker se bo morala izogniti imen, ki so bila v preteklosti in sedanjosti tako ali drugače oblatena, in poiskati nekaj nevtralnega, kot je, na primer, stranka slovenske preнове.

"Lahko se nam zgodi, da bomo po vseh sistemskih spremembah v družbi in gospodarstvu srečali za vogalom samega sebe - nesposobnost in lenobo, ki ni samo v drugih delih Jugoslavije, ampak tudi pri nas v Sloveniji. Naš sistem je blag predvsem v tem, da ščiti tistega, ki ne dela ali slabo dela."

Dr. Blaž Vogeljik se ni strinjal s tem, da bi bila ZKS "arhitekt političnega pluralizma", kot je dejal Kocjančič, in je menil, da je ZKS postala takšen arhitekt zato, ker je bila v to prisiljena. Kocjančič je pojasnil, da je do političnega pluralizma prišlo zaradi spremenjenih družbenih razmer in tudi prepričanja komunistov. Pluralizem se ni začel na ulicah, ampak v glavah, in tudi ne na silo, saj smo ena redkih družb, ki je dopustila miren prehod iz enostranskega v večstranski sistem. To daje jamstvo tudi za nadaljnje premissljene korake, je dejal Kocjančič.

C. Zaplotnik

Medstrankarski pogovor o konstituiranju republiške skupščine

Pravila igre morajo biti znana pred volitvami

Ljubljana, 30. januarja - Ker se bližajo spomladanske volitve in prvi sklic novega parlamenta, ki bo zaradi načina volitev, sestave delegatov in pristojnosti zborov vnesel velike spremembe v skupščinski sistem, je predsednik republiške skupščine Miran Potrč povabil v terek predstavnike sedemnajstih političnih organizacij na pogovor o možnostih konstituiranja skupščine v prihodnjem mandatnem obdobju. Kot je dejal, bi se morali v medstrankarskem pogovoru še pred volitvami dogovoriti o vlogi političnih organizacij pri predlaganju kandidatov za funkcionarje skupščine, zborov in delovnih teles in o tem, kako bi tudi v zakonodajni uredili možnost profesionalizacije delegatov in njihove pogoje za delo. Odločitev o tem bi morali sprejeti že pred volitvami, saj bi pomembno vplivala na pripravljenost ljudi za kandidiranje in sodelovanje na volitvah. Da bi se že pred volitvami zedinili o minimalnih pravilih, po katerih bi potekalo začetno delo nove skupščine, je Potrč predlagal dve možnosti: iskanje skupnih rešitev na sestankih, kakršen je bil v terek, ali oblikovanje manjše delovne skupine, v kateri bi sodelovali predstavniki skupščine in političnih organizacij.

Tone Peršak (SDZ) je predlagal, da bi že pred volitvami s soglasjem vseh strank sprejeli začasni poslovnik o delu skupščine. Ciril Ribičič (ZKS) je menil, da naj bi se stranke pred volitvami dogovarjale tudi o vprašanjih, ki so pomembna za vso Slovenijo. Jože Pučnik (Demos) je izrazil pripravljenost za pogovarjanje o nacionalno pomembnih vprašanjih, vendar le ob konkretnih problemih in predlogih; nasprotoval pa je temu, da bi to pogovarjanje potekalo v nekem stalnem krogu,

v obliki "okrogle mize". Darja Lavtižar (Socialistična zveza) je seznanila zbrane s tem, da je

jejo vlogo SZ ob volitvah. Rajko Pirnat (SDZ) je dejal, da večino vprašanj, na katere bi bilo

Na sestanku so se dogovorili, da bo posebna delovna skupina pripravila začasni poslovnik in druga gradiva, potrebna za nemoteno delo skupščine novega sklica, pa tudi to, da bo predsedstvo skupščine vabilo na sestanke o pomembnih vprašanjih predstavnikov vseh političnih organizacij. O profesionalizaciji delegatov bo odločala nova skupščina.

predsedstvo republiške konference SZS na torkovi seji sprejelo predlog, da se iz ustave črtajo vsa določila, ki opredelju-

treba odgovoriti, lahko počaka do sklica nove skupščine in da samo zaradi spremenjene vloge Socialistične zveze tudi ni tre-

ba hiteti z novo ustavo. Zoran Thaler (ZSMS) je povedal, da se ZSMS zavzema za profesionalizacijo vsaj dveh tretjin delegatov. Dragiša Marojevič (ZOE) je dejal, da se je v republiški skupščini doslej premalo slišal glas občanov iz drugih republik in da v Sloveniji ne bo demokracije, če bomo gradili le na politiki, ki izhaja iz nacionalnega. Ivan Oman (SKZ) je menil, da bi se morali že zdaj dogovoriti o tem, da bi vodilne funkcionarje volili s soglasjem. Dušan Plut (Zeleni) je menil, da zaradi gospodarskih razmer ne bi bilo sprejemljivo, da bi bili vsi delegati oz. dve tretjini delegatov profesionalci in da bi bilo bolje, če bi vsaka stranka, odvisno od volilnih rezultatov, imela v skupščini le določeno število poklicnih delegatov.

C. Zaplotnik

Loška SZDL ima svoj program in kandidate za DPZ

Za postopno zapiranje rudnika

Škofja Loka, 1. februarja - Sinoči so se sestali delegati občinske konference Socialistične zveze Škofje Loke, ki je po vzoru svoje republiške "matere" postala samostojna politična organizacija. Največ pozornosti so po pričakovanju namenili programu, ki bo hkrati kazipot Socialistični zvezi v naslednjih štirih letih pa tudi volilcem, ki se bodo spomlad opredeljevali med programi in kandidati različnih zvez in strank.

Program, ki je dovolj jedrnat in konkreten, s tem pa tudi zavezujoč, so na sinočnji konferenci še nekoliko dopolnili. Ne sicer toliko, kot so želeli nekateri, ki so programu očitali, da premalo ponuja (zlasti za upokojece in invalide, katerih glasovi bodo na volitvah ravno tako štelj), saj je vendarle prevladalo mnenje večine delegatov, ki so svarili pred preobsežnim "spiskom želja", češ bomo realni, pošteni, ne obljubljammo nekaj, češar v prihodnjih štirih letih (še) ne bomo mogli izpolniti in bi Socialistični zvezi, bodoči stranki, prineslo samo negativne točke.

In kaj prinaša program? Področje varstva okolja, na pri-

mer, je takšno, ki mu je škofjeloška Socialistična zveza že v preteklosti posvečala izjemno pozornost in ga tudi v volilnem programu zelo konkretno opredelila. Med najbolj pogumne obljube vsekakor sodi obljuba volilcem za postopno zapiranje Rudnika urana Žirovski vrh s hkratnim ekološko neoporečnim preusmerjanjem proizvodnje. Podobna obljuba je dana za drugo industrijo, ki onesnažuje oziroma je neproduktivna. Pri sanaciji razmer vseh vrst se bo loška Socialistična zveza prek svojih izvoljenih ljudi aktivneje kot doslej potegovala za republiške denarje, bodisi za ekološki ali razvojni dinar ali za denar za prekalifi-

kacije delavcev ali za obnovo in ožvitev kulturnih spomenikov. Dokaj konkreten (in trnov) bo tudi boj škofjeloških "socialistov" za razbremenitev gospodarstva, kar je po njihovem bistven pogoj za gospodarsko renesanso in s tem tudi postopno višjo kakovost življenja ljudi. Obljublajo boj za obremenitve izpod 50 odstotkov (zdaj več kot 60), in to predvsem na račun zmanjšanega odliva denarja v republiko in zvezo. Na področju družbenih dejavnosti obljublajo po končanem šolskem referendumskem programu večja vlaganja v zdravstvo. Sicer pa - da ne zaidemo v pretirano širino - je program Socialistične zveze tak, da je sprejemljiv tudi za borčevsko organizacijo, kot je dejal njen predsednik Stane Pečar.

Socialistična zveza je sinoči prva od škofjeloških političnih organizacij oziroma koalicij (ZSMS, ZK, DEMOS) objavila listo svojih kandidatov za ob-

činski družbenopolitični zbor. Nosilca liste sta Milica Mitič, kandidatka za "županjo", in Brane Mohorič, kandidat za izvršnika, poleg njiju pa je na listi še 21 imen. Nekateri delegati so se ob tem spotalnili ob dvojno članstvo teh ljudi (dvajset najst med njimi jih je tudi članov Zveze komunistov), češ ali bo Zveza komunistov na volitvah nastopala z dvema listama. Vsekakor se bo vprašanje dvojne članstva po volitvah oziroma ko bo Socialistična zveza postala stranka moralo zbristriti, zaenkrat pa ni ovir, le da se komunist ali "zelen" ali član katerekoli druge stranke poistoveti s programom Socialistične zveze.

Delegati sinočnje konference so zatem izvolili dosedanjega sekretarja Blaža Kujundžiča za predsednika Socialistične zveze v Škofji Loki in mu hkrati dovolili, da kot njihov človek kandidira za delegata za zbor občin slovenske skupščine.

H. Jelovčan

Emil Milan Pintar na tribuni ZK v Škofji Loki

Srbska blokada je dobra za "ogrevanje"

Škofja Loka, 1. februarja - V torek popoldne je škofjeloška Zveza komunistov pripravila javno tribuno, na katero je za uvodničarja povabila rojaka Emila Milana Pintarja, ki se je predstavil v dvojni vlogi; kot komunist, delegat na izrednem 14. kongresu ZKJ, in kot namestnik predsednika republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost. Gost je odstranil zaveso z odra in tudi zakulisja prekinjenega beogradskega shoda komunistov, posebej zanimivi pa so bili njegovi odgovori na konkretna vprašanja Ločanov.

Na vprašanje, ali je slovenski izvršni svet res čakal s protiakrepi na srbsko gospodarsko blokado do konca kongresa, je Emil Milan Pintar odgovoril z drugimi argumenti. Naša vlada je čakala, ali bo Srbija politično blokado legalizirala in s tem dala pravno osnovo za ukrepanje proti kršenju predpisov, čakala pa je tudi na realno oceno škode. Približno mesec dni je trajalo, da se je izračun od zastrašujočih šestih milijard dolarjev (dobra polovica slovenskega družbenega proizvoda) ustavil na 160 do 208 milijonih dolarjev neplačanih terjatev. Tudi ta številka se še spreminja, podatki s konca minulega tedna navajajo 157 milijonov dolarjev. Bolj kot ta dolg je zaskrbljujoča druga posledica blokade, to je izguba slovenskega gospodarstva zaradi neprodanih izdelkov, kar bo za nekaj odstotkov znižalo družbeni proizvod naše republike. Prav na tem je zasnovan najbolj boleč protiakrep, to je manjši prispevek Slovenije v zvezno blagajno.

Sicer pa je Emil Milan Pintar srbsko blokado ocenil tudi kot pozitivno za slovensko gospodarstvo, jo označil kot ogrevanje za spopad z Evropo. Kdor ni sposoben preživeti srbske blokade, bo še manj nemško, francosko konkurenco. Srbija torej pomaga pri usposabljanju za Evropo. Zato Slovenija reagira prav, ko se pogovarja o nemškem posojilu za odkup srbske-

ga dolga, s katerim bo nato obremenila zvezno vlado. Tožbe prek sodišč (v Beogradu!) pa so prepuščene poslovnim odločitvam posameznih slovenskih podjetij.

Ali se republiški razvojni dinar res tudi nenamensko izkoristi? Emil Milan Pintar je priznal določena odstopanja v zadnjem letu, pritiske, ko so podjetja razvojni dinar, dobljen za perspektivne projekte, prelila za sanacijo, plače (TAM Maribor). Vendar je takih primerov zelo malo, majhne so tudi vsote nenamensko porabljenega denarja. Razvojni dinar je odlična zamisel, tudi zato, ker se z uspešnimi projekti pretežno mladih ekip spreminja podjetniška filozofija.

Ločani so gosta tudi vprašali, kakšne razvojne usmeritve predlaga za občino. Kot prvo je svetoval oblikovanje razvojne ekipe, zavoda (tega v Loki že imajo), ki bi izluščil osnovni problem. Kot drugo je treba rešiti glavne transportne poti. Dokler bo poljska obvoznica samo problem meščanov, ne pa cele občine, bo vozil ostal zadržan. Tretjič: hitro preiti na drugačen model gospodarjenja. Dobri delavci so preslabo izkoriščeni. Markovičevega zoprnega ukrepa o zamrznitvi plač ne gre razumeti kot zamrznitev plač, ampak fonda. Kjer bodo to prej spoznali, se pogumno odločili za spremembe, bodo lahko izbirali najboljše kadre iz vse Slovenije. Ključ uspešnosti sta namreč racionalno upravljanje in pamet. Naslednji korak je dvig vlaganj za razvoj, pri čemer bo večina loških podjetij, ki niso sposobna samostojno konkurirati v svetu, morala iskati razna partnerstva.

Emil Milan Pintar je odgovoril tudi na osebno vprašanje, ali meni, da je Zvezi komunistov potrebno spremeniti ime? Da, če temu ustreza spremenjen program dela. Sam bi se rad videl v vlogi gibanja za socialistično preobnovo Slovenije. Socializem namreč ni preživet, številne napredne družbe imajo za cilj graditev modernega socializma.

H. Jelovčan

PREJELI SMO

Kdaj bo konec arogantnosti?

Poročilo s seje Izvršnega sveta SO Kranj objavljeno v petkovem Glasu je dokaz več za arogantnost in dvoilčnost kranjske oblasti. Čeprav trdi, da se zavzema za "enakopravnost političnih strank", jo z vsakim svojim dejanjem vedno znova potepta. Zaplet s sestavo volilne komisije in sedaj sklep o financiranju Demosa so za to najboljši dokaz.

Delegacija Demosa - Združene opozicije Kranja je bila v četrtek, 18. januarja, pri H. Peternejlu, predsedniku Izvršnega sveta SO Kranj, na pogovoru o materialnih možnostih za delovanje novih političnih strank. Peternejl je povedal, da je 130.000 konvertibilnih dinarjev namenjenih za financiranje DPO in da ima bivša SZDL 40.000 din dolga, ker še ni plačala priveditve dedka Mraza. Demosu je ponudil 26.000 din in prostore na Mladinskem servisu, s katerimi upravlja ZSMS. Demos je na osnovi tega pripravil predlog za financiranje političnih strank, ki ga je delegacija Demosa izročila Peternejlu 22. januarja. Demos v predlogu zahteva:

1. da se celotni denar, predviden za financiranje oblastnih DPO (ZSMS in bivša

SZDL), razdeli na osem enakih delov (šest strank Demosa in ZSMS ter bivša SZDL) s tem, da se tudi zaposlene enakovredno porazdeli med vseh osem naštetih strank.

2. Od zneska 130.000 din naj se odšteje 40.000 din, kar je dolg bivše SZDL, 90.000 din pa naj se porazdeli med osem omenjenih strank in sicer po enakih delih.

3. Vseh osem omenjenih strank naj si enakopravno razdeli tudi fond občinskih prostorov namenjenih za delovanje političnih strank. Enako naj velja za premoženje (inventar) bivše SZDL.

4. O zadevi zahtevamo skupni sestanek vseh osmih strank in Izvršnega sveta.

Izvršni svet je ignorantsko obšel predlog Demosa, mogoče celo Peternejl ni posre-

doval predloga Demosa Izvršnemu svetu. Enostransko so "dali" Demosu le 26.000 din, za oblastni stranki torej ostane celih 64.000 din.

-V Demosu smo naknadno še ugotovili, da sobo na Mladinskem servisu že uporabljajo uredništvo Napreja, klub študentov in Amnesty International ter servis za varstvo otrok Pedenjped. Zato Demos meni, da prostor na Mladinskem servisu ne ustreza za potrebe Demosa. Tu se spet kaže arogantnost oblasti, ki ima na "občini" prazno pisarno podpredsednika SZDL (ki je menda na zdravljenju), toda vseeno je noče odstopiti Demosu!

Na osnovi povedanega Demos meni, da bi IS moral preklicati sklep z dne 23. januarja in da naj povabi na sejo predstavnike vseh osmih strank. Peternejlu še sporočamo, da je skrb za zaposlene odveč, saj karavanaški predor odpira štiristo delovnih mest, zato bi bilo mogoče pametno, da že sedaj rezervira določeno število delovnih mest.

J. N.

STRANKARSKÉ NOVICE

Obrtniška stranka ima svoj sedež v Kranju

Jutri prva skupščina Slovenske obrtniške stranke

Kranj, januarja - Jutri, v soboto, 3. februarja, ob 10. uri bo v veliki dvorani občinske skupščine Kranj prva redna skupščina Slovenske obrtno podjetniške stranke. Uvodni govor bo imel predsednik dipl. ing. Franc Golja, o dosedanjem delu bo poročal izvršilni odbor stranke. Jutri se bodo obrtniki dogovorili, kako bodo na volitvah sodelovali z ostalimi strankami, sprejeli bodo spremembe statuta, programa, znaka in imena stranke ter določili članarino. Izvolili bodo tudi organe stranke. Slovenska obrtniška stranka je bila ustanovljena 27. decembra 1989 v Kranju, 29. januarja pa se je na Izvršnem odboru v Kranju preimenovala v Slovensko obrtno podjetniško stranko. Iz Kranja in z vse Gorenjske se je v stranko vključilo že čez 400 obrtnikov in podjetnikov.

D. D.

Po konferenci - pred volitvami

Gost tribune bo Milan Kučan, ki bo predstavil programske usmeritve, za katere se zavzema nova ZK Slovenije, ocenil sedanje politične razmere pri nas ter podal volilna izhodišča v slovenskem prostoru.

Javna tribuna bo v ponedeljek, 5. 2. 1990, ob 17. uri v Festivalni dvorani na Bledu.

VABLJENI!

Sekretar POK ZKS Radovljica Janko S. Stušek

Tržiške stranke so potrkale na občinska vrata

Brez denarja ne bo šlo

Tržič, januarja - Predstavniki vseh šestih strank, ustanovljenih in strank v ustanavljanju, od predsednika skupščine občine Tržič zahtevajo tudi za svoje poslovanje denar, prostor, administrativno moč...

Tovrstno zahtevo je bilo seveda pričakovati in občinski mozej v Tržiču so se nanjo pripravili. Na skupnem sestanku s predstavniki Zveze komunistov, Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij občine so se pogovorili o potrebah na eni in možnostih na drugi strani. Denarja manjka povsod, sedanjim političnim organizacijam ga ne morejo vzeti, vsaj dokler se ne spremeni način dela, od plačanih funkcionarjev na volonterje. Vendar so občinski mozej le našli skupni jezik s predstavniki strank. Za prvi začetek je tržiški DEMOS dobil svojo pisarno s telefonom v prostorih bivših sisov na Bračičevi 4, in 10.000 din za prve stroške. Vse stranke bodo imele za seje brezplačno na voljo seje sobe občinske skupščine. Niso se pa mogli zediniti za administrativno moč, ki naj bi dežurala v njihovi pisarni. Pričakovati pa je, da to niso edine in zadnje zahteve novih strank.

D. D.

Kako naj predlagam Krambergerja?

Z ženo sva se dogovorila, da predlagam Ivana Krambergerja za kandidata za predsednika Slovenije. Oglasil sem se v KS Primskovo pri tajnici Heleni Novakovi. Povedala mi je, da nima obrazcev in naj se oglasim pri občinski volilni komisiji. Član občinske volilne komisije pa mi je razložil: "Javite se na UJV, soba 181 z osebno izkaznico, da preverijo vaše podatke, nato pa dobite formularje."

Sprašujem?

Ali lje res, da lahko formularje dobimo v krajevni skupnosti, kot ste napisali?

2. Ali pa je pošiljanje od vrat do vrat preprečevanje navadnim občanom, da bi predlagali za najvišje funkcije tiste, ki jih želijo?

Prosim za odgovor v časopisu, ker to najbrž zanima tudi druge ljudi.

Marjan Černilec Kranj

Zapleti v kranjski ZSMS

Brez predsednika

Kranj, 30. januarja - Na seji članov kranjske ZSMS, ki ima trenutno 36 registriranih članov, so med drugim razrešili dolžnosti profesionalnega predsednika Tomaža Gabra, ki je tako funkcijo prvega predstavnika ZSMS v občini opravljal samo štiri mesece.

Sestanek, ki je bil uradno sicer mišljen predvsem kot priprava na volitve in kot takšen ni obetal presnetljivih razpletov, se je izkazal v povsem drugi luči. Kot nam je povedal (bivši) predsednik kranjske ZSMS Tomaž Gaber, se je seje udeležilo 28 od sicer 36 trenutno uradno registriranih članov občinske organizacije, bili pa so navzoči tudi predstavniki Kluba študentov Kranj in občinskega centra klubov OZN. Po razpravi, ki se je navezovala na novo organiziranost ZSMS v Kranju, so sprejeli med drugim tudi sklep, da se v prihodnjih štirinajstih dneh pripravijo konkretna pravila o organiziranosti, ki pa jih bo očitno potrebno dodobra dopolniti tudi s kadrovskimi postopki, saj je trenutno kranjska ZSMS brez predsednika in podpredsednika, kajti navzoči člani se niso strinjali, da jih tudi v prihodnje navzven predstavljata Tomaž Gaber in Zvone Košnjek. Zaupnico je dobil samo dosedanjji sekretar Sašo Govekar, ki bo do izvolitve celotnega novega vodstva tudi vodil delo občinske organizacije ZSMS v Kranju.

Kot smo uspeli izvedeti, je bil na seji eden glavnih kamnov spoteke, ki je v veliki meri vplival potem tudi na glasovanje o (ne)zaupnicah posameznim funkcionarjem, sklenitev koalicije z DEMOS-om. V sklopu tega so člani kranjske ZSMS posebej poudarili, da ni več mogoče govoriti o koaliciji, pač pa gre samo za morebitno podporo konkretnih kandidatov (imen) na listah za Zbor združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti, za Družbenopolitični zbor pa so znova potrdili samostojen nastop.

V. Bešter

KRATKE Z GORENJSKE

Pred veliko akcijo v Davči - Po uresničitvi in na področju urejanja cest v krajevni skupnosti Davča, kjer naj bi krajani s prizadevnim delom in ob širši pomoči občinske skupnosti oziroma občinske cestno komunalne skupnosti Škofja Loka začrtani srednjeročni program za to obdobje, ki se letos izteka, celo presegli, so zdaj pred novo veliko akcijo. Predsednik sveta krajevne skupnosti Lojze Jelenc je med nedavnim obiskom poudaril, da so z akcijo razširjanja telefonskega omrežja oziroma pridobitvijo telefonov v vsako domačijo v krajevni skupnosti začeli že lani. To po eni strani sicer pomeni svojevrstno "prehitevanje" načrtovane za to obdobje, vendar pa jih ob velikem lastnem deležu za telefon čaka glavna akcija letos. Poleg medkrajevnega kabla iz Železnikov do centrale v obratu Niko v Davči (na sliki) v dolžini okrog šest kilometrov, bodo morali sami denarno pokriti celoten razvod po krajevni skupnosti, ki bo dolg kar 37 kilometrov. Manjka jim še približno 20 odstotkov tovrstnega kabla in postavitve okrog 150 drog (okrog tisoč so jih postavili že lani). Vendar so v vodstvu prepričani, da jim ob tolikšni pripravljenosti krajanov akcija ne bi smela povzročati posebnih težav in bi jo morda lahko zaključili že do 5. oktobra letos, ko bi prvič proslavljali tudi krajevni praznik v Davči. - A. Ž.

Dialog

Pred neke vrste srčico iz sedanjih priprav na bližnje volitve najprej (formalna) razlaga. Ugotovitev, da se 31. marca v podjetjih, organizacijah, skupnostih in krajevnih skupnostih izteka rok, ko je treba občinskimi volilnim komisijam oddati predloge za sestavo volilnih odborov, je točna in tudi ne. Republiški rokovnik o pripravah na volitve, kar zadeva volilne odbore namreč ne postavlja datuma. Za tovrstne roke se odločijo v občinah sami, in rok, da je to 31. januar, so na Gorenjskem sprejeli na primer v kranjski občini.

Zdaj pa o dialogu oziroma v pripravah na volitve, ki se kažejo vse bolj že v neke vrste "strankarskih bojih" tudi v kulturni dialogu. V dosedanjih razpravah po krajevnih skupnostih so neredke pripombe, naj bi bil volilni boj pošten in čimbolj na ravni tovrstne demokracije spoštljiv. Manipuliranje z volilci in to na "nizek" način, tega bi se morali zavedati vsi "v trznem volilnem političnem boju", se bo, vsaj na terenu, obrnilo v nasprotje zelenega in nekulturnega boja.

V krajevnih skupnostih, kjer nenazadnje je prostor za pridobivanje simpatij in za razvijanje in uveljavljanje drugačne demokracije, so tovrstno poštenost interesov spoznavali marsikje že doslej. Tam, kjer so recimo o krajevnih programih, pa tudi o pripombah na občinske in širše, razpravljale in odločale skupščine krajevnih skupnosti, je bila raznovrstnost interesov in pripadnosti že zdaj uveljavljena in navzoča na precejšnji ravni. Med osnovnimi iztočnicami za uveljavitev interesov pa je bil praviloma vedno navzoč tudi kulturni dialog na tej razpravljaljski ravni.

A. Žalar

Predavanja o prometni varnosti

Kranj - V okviru obrambnega in samozaščitnega usposabljanja prebivalstva bo sekretariat za ljudsko obrambo občine Kranj skupaj z Delavsko univerzo Tomo Brejc iz Kranja tudi ta mesec (februarja) nadaljeval s programom izobraževanja. Predavanja bodo: v ponedeljek, 5. februarja, ob 18. uri v prizidku Osnovne šole Staneta Žagarja za krajevne skupnosti Planina; od 6. do 8. februarja, vsak dan ob 18. uri, pa v Osnovni šoli Bratstvo in enotnost za krajevne skupnosti Hujci; od 12. do 19. februarja ob 18. uri v Osnovni šoli Matije Čopa za krajevne skupnosti Bratov Smuk in od 20. do 28. februarja ob 18.30 v Osnovni šoli Lucijana Seljaka za krajevne skupnosti Stražišče. Predavanja, ki bodo torej vsak dan, razen ob petkih, sobotah in nedeljah, bodo spremljana z videoposnetkom Prometno ogledalo, trajajo pa eno uro. Sicer pa udeležbo na tovrstnih predavanjih predpisuje republiški Zakon o SLO in DS.

A. Ž.

Srečanje ribičev

Škofja Loka - Drevi (danes, 2. februarja) ob 17. uri se bodo zbrali v sejni dvorani občine Škofja Loka člani Ribiške družine Sora Škofja Loka na rednem občnem zboru. Na srečanju bodo pregledali lansko delo in poslovanje, v nadaljevanju pa se bodo dogovorili med drugim o gospodarskem načrtu in lovne režimu za letos. Na zboru pa bodo podali tudi podrobno informacijo o pripravah za gradnjo Ribogojnice ZRD Ljubljana v Retečah.

A. Ž.

Vsestransko usposabljanje

Kranj - Gasilska društva imajo v svojem programu tudi redno usposabljanje in skrb za ohranjanje oziroma krepitev vzdržljivosti. Tako se je na primer lani kar 150 gasilcev iz različnih gorenjskih in drugih slovenskih gasilskih društev septembra udeležilo pohoda na Porezen. Takšen, hoja v hribe in krepitev vzdržljivosti, je nasvet Gasilske zveze Slovenije svojim članom tudi za letos.

(ip)

ureja ANDREJ ŽALAR

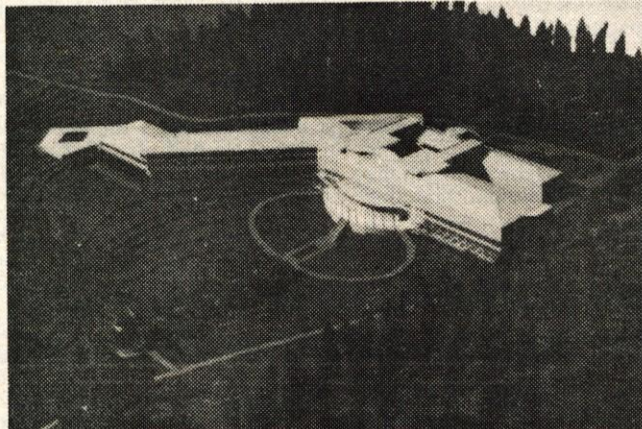
Zdravstveno turistični center na Bledu - drugi del

Bled, ne! "Prijazen kraj z okolico" je Ribno

Bled, 1. februarja - Kakšen bo epilog o lokaciji oziroma prostoru, kje bo "tuji" kapital postavil Zdravstveno turistični center za srčno kirurgijo s sklopom hotela visoke kategorije, pravnji izraz zanj je, kot so poudarjali na zboru krajanov v ponedeljek na Bledu, Sanatorij, bi si upali že več ali manj napovedati. Za Bled oziroma mišljeno Grajsko pristavo je rečeno, da ga ne bo. Odločni Ne na ponedeljkovi razpravi je precej nedvoumna iztočnica tudi za odločanje v občinski skupščini. Zdj jih čaka odločitev, da že kar precej priganjajočo spremembo in dopolnitev srednjeročnega družbenega plana postavijo v Ribnem. Kajti za Ribno oziroma prebivalce te krajevne skupnosti je lokacija nedvoumno jasna in tudi velika želja. Jasna pa je zato tudi za Kompas, ki bi takšen sanatorij rad zgradil v sožitju s krajem oziroma ljudmi in okoljem. In nenazadnje bi gradnja v Ribnem (menda) pomenila tudi uresničitev želje avtorice ideje o takšnem sanatoriju dr. Metke Zorc, kakor tudi znanega srčnega kirurga Radovanovića.

Spomnimo naj, da se je javna razprava v začetku novembra lani na zboru krajanov na Bledu, ko je šlo za lokacijo na Grajski pristavi, po tako ali drugače utemeljenih in tudi čustveno obarvanih pomislekih za gradnjo na tem dragocenem prostoru, v prvem delu končala tako, da je treba pripraviti maketo, jo predstaviti in ponuditi še kakšno drugo lokacijo. To se je zdaj tudi zgodilo.

Na novinarski konferenci so projekt in maketo predstavili generalni direktor Kompassa Egon Conradi, predsednik izvršnega sveta Radovljice Pavel Zerovnik in strokovnjaki. Svoj pogled na ta projekt pa so predstavili na tem srečanju tudi predstavniki krajevne skupnosti Ribno, ki so po novembrski razpravi na Bledu ocenili, (tudi na zboru krajanov in sicer konec decembra), da bi bil takšen sanatorij v njihovem kraju in okolju pravzaprav prava in zelo dobrodošla naložba. Po razlagi predstavnikov skupščine krajevne skupnosti Bled in razlagi predsednika posebne sedemčlanske komisije, da so na Bledu ocenili, da je lokacija s takšnim projektom nesporna

Takole nekako bi izgledal sanatorij, če bi bil na Bledu...

in tudi Grajska pristava tista, kamor sodi zaradi dragoceni zemljišča tudi tako dragocen objekt, so bili predstavniki Ribna celo zaskrbljeni, da njihova želja ne bo uresničena. Kot nekakšen zadnji adut pred zborom krajanov Bleda, ki je sledil novinarski konferenci, so poudarili, da podpora Ribnu izrecno velja tudi s strani dr. Metke Zorc, in da si je lokacijo v Ribnem pred leti tudi že ogledal (in se navdušil nad njo) dr. Radovanović.

Po preselitvi v spodnji del Festivalne dvorane, v veliko dvorano, kjer se je zbralo kar blizu tristo krajanov Bleda, tako Blejcev kot Blejčanov, pa se je kmalu po začetni razlagi predstavnikov investitorja, detajlni predstaviti in razlagi na podlagi makete s strani strokovnjakov in ugotovitvah sklicatelja zbora - vodstva krajevne skupnosti, ki je na podlagi ugotovitev posebne komisije ponudilo, da se ta projekt na

Grajski pristavi uresniči, začel jeziček na tehtnici vse bolj odmikati od Grajske pristave na Bledu. Po očitku na začetku razprave, da je bilo tokrat Gradbeno podjetje na Bledu tisto, ki je s prodajo prostora za pravilo spet del dediščine Blejcev, so sledila bolj ali manj podkrepjena strokovna in nestrokovna mnenja o prenatrpanosti objektov na Bledu, o zaščitenem prostoru pod gradom, ekološki nevarnosti za jezero, prometnem izsiljevanju, da bi na ta način na Bled skozi zadnja vrata "pripeljali" severno obvoznico... Bilo je tudi nekaj nizkih udarcev na strokovni ravni, ki vsekakor niso sodili v prostor zbora krajanov. Zelo redkim mnenjem pa je bila iztočnica turizem, in to kakovostnejši od današnjega na Bledu (ki je že v 90 odstotkih aranžmajske, ne individualne), kot je v zvezi s sanatorijem ocenil nekdanji vodilni strokovnjak na tem področju iz hotela Grad Podvin, ki prav gotovo ve, kako se stvari v turizmu streže...

"Prijazen kraj z okolico" za Kompas (in za tiste, ki so še pripravljani, da lokacija sanatorija ostane v tem prostoru; zelo vesela bi ga bila namreč tudi Kostanjevica) je zdaj torej Ribno. Bled pa se je, kot kaže glede Grajske pristave, odločil. Kako (ne)pravilno pa bodo nenazadnje lahko ocenjevali znanjci; tako kot danes vsi skupaj sodimo o odločitvah o dragocenih objektih na Bledu starih nekaj stoletij.

A. Žalar

Akcija -10 % pod Krvavcem

Pomoč lastnikom traktorjev

Cerklje, 1. februarja - V Avtomoto društvu Cerklje, ki se bliža že 40-letnici delovanja in deluje na območju sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem, so se odločili, da v tako imenovani akciji -10 % in v tovrstnem preventivnem delovanju še posebej skušajo pomagati lastnikom traktorjev na območju, kjer društvo deluje.

Franc Zorman

Čeprav v Avtomoto društvu nimajo za območje sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem natančnega pregleda o številu lastnikov traktorjev, ocenjujejo, da le-teh v tem delu kranjske občine ni malo. Nenazadnje po svoje to potrjuje tudi vsakoletno tekmovanje traktoristov, ki ga v okviru krajevnega praznovanja pod Krvavcem redno prirejajo. Pa tudi nesreče, v katerih so udeleženi traktoristi, so razlog, da so se odločili, da bodo do spomladi organizirali predavanja po vseh krajevnih skupnostih na Cerkljanskem.

"Ocenili smo, da je morda bolj prav, da se, kot društvo, ki ima na celotnem območju skoraj 500 članov, približamo ljudem, kot pa da čakamo na vprašanja in prošnje. Za predavanja, ki bodo po posameznih krajevnih skupnostih, bomo uporabili material sveta za preventivo in vzgojo, za razlago o tako imenovanem motoroznanstvu pa bo poskrbel Franc Frantar, ki področje pozna po strokovni plati. Sicer pa za naprej razmišljamo, da bi sami posneli določen videomaterial s poudarkom na vozniških koles z motorjem, kolesarjih, traktoristih in nenazadnje tudi peših. Na teh predavanjih bomo skušali zagotoviti tudi udeležbo zastopnikov Zavarovalne skupnosti Triglav, saj je prav vprašanje zavarovanja traktorjev oziroma tovrstne strojne opreme precej nejasno in tudi neobdelano. Skušali bomo organizirati še naprej tečaje za traktoriste in nenazadnje bomo poskrbeli za razne pripomočke v okviru akcije -10 %. Tako imamo trenutno na zalogi tudi kresničke, ki jih sicer ni moč dobiti v prodaji," je povedal predsednik Avtomoto društva Cerklje Franc Zorman.

Predavanja po krajevnih skupnostih bodo praviloma povsod ob nedeljah dopoldne. Tako bo prvo predavanje v nedeljo, 11. februarja, v krajevni skupnosti Grad. Dogovorili so se tudi že, da bo v krajevni skupnosti Šenturška gora predavanje 4. marca. Sicer pa si bodo predavanja sledila tako, da bo naslednje v Poženiku, nato v Zalogu, Brniku, Velesovem in nazadnje ob zaključku akcije še v Cerkljah.

Predavanja v okviru akcije -10 % pa bodo letos le del delovnega programa društva. Po občnem zboru ta mesec bo društvo tudi letos organiziralo tradicionalno prvomajsko parado za motoriste in avtomobiliste, tekmovanje traktoristov in motoristov septembra ter rally na Kriško planino. Z Avtomoto društvom Kamnik pa se dogovarjajo, da bi junija priredili tako imenovani turistični rally in organizirali skupne tečaje za športne sodnike.

A. Žalar

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

"Tudi to je tržno gospodarstvo..."

Pismo s tem naslovom smo dobili v uredništvo v začetku tega tedna. Že način, kako so izvedeli, kaj jih čaka, je nenačuden, kot ugotavlja podpisnik pisma - Konjeniški klub Kranj. Konjeniški klub je namreč konec januarja iz objave v časopisu izvedel, da KOGP - Tozd Obrt prodaja skladišni objekt - hlev in zemljišče ob njem, ki ga ima z najemno pogodbo v najemu Konjeniški klub Kranj do sredine 1991. leta. Za težave, ki jih ima Tozd Obrt so v Klubu slišali že pred časom in tudi za razmišljanja, da bi objekt in zemljišče prodali, čeprav objekta in zemljišča KOGP nikdar ni uporabljal, marveč le oddajal v najem.

Čeprav v vodstvu Konjeniškega kluba razumejo, da se morajo delovne organizacije obnašati tržno, če hočejo preživeti, pa se zdaj v klubu sprašujejo, kako naj se oni prilagodijo tovrstnemu tržnemu obnašanju. V klubu imajo 60 ljubiteljev konj oziroma članov. V Bobovku so si člani iz sramotne podrtje, ki so jo dobili v najem, s tisoči prostovoljnih ur uredili hlev - domovanje za trinajst konj, uredili jahalnico, dovoz do objektov, dva izpusta za konje, sezidali sedlarnico, sanitarije, moderne bokse za konje in uredili vse potrebne instalacije v stavbi... V tem trenutku pa Klub nima denarja, da bi na ta način z nakupom zagotovil pogoje za delo in preživetje konj. Edini, ki jim je doslej pomagal, je namreč Sekretariat za ljudsko obrambo, ki sofinancira prehrano za 6 haflingerjev.

Tako zdaj lahko le ugotavljajo, da, ko bodo konji zgubili streho nad glavo, jo bodo izgubili tudi ljubitelji te dejavnosti in med njimi so tudi mladinci - športniki. Nenazadnje se bo za konje morda že našlo kakšno drevo; za mladince pa najbrž kakšen gostinski lokal (slednjih v Kranju zadnje čase pač ne manjka... Skratka, vprašanje in pritožba terjata odgovor. Upamo, da ta, odgovor namreč, ne bo zgolj in samo Molk...

(Tudi) takšni smo...

Če takole razmišljam, bi lahko rekli, da smo tudi takšni, in prav je da s tem računamo; in tudi tisti, ki naj bi nas sprejeli v jutrišnji Evropi... Prepričan sem, da na primer telefonski klic, ki smo ga dobili, če bi se v uredništvu odločili, da tovrstnim zadevam odpremo dežurni telefon, ne bi bil osamljen. Bojim se, in lepo bi bilo, če se ne motim, da bi telefon kar pogosto zvonil.

Bilo je oni dan, ko smo na ta način izvedeli, da je med novoletnimi prazniki na Golniški 2 na Kokrici pri Kranju nekdo odžagal kar precej veliko in debelo 13 let staro srebrno smreko. Ne verjamem, da se je šele prav na samo Novo leto spomnil, da bi si posekano smreko postavil kot praznično drevo. Ko sem si ogledal kraj in prostor, kjer je rastla, bi tudi težko verjel, da je bila to le objestna, ali praznično pregreta ("veseljaška") nepremišljenost. Celo za gorenjsko nevoščljivost, ki je, roko na srce, ni tako malo in je na trenutke (do meje, kot pravijo nekateri) lahko še morda nekako znosna in zdrava... Še najbolj način, kako se je nekdo lotil tega, kaže na navadno, po domače povedano, žlehtnobo; o sovravnosti pa si skoraj ne upam razmišljati...; zaradi neverjetnih razsežnosti, ki se lahko skrivajo za takšnim početjem jutri...

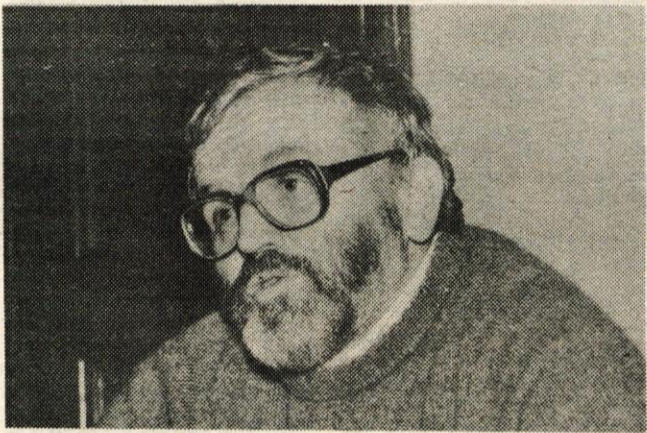
A. Ž.

Dr. Jože Mencinger

Kdorkoli bo na oblasti, se bo ubadal z istim vprašanjem: kako (gospodarsko) preživeti

Kranj, 30. januarja - "Katerakoli stranka bo na oblasti, se bo najmanj letos in prihodnje leto ubadala z istim vprašanjem - kako (gospodarsko) preživeti. Druge rešitve in možnosti tudi ne bo. Vse več je namreč znakov, ki opozarjajo, da Markovičev protinflacijski program ne bo več dolgo zdržal oz. da je uspeh programa odvisen predvsem od socialne vzdržljivosti družbe," je na torkovem pogovoru na temo Gospodarstvo Jugoslavije v letu 1990 (pripravila ga je združena kranjska opozicija) dejal (socialdemokrat) dr. Jože Mencinger, sodelavec Ekonomskega (Bajtovega) inštituta pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

"Ali bo Markovičev protinflacijski program uspel ali ne?" se je v začetku vprašal ugledni ekonomist, ki je kot sodelavec inštituta delal že za različne jugoslovanske vlade. "Kadarkoli govorim o Markovičevem programu, ga vedno primerjam z Mikuličevim iz maja 1988, to pa zato, ker je vse bolj očitno, da Markovičev, ki je bil zasnovan popolnoma drugače, prehaja na iste temelje kot Mikuličev, ki po mojem mnenju sploh ni bil tako slab," je dejal. "Markovičev program je nastal zato, ker Mikuličev ni uspel; veliko tega, kar je Markovič dal v novi program, pa so dobri ostanki Mikuličevega; teh pa niti ni bilo tako malo in se nanašajo predvsem na liberalizacijo. Mikuličev program ni uspel zato, ker ga ni nihče izvajal - nihče ni zmanjšal količine denarja v obtoku, nihče ni oklestil državne porabe, kontrola osebnih dohodkov je pustila že po nekaj mesecih.

dr. Jože Mencinger

kvantitativno pa ne, kar pomeni, da so bili sprejeti pravi ukrepi, niso pa bila usklajena razmerja med tečajem, ravni cen in osebnih dohodkov. Markovičev program se je s tem približal Mikuličevemu, saj je njegova usoda prav tako odvi-

mnenju naredil napako, ker je vzpostavil razmerje sedem dinarjev za eno marko. Dinar naj bi bil že takrat, ko je bilo razmerje uvedeno (18. decembra lani) za 15 odstotkov precenjen v primerjavi z vrednostjo, kakršno je imel za časa Mikuličevega programa. Kaj to pomeni? Čeprav še ni uradnih statističnih podatkov, je jasno, da se je izvoz začel zmanjševati, to pa ob omejenem domačem povpraševanju nujno vodi v recesijo.

Da usoda Markovičevega programa ni najbolj obetavna, kažejo tudi nekatere ugotovitve in podatki. Davčna politika ni restriktivna, ampak ekspanzivna. Dovolj pove že to, da je vlada po novem letu uvedla posebni davek za JLA, ki se plačuje od domala vseh izdelkov in storitev. Količina denarja v obtoku se je še povečala, decembrski osebni dohodki v Jugoslaviji so bili povprečno za 106 odstotkov višji od novembrskih (v Sloveniji za 70 odstotkov), decembrska inflacija je

Od drobnega gospodarstva pričakujemo preveč

Na vprašanje, kaj lahko pričakujemo v prihodnosti od drobnega gospodarstva, podjetništva in velikih sistemov, je dr. Mencinger odgovoril: "Pri nas pretirano poudarjamo možnosti drobnega gospodarstva, ko govorimo o tem, kako bo zasebni sektor prevzel delavce iz propadlih organizacij in vse presežke delovne sile. Čeprav bi zasebni sektor, ki zdaj zaposluje v Jugoslaviji okrog 200 tisoč ljudi, letno podvajal število zaposlenih, se ne bi tako kmalu približal sedanjemu številu zaposlenih v družbenem sektorju (gre za sedem milijonov ljudi). Kar zadeva podjetništvo, ugotavljam, da se zasebna podjetja ustanavljajo predvsem za "prodajo megle" (strokovna in podobna svetovanja) in da za zdaj še ne prispevajo veliko k skupnemu številu zaposlenih. Pri nas se dogaja tudi to, kar v svetu ni dovoljeno, da se zasebna podjetja ustanavljajo znotraj družbenega podjetja oz. iz dela njegovega programa. Problem vseh socialističnih gospodarstev in tudi jugoslovanskega je v tem, da imajo preveč prevelikih in premalo srednje velikih podjetij. Imajo velikanov, kot je, na primer, Zastava, pa ni mogoče iz socialnih razlogov, ker bi bilo ogroženo preveč ljudi."

Zakon o podjetjih je protiustaven

"Sodelovanje v Mikuličevi komisiji sem odklonil zaradi slabih izkušenj sodelovanja s Kraigherjevo komisijo, kjer sem delal na področju zaposlovanja, vendar pa moram priznati, da je Mikuličeva naredila pomembno delo. S tem, ko je začela razglašati, da rabimo trg dela in kapitala, je v bistvu rekla, da je konec socializma in samoupravljanja. Trg dela ne gre skupaj s samoupravljanjem, trg kapitala ne z družbeno lastnino... Komisija je naredila tudi veliko ideološko zmedo, ki se zdaj najbolj kaže v tem, da je zakon o podjetjih popolnoma protiustaven. Zakon uveljavlja kapitalne odnose, medtem ko ustava še vedno temelji na samoupravljanju in družbeni lastnini. Markovič zdaj poskuša to popraviti tako, da ustavo prilagaja zakonu."

"Novi program je bil zaradi razglasitve konvertibilnosti dinarja veliko bolj spektakularen kot Mikuličev," je dejal dr. Mencinger in poudaril, da navezava dinarja na marko niti ni bil tako pomemben ekonomski ukrep, da pa je bil to zelo dober psihološki ukrep za pridobitev zaupanja. Dinar je namreč postal nekako konvertiblen že z uvedbo deviznega trga v gospodarstvu, Markovič pa je z ukrepom to konvertibilnost "raztegnil" še na prebivalstvo. Pri tem je po Mencingerjevem

bila po nekaterih podatkih 58-odstotna, po drugih 64-odstotna. "Če se bodo uresničile naše napovedi in bo januarja inflacija več kot 40-odstotna, potem bomo že lahko rekli, da je Markovičev program padel," je dejal dr. Mencinger in se vprašal, ali bo šla Jugoslavija po poti držav, ki so s programom za pol leta zaustavile inflacijo, nato pa je spet silovito izbruhnila na dan. "Jaz mislim, da bo do tega prišlo in da program ne bo zdržal dolgo časa. Problem je tudi v tem, da takšnega programa, ki med drugim temelji na zaupanju prebivalstva v domačo valuto, ni mogoče več ponoviti in, na primer, reči, da marka ni več vredna sedem dinarjev, ampak osem. Če pa bo program uspel, bo prišlo do zelo močne recesije, velikih likvidnostnih problemov in socialnih nemirov. Po najbolj optimističnih ocenah je v Jugoslaviji vsaj 20-odstotni presežek delovne sile; če pa k temu dodamo še brezposelne, se pokaže, da je približno tretjina prebivalstva ekonomsko brezposelna. Ker bo prikrita brezposelnost morala preiti v odkrito, bo uspeh Markovičevega programa odvisen predvsem od socialne vzdržljivosti družbe," je dejal dr. Mencinger.

C. Zaplotnik

Bolje delati stole kot računalnike

"Nekaj velikih organizacij bo verjetno razpadlo. Za Iskro se mi je že pred dvema letoma zdelo (in to sem povedal tudi vodilnim ljudem), da je rešitev v tem, da se postopoma razbije. Takrat so mi zatrjevali, da to zaradi interne banke in solidarne odgovornosti ni mogoče, zdaj pa so jih razmere pripeljale do tega, da se razbija. Že tedaj sem imel slab občutek o Iskri Delti, in sicer predvsem zato, ker je moje stališče, da je bolje delati stole, s katerimi manj zaostaja za svetom, kot računalnike, pri katerih je razlika velika."

13-odstotna inflacija - bleferstvo!

"Napoved o 13-odstotni inflaciji je sicer popolno bleferstvo, še posebej zato, če vemo, da je bila prej inflacija 25.000-odstotna, vendar pa raziskave javnega mnenja kažejo, da javnost Markoviču še vedno zaupa. Med zamerami programu je najpogostejša ta, da jemlje tam, kjer je, in daje tja, kjer ni. Prezračne so velike in bodo največje pri sanaciji bančništva in pokrivanju tečajnih razlik."

Zakaj Sachs hvali Markovičev program

"Zakaj Sachs še vedno hvali jugoslovanski protinflacijski program? Zato, ker je ideja o nastavitvi dinarja na marko njegova, ker v nekaj uradnih obiskih in stikih z našimi predstavniki ni mogel spoznati posebnosti jugoslovanskega gospodarskega sistema in ker tudi verjame v to, da je naša vlada sposobna voditi restriktivno politiko."

Evropa ni zavzeta za samostojno Slovenijo

"V Demosu se nekateri zavzemajo za odcepitev Slovenije. Ne dvomim, da slovensko gospodarstvo, odprto v svet, ne bi moglo samo obstajati (svetovne izkušnje kažejo, da so lahko uspešna tudi manjša gospodarstva), vendar pa se mi zato, ker ne verjamem v revolucije, zdi boljša rešitev konfederacija. Evropa ni posebno zavzeta za samostojno Slovenijo, ker bi to lahko sprožilo podobne težnje tudi v drugih centraliziranih državah. Slovenija bi bila prva leta odcepitve gospodarsko zelo prizadeta. Čeprav razmeroma dosti izvažajo, je še vedno zaprta, saj kar 58 odstotkov vsega proda doma."

Gospodarsko zbornico je sram

"Gospodarska zbornica Slovenije je v javnost dala podatek, ki se ga zdaj sramuje, češ da nam je Srbija dolžna šest milijard dolarjev. Kasneje je podatek popravila na 200 milijonov dolarjev, dejansko pa gre za 120 milijonov. Do napake je prišlo, ker so pri enem od dolžnikov pomešali stare in nove dinarje."

Neskončni optimizem

"Markoviča osebno ne poznam, poznam pa veliko ljudi, ki ga poznajo. Mnenja so, da gre za izredno bistrega človeka, ki pozna ekonomijo in se ne da zmešati. Ena njegovih dobrih lastnosti ali napak pa je neskončni optimizem in samozaupanje - tudi v program, ki ga je ponudil. Kar precej je ocen, da bo ta program padel tudi zaradi povsem tehničnih napak, med katerimi je tudi razmerje dinar - marka."

Ob koncu leta 1988 niti ni kazalo tako slabo, cene so se umirile na 15-odstotno mesečno inflacijo in kot smo ugotovili kasneje: bile so tudi zelo dobro medsebojno usklajene. Ko je prišlo do zamenjave vlade, je Markovič naredil napako, ker je spustil z vjati osebne dohodke in je prišlo do 48-odstotne septembrske inflacije. To je bilo za nekatere prvotno presenečenje, za druge, ki smo poznali podatke, da se je količina denarja v obtoku že julija povečala za 60 odstotkov, za toliko pa tudi davki, pa sploh ne. Kot je znano, so se kasneje v Jugoslaviji vrstili obiski uglednih strokovnjakov za reševanje inflacijskih problemov. Jugoslovanska vlada se je odločila za Sachsov predlog in za bolivijsko inaično protinflacijskega programa. Ta program je bil kvalitativno konsisten-

Občinska vlada je za načrten pristop k razvoju turizma

Turizem kot protiutež prenasičeni industriji

Škofja Loka, 1. februarja - Občinski izvršni svet je v torek predlagal odboru za raziskovalno dejavnost, da denarno podpre izdelavo programa razvoja turističnega gospodarstva v škofjeloški občini, ki ga bodo v drugem polletju izdelali v komiteju za družbeno planiranje in urejanje prostora ter ga nato dali na preprih na okroglo mizo. Gre tudi tokrat za papir, ki bo - kot že prenekateri - obležal v občinskem predalu, ali za resen poskus?

Vsi dosedanja so propadli, zakaj bi torej prav za mogel uspeti? Odgovor je dokaj preprost. Dokler so ljudje, tudi izučeni gostinci, dobili lažnejše delo, ugodnejši delovni čas in obilnejši zaslužek v industriji, tako dolgo je bilo bob ob steno vsako dobronamerno spodbujanje in prepričevanje, da ima Škofja Loka s še dokaj neoskrunjenim naravno in kulturnozgodovinsko dediščino lepe možnosti za turistični razcvet, ki jih je treba samo zgrabiti, vnovčiti.

Zdaj prihajajo drugačni časi. Umazana, neproduktivna industrija bo, če se bo hotela obdržati, prisiljena tudi z omejevanjem zaposlovanja in celo odpuščanjem (zlasti neizobraženih) delavcev dvigniti svojo konkurenčno sposobnost. Takrat ljudi, ki bodo brez dela, ne bo več treba posebno siliti, naj za božjo voljo spet postanejo kuharji in natakarji: posebej, če bodo socialni programi za reševanje presežkov delavcev oziroma brezposelnosti upoštevali tudi osnovno izobrazbo odvečnih delavcev in možnosti, ki jih imajo za preživetje zunaj industrije. Zato najbrž ni več dileme, ali Ločani so za razvoj turizma ali ne, ali je program potreben ali ne.

Zdaj škofjeloško turistično gospodarstvo ustvari le en odstotek družbenega proizvoda v občini. Po najbolj optimističnih napovedih bi ga lahko desetkrat več. Velike neizkoriščene možnosti Škofje Loke so predvsem na področju počitniško-stacionarnega turizma, lovnega in ribolovnega turizma, izletniškega, planinsko-gorskega, zimskega, športno-rekreacijskega, tranzitnega, zdravstvenega in kmečkega turizma.

H. Jelovčan

Ob letošnjem programu razvoja loške občine

Koliko gospodarstvo lahko prenese

Škofja Loka, 1. februarja - Kar je podjetniško planiranje ločeno od družbenega, postajajo letni programi razvoja občine bolj opisovanje proračunskih izdatkov kot resen planski dokument. To še zlasti velja za letošnji načrt, ko je občinski proračun sprejel pod svojo streho tudi programe ukinjenih sisov. Okrog tega papirja pa je bilo tudi sicer na torkovi seji škofjeloškega izvršnega sveta izrečenih več tehtnih pomislekov.

Osnovno vprašanje je bilo, ali naj gre program, ki finančno ni ovrednoten, ki nima povsod konkretnih rokov in nosilcev nalog, sploh v razpravo skupščini ali pa naj bo zgolj kazipot za letošnje delo občinske vlade. Še zlasti, ker bodo večinoma vsa področja, ki jih zajema, podrobneje obdelana in posredovana skupščini v posamičnih šopih.

Na koncu je prevladalo mnenje, naj skupščina program obravnava, vendar dopolnjenega v bistvenem, v denarju. Kot so dejali predstavniki gospodarstva v izvršnem svetu, dokument premalo upošteva posledice zadnjih ukrepov Markovičeve vlade, zlasti precenjenega dinarja in odliva dohodka skozi obvezne rezerve, ki še kar traja. Protestirajo proti pozerstvu v naši družbi, kot se je izrazil Primož Pegam, in slovenskim gospodarstvenikom, ki ploskajo vladinim ukrepom.

Kljub znižanju občinskih prispevnih stopenj škofjeloško gospodarstvo letos plačuje za družbeni standard tri do šest odstotkov več. Ločani so s plačili na 58. mestu v Sloveniji, vse pogostejše so večdnevne blokade žiro računov podjetij, katerih likvidnost je dosti slabša kot v negospodarstvu, najhujši udelec pa šele pride. Loško gospodarstvo večinoma dela za široko potrošnjo, kupna moč doma pa je začela strmo padati.

Gre, skratka za to, da morajo potrebe in želje vseh, ki se napajajo iz gospodarstva in se niso pripravljene ničemu odreči, celo nasprotno, izhajati iz njegove finančne (ne)moči. To velja za občino in še posebej za republiko, ki povečuje apetite. V republici bo nujen dogovor, koliko izmučeno gospodarstvo lahko prenese.

H. Jelovčan

PREJELI SMO

CESTA ČEZ CVET RADOVLJICE

Pišem Vam o gradnji nove ceste od Podvina do Vrbe, s katero bodo težko prizadete vasi Gorica, Vrbe, Nova vas, Hlebece, Hraše, Studenčnice. Najbolj prizadeta bo vas Studenčice. Skozi Studenčice namreč promet ne gre, zato ne bomo imeli podvoza in bomo vezani na podvoz Hraše-Lesce, zaradi česar bomo še bolj prizadeti.

Poglejmo to polje, kjer bo šla nova cesta. To polje je cvet radovljiške občine. Vsaka vas, kjer bo šla cesta, ima skrbno obdelane njive in košenine. Če se bo cesta res gradila, koliko bo uničene dragocene zemlje, ki jo bomo še tako potrebovali, ker le na zemlji raste kruh. Zato odločujoči gospodje, gradite cesto ob sedanji cesti! Poglejmo, koliko prednosti nudi stara cesta, vsi podvozi so narejeni, samo poglabiti jih je treba. Koliko milijard bo prihranjenih samo pri enem podvozu. Prihranjene bodo milijarde, milijarde, milijarde, ker te milijarde bodo vse na puf in puf bomo plačali mi in naši zanamci. Zato še enkrat, to polje je cvet radovljiške občine, zato radovljiški občinski možje, odločno se uprite in to cesto priklopite k stari cesti. Koliko kruha bi zraslo na tej zemlji, ki bi ga jedli naši zanamci. Vse to bo nova cesta uničila, ker le na zemlji raste kruh. Zato pozivam vse prizadete, da se mi pridružijo in povedo še svoje mnenje, ker le v slogi je moč. Sem star kmet v petinosemdesetem letu, preužitkar.

Sem tako zaljubljen v to našo lepo gorenjsko zemljo.
Zdravo!

Janez Heberle
Studenčice 12
Lesce

POŠKODOVAN PREŠERNOV SPOMENIK

V vandalski akciji v Prešernovem gaju v Kranju je bil 7./8. novembra 1989 poškodovan Prešernov nagrobnik. Slovenski javnosti ni znano, kako so ukrepali

ustrezni skupščinski organi ob tem "posegu", kot tudi ne, kako nameravajo preprečiti podobne sramotne dogodke. Hkrati menimo, da črna novembrska noč sproža širše razsežnosti vprašanja Prešernovega gaja kot posebne urbanistično-arhitektonske enote.

Prešernov gaj je beraški preostanek megalomanskih zamisli, ki so se v glavah ateističnih real-socialističnih kulturonoscev začele spočinjati po opravljeni 100-letnici Prešernove smrti. Znano je, da so se nekateri ogrevali celo za gradnjo posebnega mavzoleja v Vrbi, kamor naj bi prenesli morebitne iveri našega pesniškega genija. Ker tega načrta niso mogli izpeljati, so se vrgli na demontažo starega kranjskega pokopališča, uničili celotno podobo sakralnega in zgodovinskega objekta, porušili kapelo, uničili večino nagrobnikov, celoten prostor izravnali s travnato površino, oba pesnika, Prešerna in Jenka, tako dokončno osamili, kot središče pesnikovega gaja pa predstavljata hangarski objekti vprašljive estetske vrednosti in nedoločljive funkcionalnosti. Na tem prostoru bi le s težavo našli kakšno cvetlično olepšavo, obvezen kare pred Jenkovim spomenikom je častna in obvezna izjema, vse je prepuščeno travnati ruši in gosto nasejanim brezam.

Prešernov gaj, kakor so real-socialisti poimenovali nekdanji sakralni prostor poslednjega domovanja tisočih Kranjčanov, ki so bili pred Prešernom in po njem pokopani na tem prostoru, je postal nekakšen odprt in z ničimer varovan prostor, na njem pa se je desetletja dogajalo veliko tega, kar ni bilo v čast ne Prešernu in Jenku, ne Kranju ne slovenskemu narodu. V kolikšni meri je bil Prešernov nagrobnik izpostavljen vsakodnevnim naključjem, nam je v vsej drastiki pokazal novembrski škandalozni dogodek.

Glavne naloge pri urejanju res kompleksnega vprašanja naj bi bile naslednje:

1. Prešernov nagrobnik, ki kaže očitne znake vztrajnega razpadanja, bi bilo nujno takoj zaščititi pred najhujšimi zunanji vplivi. (Vzorci takega varovanja so znani.)

2. Pokopališki prostor, na katerem med mnogimi anonimni-

mi Kranjčani počivata Prešeren in Jenko, bi bilo potrebno povsem na novo arhitekonsko ovrednotiti in pripraviti načrt nove ureditve celotnega kompleksa.

3. Smer nove zasnove naj bi zajela morebitno delno rekonstrukcijo nekdanjega sakralnega pokopališkega prostora in hkrati morda vključevala elemente nove funkcionalnosti neke širše gorenjske nekropole, morda kranjskega Navja.

4. Tako Navje naj bi dajalo značaj zaprtega in stalno varovanega prostora, kot je to navada pri kulturnejših narodih.

Za upravni odbor
Društva slovenskih pisateljev
Rudi Šeligo, predsednik

ČLANOM PREDSEDSTVA ŠAHOVSKEGA DRUŠTVA KRANJ

Tovariši!

Se je mora kdo od vas resneje ukvarjal s šahom? Ali vsaj aktivno sodeloval na večjih šahovskih tekmovanjih? Verjetno niste imeli nikoli, ali pa vsaj zelo malo, priložnosti, da igro, kakršna je šah, resnično doživite, občutite in vsaj približno dojamete; da zadihate z njim, kot se reče. Sprašujem se, s kakšnimi posebnimi nameni in zadolžitvami ste se pred nekaj leti v našem društvu sploh pojavili z namenom zatreji, podrediti in spremeniti kranjsko društvo po vaši meri. In ste ga spremenili, o tem ni dvoma. Šahovskega življenja v njem zanesljivo ni več od tistega dne, tiste minute, ko ste si ga polastili VI ter ga podredili svojim nizkotnim interesom podrejenosti boljševidnemu vodji. In dosegli ste svoj cilj. Postali ste vztrajni in uspešni grobarji šaha v kranjskem društvu.

To pismo nima niti približno namena, da bi bilo kakšen argumentiran protest, ali da bi se šlo kakršnokoli razpravljati ali dialog. O čem neki. Ste sploh sposobni opaziti, kaj se dogaja z društvom, ki ga vsaj na papirju vodite VI?

Tovariši: pustite že enkrat šah šahistom. In pojdite tudi vi že enkrat nekam.

Pripis: O našem samoimenovanem vodji, pa kdaj drugič.

SILVO SIMONČIČ
KRANJ

FILOZOFI SO SVET SAMO RAZLIČNO INTERPRETIRALI, GRE ZA TO, DA GA SPREMENIMO

MARX, 11. teza o Feuerbachu

Finta finte je v finti sami ali drugače rečeno - finta Marxa je v Marxu samem; potrebno ga je prečitati in dojeti in šele nato, po dobrem premisleku udariti po njem, ker drugače bo udarec zamah v prazno. In vi ste padli na finto, ker niste prebrali Marxa in ste napravili zamah, zamah v prazno.

V trenutku, ko pobesneta množica kranjskih lumpenproletarcev govori o svobodi, strankah... sem se spomnil na tezo, ki jo je CLAUDE LEVI - STRAUSS podal v eseju »razmišljanja o svobodi«; pravica do okolja, o katerem se toliko govori, je pravica OKOLJA NAD ČLOVEKOM, ne pa pravica okolja nad okoljem.

Tu je frontna povezava Marx - Levi Strauss, finta oz. t. i. paradokso nevednosti; če neumne mu daš strup z namenom, da ga popije, potem se ni rečeno, da neumni ne bo umrl, ker ne pozna strupa.

Take logike so vas učili več kot štirideset let in vas hkrati zastropljali, a vi ste še zadnji padli na finto.

Kranj je topos samo-destrukcije oz. meščani Kranja so CAUSA SUI lastnemu propadu. Vzroke stanja lahko iščemo povsod, tuda izhodišče je kultura. Beseda kultura je latinskega izvora in pomeni obdelovanje polja, se pravi odnos do sebe. Seveda mi ne gre za opozorilo na ključna vprašanja filozofske zgodovine; od kod izviramo, kaj smo in kam gremo, temveč, da se umestimo s svojim umom v dojetje svojega bita skozi omejenja vprašanja. Če smo, potem smo zaradi narave in ne obratno. Obratno se nam lahko pripeti in potem NE BOMO...

Pojem kulture je etično vprašanje pod katerim so podlegli vsi dotodanji kranjski politiki ob odobritvi gradnje Planine, to-

varn brez čistilnih naprav... ne zavedujoč se, da kljub kakršnimkoli že materialnim dobrinam pridobljenih s podpisom (s katerim naj bi se okoristili sami ali njihove družine), niso niti malo pripomogli sebi, svojim vnukom, temveč so podpisali njihovo smrtno pogodbo. Ne samo njihovo, temveč tudi svojo.

Čas je, da tudi v Kranju ekologija postane etično, kulturno bistvo meščana Kranja in da se zahteva ekološka sanacija Save, Kokre, zraka in še mnogo bolj pretresljivih vprašanj, kot je Rudnik urana Žirovski vrh.

Seveda, kdo mi bo verjel?

Ekologija ni vprašanje verjetja, temveč znanja temelječega na dejstvih: zakonodaja predpisuje smešno nizke kazni za tovarne brez čistilnih naprav. (Na zahodu tovarna brez čistilne naprave ne more iti v pogon!!!!) Nova čistilna naprava stane enako ali več kot postavitev šene tovarne. Vsekakor se vsem lahko vodljivim delavcem najprej postavi vprašanje o preživetju, saj so mezde že sedaj, ko ni čistilnih naprav, nizke, kaj bo šele potem. Potem se bodo vaši otroci rojevali mentalno deformirani in bolni kot na Trati pri Škofji Loki. Tam se vsako leto radi napovprečno veliko mentalno zaostalih ali kako drugače (astmatiki) obolelih otrok. Vzrok je Termika, ki pa onesnažuje v mejah »normale«. Tu se je dosejda vsa ekologija nehala (ker smo bili postavljeni pred dejstvo tožbe), ker nismo mogli (oz. nam niso priznali) sami na svojem neodvisnem inštitutu izmeriti resničnosti vladnih inštitucij.

Možnost se poraja z večstrankarskim sistemom, kjer smo ZELENI programsko za ekološko sanacijo sebe in lastne kulture, ki sramotno ni bila zmožna podpisati niti mednarodnih konvencij o onesnaževanju, kaj šele, da bi jih uresničevala. A ljudstvo molči z mislijo, da so majhne možnosti, da katastrofa prizadene ravno njih. Temu se pravi »pasti na finto«. Toda vedeti morate, da je kranjsko prebivalstvo izrazilo proletarske narave, ki je šlo kot osel tisočkrat na led in je vedno PRVO POČRKAJO. Zato razumite vsi uvodno Marxovo misel kot poziv na akcijo, kot poziv za vaše lastno preživetje. Vedite: VAŠE OKOLJE JE ZASTRUPLENO IN VI STE ŽE SEDAJ OVERDOZED!

Tomaž Kukovica

BANKA V KRANJSKI GORI

Najprej vprašanje, zakaj banka v Kranjski gori goji "domač" ne pa posloven odnos do svojih varčevalcev?

Zdi se, da človek z banko nima nikakršnih problemov, dokler denar vlaga, precej se pa spremeni, ko si zaželi kakšno vsotico dvigniti, oziroma izvesti kakšno "zahtevnejšo" operacijo. Tak vtis sem dobil 20. 01. 90 ob poskusu menjave manjše količine nemških mark v dolarje. Uslužbenka za okencom ni namerila ni hotela tega storiti, pojasnila, zakaj ne, pa tudi nisem dobil, vsaj otipljivega ne. Odgovorila mi je, no, saj veva, zakaj ta menjava. Pa se ne pozna osebno. Torej v tistem stilu pastirji in krave. Torej so v Kranjski gori bančni rentgenologi. Se pravi, opravič nisem nič. Prav tako kot po novem letu, ko niso imeli naloga za menjavo dinarjev, je bilo pred 29. novembrom, ko so izplačevali šilinge namesto zahtevanih mark, češ da imajo samo nizke bankovce, pa kaj bi našteval. Napake se pač dogajajo, vendar mi še danes ne gre iz glave tisti - saj veva. Verjetno je točno določeno, kakšne so obveznosti banke do varčevalca, če je že poslovnosti bore malo, zato postavljamo še zadnje vprašanje odgovornemu v tej banki: Kaj naj prihodnjič storim v primeru nesporazumov? Naj še povem, da sem se potem odpeljal na Jesenice in brez problemov menjal denar. Torej v vaši banki nisem zahteval nič nemogočega, kar se vidi tudi iz poslovanja pred 29. novembrom.

Prosim za odgovor, še bolje javni, saj bi verjetno še marsikdo rad vedel, kako je s tem.

Lep pozdrav!

Vojc Klančnik
Veliki breg 15
Mojstrana

BORUT KOS PAKISTAN V ČASU SPREMENB IN UPANJA

Na naše veliko razočaranje se je prišel predstavnik za tisk opravičiti, da nas ministrska predsednica ne more sprejeti, ker je preveč zaposlena ter nam dal vabilo za uradno tiskovno konferenco, ki je bila naslednji dan v Islamabadu. Večina novinarjev je že imela akreditacije za to, za ostale pa je bilo prepozno in tako sem znova ostal brez intervjuja. Neki novinar iz Francije naju je odpeljal nazaj v hotel, ljudje, ki se jih je zbiralo vedno več, pa so proslavljali pozno v noč.

DEŽELA POLNA NASPROTIJ

Dan po uradnem imenovanju nove ministrske predsednice sva se z vlakom odpeljala v Karachi, kajti le še juga Pakistana nisva prepotovala. Dežela je tako raznolika, da jo je nemogoče opisati z enim stavkom. Uradno je razdeljena na štiri province: Baluchistan, Sind, Punjab in Severozahodno mejno provinco (NWFP), vendar pripada k Pakistanu še Zgornje severno področje, ki je še vedno jabolko spora z Indijo, in neodvisna plemenska področja (FATA-Federally Administred Tribal Areas).

Vsa ta področja imajo bogato zgodovino, različno kulturo in dialekte, ki jih ne razumeje v vseh provincah, zato je urdu uradni jezik v Pakistanu. Tudi pokrajina je tako raznolika, da kdaj pomisliš, da so to različne države, čemur pripomorejo tudi različni dialekti.

Zame je prav gotovo najlepši del dežele ravno Zgornje severno področje, kjer se stikajo tri gorske verige in tudi ljudje so tam najbolj prijazni. Majhne vasice v širokih dolinah med belimi gorami delujejo, kot da se je čas v njih ustavil, kajti ljudje živijo tako to pred stoletji. Razen planinarjenja je to kraj, kjer se lahko odpočiješ od stalnega vrveža in hrupa, ki vlada po ostali deželi.

Ravno tako je Baluchistan, ki leži ob meji z Afganistanom, posebno mirno področje, kajti v tej puščavski deželi živijo le nomadska plemena. Še pred nekaj leti niso priznavali državnih meja in so se odvisno od klimatskih razmer selili z visokih hribov v

doline ter obratno, sedaj pa so se ustalili v Pakistanu, vendar niso spremenili svojih življenjskih navad. Baluchistan me na trenutke spominja na državo Bližnjega vzhoda, ki je še vedno moj najljubši kraj za potovanje, kajti nepregledne puščave, posejane z majhnimi oazami imajo svoj poseben čar. Zato mi je tudi nekoliko žal, da se nisem zadržal dlje na tem področju in preživel nekaj dni med temi nenavadnimi ljudmi.

Popolno nasprotje teh dveh predelov pa je Punjab, najgostejše naseljena provinca v Pakistanu, kjer se sedaj skoraj 90 odstotkov prebivalstva ukvarja s kmetijstvom. Pridelujejo največ bombaža, pšenice, koruze in riža. Ko sva se prvič vozila skozi ta predel, nisva verjela, da je dežela tako revna, kot vsi zatrjujejo. Do koder je segalo oko, je bilo videti skrbno obdelana polja, prepredena z namakalnimi kanali in zato ni čudno, da Pakistan pridelava več kot 75 odstotkov hrane za svoje potrebe ter jo celo izvažata.

Sind je na severu zelo podoben Punjabu in v bližini mesta Sukkur jetudi največji namakalni sistem na svetu. Le-ta ima sedem glavnih kanalov, ki jih glede na nivo vode po potrebi odpirajo in eden izmed njih je celo daljši in širši od Sueškega in panamskega prekopa. Pokrajina okoli mesta je prepletana z nasadi palm in polji, ki jih stalno obdelujejo, saj so klimatske razmere takšne, da se vrstijo žetve ena za drugo. Južneje, vse do Arabskega morja pa je Sind videti kot mešanica puščave z ostrim kame-njem in polji, ki so le ob Indu.

MESTA V SINDU

Karachi je bil za naju pravo razočaranje, kajti v očeh domačinov je to moderno mesto. V resnici pa je le veliko in hrupno, z revnim predmestjem. Promet na širokih ulicah se odvija zelo počasi, ker je vse polno različnih vozil. Hupanje je sestavni del vožnje, tako da človek težko vzdrži dlje časa v prometu. Kot povsod so tudi tukaj Angleži pustili svoj pečat, še posebej v arhitekturi in na ulicah je veliko več napisov v angleščini kot v ostalih mestih.

Tudi Hyderabad, 180 km oddaljen od Karachija, drugo največje mesto v Sindu ter eno največjih po površini, je pravo razočaranje. Ko sva zvedela za te podatke, sva si predstavljala vse kaj drugega, le tistega ne, kar sva videla na lastne oči. Samo predmestje je ena velika mlakuzca, kjer smrdeča voda sega prav do hiš in kjer je vse polno kravjih iztrebkov, kajti glavno tovarno središče v mestu je krava, ki jo srečaš na vsakem koraku. To milijonsko mesto je pravzaprav le velika vas, prepredena z ozkimi pre-

napolnjenimi ulicami polnih beračev, kar je tudi značilno za vsa ostala velika mesta v državi. Sredi mesta in na vseh večjih križiščih so postavljeni improvizirani bunkerji z avtomatskimi puškami, pripravljene za strel. Tudi na poti iz mesta je nenavadno veliko vojaških kontrol, kar se nam je zdelo pretirano, saj so vozila pregledovali vsakih 10 km in sva se na trenutke prav nesramno obnašala do vojakov. Za pravi vzrok temu nadzoru pa sva zvedela šele kasneje.

Pred tremi meseci so bili v tem predelu nemiri, kjer je bilo ubitih 500 ljudi. V ta del Sinda so se leta 1946 priselila plemena iz Indije, ki so venomer zahtevala svojo provinco. Že prej je bilo nekaj prask med vojsko in potomci teh plemen, tokrat pa se je napetost povečala in prišlo je do prave vojne. Pakistanska vojska je hitro ukrepala in prilito je bilo precej krvi, zato so na tem območju še vedno vojaške postojanke, kajti videti je, da še naprej obstaja nevarnost za podobne dogodke. Bolj proti severu pa je potovanje zaradi vojaških kontrol znošnejše in je v mejah normale - vsaj kar se tiče razmer v Pakistanu.

NORO MESTO

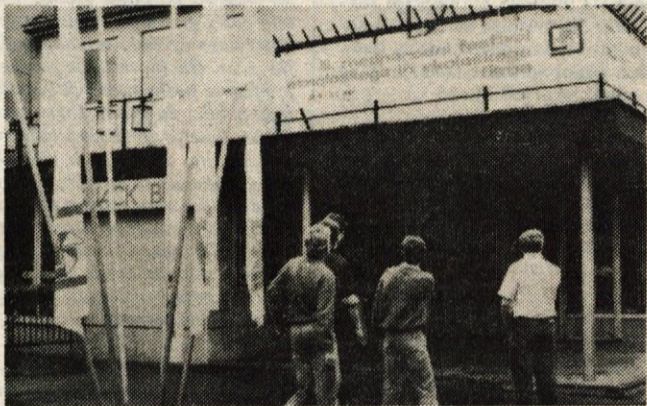
Poleg ostalih prašnatih mest, ki sva jih obiskala v Sindju, je prav gotovo najbolj nenavadno, umazano mestece Sehwan Sheriff, ki sva ga poimenovala Noro mesto. To je zopet le večja vas sredi puščave, ki je znana po grobnici Lal Qulandar Shah Baza, ki je bila zgrajena leta 1274. To naj bi bil svetnik, ki je trdil, da je zadnji Syed ali zadnji potomec preroka Mohameda. O njem so se spletle prave bajke. Tukaj je živel 40 let in pomagal domačinom v času poplavl in lakote. Legenda pravi, da so ga videli, kako jezdi leva in kot bič uporablja kačo in podobno. Zaradi vsega tega je njegova grobnica postala sveti kraj.

Sem prihajajo ljudje iz vsega Pakistana, ki v mestu ostanejo le en dan, da pomolijo ob grobu, drugi pa poskušajo živeti na njihov račun. Vse polno je kičastih prodajal, kjer se dobi največ cenenejša nakita in vedno svežih rož. Ulice so polne napol razpadajočih čajarnic in odprtih "restavracij". Mesto ne premore niti enega hotela, zato pa sta na glavni ulici dve poslopji, kjer oddajajo umazane sobe po izredno visokih cenah za pakistanske razmere. Sama grobnica ni nič posebnega - to je le majhen temen prostor s svetnikovim grobom. Vse naokrog je polno revežev, norcev, verskih fanatikov in pohabljenih ljudi, vse skupaj deluje res neverjetno.

Kranjski adijo mednarodni prireditvi

FILMSKI FESTIVAL SE JE ODSELIL

Kranj - Tisto, kar se je pravzaprav že napovedovalo med zadnjim in morda predzadnjim festivalom športnih in turističnih filmov, nekateri znaki pa pravijo, da so se festivalska krila začela povešati že dosti prej, je zdaj dejstvo: mednarodni festival športnih in turističnih filmov ne bo letos v Kranju, pač pa bo od 24. do 28. septembra v Novi Gorici.

Številka trinajst, letošnji filmski festival je trinajsti, prav gotovo nima nobene prave zveze s tem, da se je festival preselil. Morda se bo nekaterim v Kranju izvil celo kakšen vzdih olajšanja, da so se znebili prireditve, ki se je v več kot dveh desetletjih v Kranju dobesedno izpela. To se je ne nazadnje najbolj očitno kazalo pri obisku festivalskih prireditev - tako filmskih, saj so se filmi vrtili domala pred praznimi stoli, če ne upoštevamo ravno otvoritvenega in zaključnega festivalskega dne. Niti znani športniki niso več mogli privabiti gledalcev ne kot člani festivalске žirije ne kot gosti različnih pogovorov za okroglo mizo. Organizatorji so se sicer trudili, zadnja leta so program filmov ponudili v "paketih" - na primer večer alpinističnega filma. Ta način je bil lepo sprejet, pritegnil je gledalce, toda to je bilo tudi vse, saj ostali program očitno ni bil dovolj zanimiv.

Nič bolj srečne roke ni organizator Interfilm festival imel s spremljajočimi prireditvami festivala niti s prireditvami, ki naj bi v vmesnem času (festival poteka vsako drugo leto) dopolnjevale festivalsko ponudbo: tak je bil primer z lansko ekološko filmsko prireditvijo, čeprav se je le-ta navezovala na tradicionalni sejem civilne zaščite.

Da se ne bi ta mednarodna filmska prireditev v Kranju še bolj odtujila gledalcem, je bilo vsekakor treba nekaj narediti. Sprememba kot si jo je zamislil Interfilm festival, naj bi dobro

dela vsem: Kranj se bo otrešal prireditve, ki je - roko na srce - resnično ni nikoli docela sprejel za svojo. To se je kazalo marsikje, ne nazadnje tudi pri odmeri denarja za to kulturno in športno prireditev. Sprememba kraja prireditve pa bo verjetno dala novih zamisli tu-

di samemu organizatorju. Kajti v Novi Gorici so to festivalsko prireditev sprejeli z obema rokama.

Nova Gorica sprejema festival kot priložnost za svojo uveljavitev v turizmu, kar je za mesto tako blizu italijanske meje seveda razumljivo.

Nuša Podobnik, direktorica Interfilma: "Festival se seli zaradi vsesplošnega majhnega zanimanja, ki ga je bil deležen v Kranju. Upravni odbor festivala se s tem strinja, mandat članom poteče konec meseca. V Novi Gorici, moram reči, so ponudbo sprejeli z obema rokama, saj festival razumejo kot možnost spodbujanja tako športa kot turizma v teh krajih ob meji. Zato tudi ni bilo težko vzbuditi zanimanja pri organizaciji HIT Nova Gorica (Hoteli, igralnica, turizem). Na posebej odprt sprejem je festival naletel tudi pri skupščini občine, saj sam novogoriški župan predseduje organizacijskemu odboru za pripravo festivala.

Sicer pa selitev festivala ni nobena posebnost. Že drugi mednarodni festivali, ki so začutili, da je treba nekaj spremeniti, so selili filmsko dogajanje. Zraven bodo prišli novi ljudje, z novimi organizacijskimi zamislimi in verjamem, da bo cela vrsta spremljevalnih prireditev naravnana tako, da bo vzbujala zanimanje tako gledalcev kot tudi to, da bo mesto, ki se hoče uveljaviti v turizmu, znalo to prireditev dobro izkoristiti."

Kranja, še ne pomeni, da se je z mestom, kjer je festival nastal, trgajo prav vse vezi. Nasprotno. Takoj po Novi Gorici se bodo v Kranju na pofestivalski prireditvi pojavili nagajeni filmi, najbrž tudi poseben program alpinističnih filmov.

Najbrž je prezgodaj napovedovati, kakšen naslov naj ima takšna pofestivalska prireditev in kako bo organizirana. Vsekakor pa bo veliko bolj zanimiva in verjetno bolj obiskana, kot pa dosedanje festivalsko filmsko dogajanje. S takšnim reprezentativnim programom si bo nekdanji kranjski festival po vsej verjetnosti povrnil ugled, saj končno gledalci vedno želijo gledati le najboljše filme, tudi kratke, kot so turistični in športni filmi. Letos je, kot je razvidno iz novega pravilnika, festival dodal še novo kategorijo filma: dosedanjim dokumentarnim, vzgojnim in kratkim igranim je dodan še reklamni film - vendar za začetek le v netekmovalnem delu festivala.

Morda bi se kazalo iz takšne selitve filmske manifestacije iz Kranja tudi česa naučiti. Morda bo učenje malce težje, ker bi končno lahko tudi rekli "Festival je mrtev, živel festival"; toda do jeseni je še vse mogoče - kaj, če gledalci ne bodo sprejeli filmov - čeprav najboljših in to na nov način. Za festival je vsekakor bolje, da gre po "svežo kri" v toplejše kraje: vsem v Kranju pa seveda ni popolnoma vseeno, da mesto izgublja kulturno prireditev in to po več kot petindvajsetih letih.

Seveda pa to, da se festivalska prireditev, tudi v Novi Gorici bo trajala pet dni, seli iz

Lea Mencinger

Prešernovo gledališče Kranj

TEDEN SLOVENSKE DRAME

Jubilejni TSD se začne 22. februarja - Deset različnih uprizoritev - Spremljevalne prireditve - Finančno festival še ni pokrit.

V organizaciji Prešernovega gledališča Kranj se bo 22. februarja začel jubilejni 20. Teden slovenske drame. Letošnji selektor Matija Logar je v repertoar TSD predlagal naslednje uprizoritve slovenskih gledaliških hiš: Dane Zajc Voranc (PDG Nova Gorica) v režiji Mileta Koruna, Drago Jančar Zalezujoč Godota (Drama SNG Ljubljana), režija Marko Sosič, Dušan Jovanović Zid, jezero (Drama SNG Ljubljana), režija avtor, Ivo Svetina Zgodba južnega gozda, ali kdo je ubil sonce (Lutkovno gledališče Ljubljana), režija Janez Pipan, Zdenko Kodrič Vida vidim (SLG Celje), režija Franci Križaj, Niko Grafenauer Skrivnosti (SMG Ljubljana), režija Janez Pipan, Dušan Jovanović Viktor ali dan mladosti (MGL Ljubljana), režija Janez Pipan, Ivan Cankar Lepa Vida (SSG Trst), režija Meta Hočevar. Iz jugoslovskega gledališkega prostora prihaja Cankarjev Hlapec Jernej in njegova pravica v režiji in dramski adaptaciji D. Madžarića in izvedbi Narodnega gledališča A. Cesarec iz Varaždina. Prešernovo gledališče pa bo ob otvoritvi krstno uprizorilo noviteto Milana Jesiha En sam dotik v režiji Zvoneta Šedlbauerja. Iz celotnega repertoarja vseh predstav je razvidno, da prevladujejo uprizoritve sodobne slovenske dramatike (sedem krstnih uprizoritev). Selektor je pri svojem izboru moral upoštevati tehnične možnosti kranjskega odra, saj se je organizator Teda že ob lanskem festivalu odločil, da se upoštevajo le tiste predstave, ki "prenesejo" adaptacijo v prostorske možnosti kranjskih prizorišč.

Ob festivalu bo podeljena Nagrada Slavka Gruma za najboljšo slovensko dramsko besedilo (več kot 40 različnih dramskih tekstov konkurira za letošnjo nagrado). Med spremljevalnimi prireditvami zavzema osrednje mesto okrogla miza 20 let slovenskih dram - Kranj 1971-1990. Esej, kot iztočnico za okroglo mizo, je pripravil dr. Andrej Inkret (objavljen bo v publikaciji TSD 90), ki bo okroglo mizo tudi vodil. Že 6. februarja pa bo v Galeriji Mestne hiše odprta razstava 20 let Teda slovenske drame. V času festivalskega dogajanja (vse predstave bodo v PG) bo svoj sestanek opravila tudi Skupnost slovenskih gledališč.

Dve desetletji kranjskega gledališkega festivala gotovo kaže na vzdržljivost slovenskih komedijantov pa tudi vsakoletnih organizatorjev. Slovenska dramatika je v tem času prevladala v repertoarjih. Na žalost organizatorju še ni uspel močnejši preboj v jugoslovanski in svetovni prostor. Naloga, ki čaka prihodnje desetletje, seveda samo v primeru, da se festivalu prizna tisti finančni status, ki ga nujno potrebuje, če ne želimo, da se TSD polagoma preoblikuje v bolj ali manj povprečno prireditev. Slab mesec dni pred začetkom jubilejnega Teda slovenske drame 90 organizatorju še ni jasno, kako bo finančno pokril to republiško manifestacijo.

(ar

Pred novo premiero v Čufarjevem gledališču

ŽUPANOVA MICKA

Jesenice - Jeseniški gledališčniki bodo dvestoletnico slovenskega gledališča počastili z uprizoritvijo Linhartove Županove Micke. Premiera bo na predvečer slovenskega kulturnega praznika, v sredo, 7. februarja, ob 19.30. Predstavo je režiral Miran Kenda, ki je besedilo tudi priredil. V posameznih vlogah nastopajo: Rado Mužan, Nataša Černe, Klemen Košir, Irena Leskovec, Igor Škrj, Uroš Smolej in Franci Černe. Scenografija je delo Jožeta Bediča ob sodelovanju mizarkega mojstra Marjana Dolinška. Kostume je po zamisli Melite Vovk sešila Danica Zemlja.

Županovo Micko je Gledališče Toneta Čufarja pripravilo izven rednega programa. S predstavo bodo nastopili tudi na gostovanju v zahodnememškem Nagoldu ob dnevu slovenskih zdomec. Tekst je v ta namen režiser Miran Kenda nekoliko priredil, tako da bo vsaj deloma razumljiv tudi nemško govorečim poslušalcem.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši odpirajo v torek, 6. februarja, ob 18. uri razstavo **Prešernovi nagajenci 1980 - 82**. Ob 18.30 pa bodo v Mestni hiši odprli **dokumentarno razstavo ob 20. Tednu slovenske drame v Kranju**.

TRBOJE - Dramska skupina KUD Velesovo gostuje v nedeljo, 4. februarja, ob 15. uri v dvorani Kulturnega doma v Trbojah s komedijo N. Simona **Poročni dan**.

V galeriji **Gabi, Vodopivčeva 3, bodo v ponedeljek, 5. februarja, odprli razstavo likovnih del akad. slikarja Braneta Povaleya**.

JESENICE - V Kosovi graščini bodo danes, v petek, ob 16. in 17. uri v okviru počitniške **ure pravljic** uprizorili lutkovno igrico **Sapramiška**. Pred tem pa bodo poslušali tudi pravljico Zrcalce.

V nedeljo, 4. februarja, ob 10. uri bo v okviru **Vaše naše matinee** v Gledališču Tone Čufar nastopila Lutkovna skupina iz Besnice z lutkovno igrico Mihe Mazzinija **Slonček Leopold**. Otroke bo pozdravil tudi medvedek Brunda gunda, po matineji pa bodo lahko tudi risali.

V razstavnem salonu **Dolik** odpirajo danes, v petek, ob 18. uri skupinsko **razstavo likovnih del članov Dolika**. Na otvoritvi bo s krajšim koncertom nastopil tudi moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica.

ŠKOFJA LOKA - Zbirke Loškega muzeja so odprte ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

V knjižnici I. Tavčarja bo v torek, 6. februarja, ob 17. uri Jana Štromajer vodila **uro pravljic**.

TRŽIČ - Danes, v petek, ob 18. uri odpirajo v paviljonu NOB razstavo knjižnih ilustracij akad. slikarja **Danijela Demšarja**; razstava sodi v okvir prireditev ob kulturnem prazniku.

VSEM, NAM JE ODMERJENO

Škofja Loka - Ob slovenskem kulturnem prazniku prireja ZKO Škofja Loka danes v petek, ob 18. uri v Puštalski kapeli prireditev **Vsem nam je odmerjeno** - večer z literaturo, likovno umetnostjo in glasbo. Na prireditvi bo osrednji literarni gost slovenski književnik Branko Hofman; odlomke iz njegove proze, poezije in dramatike bodo brali Marija Lebar, Jožeta Logar in Marko Črtalič. Kipar Peter Jovanovič bo v kapeli razstavil ciklus 14 reliefov na temo Križanega. Uvodne misli o prazniku in besedni umetnosti Branka Hofmana bo povedal dr. Matjaž Kmecl, o razstavi Petra Jovanoviča pa bo govoril prof. Andrej Pavlovec. Za glasbeno spremljevalno bosta poskrbela kitarista Jan Plestenjak in Uroš Rakovec.

LIKOVNI TEČAJI

Kranj - V ponedeljek, 5. februarja, se bodo znova začeli likovni tečaji, ki jih v gradu Kieselstein organizira ZKO Kranj. Likovni tečaj za otroke od petega leta dalje bodo potekali vse dni v tednu popoldne med 16. in 18. uro, ob petkih pa dopoldne med 9. in 11. uro.

V torek, 6. februarja, se ob 18.30 začne tudi tečaj študijskega risanja za srednješolce in študente.

PRIREDITVE OB KULTURNEM PRAZNIKU

Kranj - Zveza kulturnih organizacij Kranj je ob slovenskem kulturnem prazniku za februar pripravila obsežen spored prireditev. Te se začnejo že danes, v petek, 2. februarja, s tradicionalnim pevskim nastopom KUD Triglav Duplje z naslovom **Petje na vasi**. Pevci bodo najprej zapeli v Sp. Dupljah ob 19. uri, ob 19.30 v Zadragi in ob 20. uri v Zg. Dupljah.

V torek, 6. februarja, ob 18. uri odpirajo v Prešernovi hiši razstavo **Prešernovi nagajenci 1980 - 82**, v galeriji Mestne hiše pa razstavo 20 let tedna slovenske dram. V torek, ob 19. uri pa bo v modri dvorani gradu Kieselstein literarni večer **Prešernove gazele z nemškim prevodom**, na katerem sodelujejo dr. Klaus D. Olof, Janez Dolinar in Aleksandra Vremšak. Na predvečer praznika bodo ob 17. uri pesniku v spomin pritrkavali z zvonovi, ob 17.30 pa se bodo Kranjčani zbrali v Prešernovem gaju, kjer bo ob pesnikovem grobu pel APZ France Prešeren Kranj; ob 18. uri bo pred Prešernovo hišo zapel Mešani pevski zbor Iskra Kranj, ob 19.30 pa bo pred spomenikom pesniku pred Prešernovim gledališčem pel Obrtniški pevski zbor Kranj. Ob 19. uri bodo v Kulturnem domu v Podbrezjah pripravili Prešernovo proslavo.

V četrtek, 8. februarja, ob 18. uri bo v župnijski cerkvi v Kranju nastopil Komorni zbor Gallus ob liturgični počastitvi Prešernovega imena. Ob 19.30 pa bo slavnostna akademija v Gorenjskem muzeju, na kateri sodeluje zbor Gallus, prof. Urška Snedic pa bo govorila o Prešernovem sodobniku dr. Janezu Bleiweisu. V soboto, 10. februarja, ob 19. uri bo KUD Jezersko pripravil proslavo v Korotanu.

PRIZNANJA SPONZORJEM V KULTURI

Ljubljana - Ob slovenskem kulturnem prazniku bodo znova podelili priznanja - Boljkov kipec Ivana Cankarja - s katerimi se republiški komite za kulturo zahvaljuje posameznikom in delovnim kolektivom za pomoč pri oblikovanju podobe slovenskega kulturnega življenja.

Izmed 182 posameznikov in organizacij predlaganih za priznanja so bili izbrani: Janez Dolenc, Kompas Hertz - Rent a car, Aleksander Lovc - Primex Nova Gorica, Herman Rigelnik - Gorenje Titovo Velenje, Metod Rotar - LB, Združene banke Ljubljana in Tone Turnšek - Pivovarna Laško. Prireditve bo v poslovnih prostorih Mednarodnega podjetja Slovenijales, kjer bodo ob tej priložnosti predstavili tudi novo pridobitev svoje likovne galerije - veliko plastiko kiparja Janeza Boljke.

HIENGOV VEČER ŽENINOV

Boh. Bela - DPD Boh. Bela bo jutri, v soboto, ob 19.30 premierno uprizorilo Andreja Hienga **Večer ženinov** v Kulturnem domu na Boh. Beli. Predsavo bodo ponovili v nedeljo, 4. februarja, ob 15.30.

ureja LEA MENCINGER

Jože Kuhar iz Doline, lovec, gozdar in pastir:

Najlepše je bilo pri baronu

Dolina, januarja - Kuharjev Jože iz Doline ni zelo zgovoren. Nikoli tudi ni bil in žena Pavla se še danes pojezi, da bi vsaj lahko vedel, kakšne vse "živine" je vodil na lov na jelene in na divjega petelina, če bi bil malo bolj zgovoren. Ivan Maček - Matija je bil večkrat njegov gost, ampak če tisti skrivnostni lovec, fini gospod, ki je bil z njim na Šiji in je bil tako zelo varovan ter je spal le v karavli, ni bil tovariš Tito, tudi nič noče.

Ata Jože pa se le muza. Bil je Tito, kaj ne, saj ga pozna. O, bilo jih je, bilo lovcev, ki jim je kazal "stane", in padali so kapitalni jeleni. Vsakega posebej mu je bilo žal. On je te prelepe živali rad videl žive, jih opazoval od daleč, vedno znova občudoval njihovo skladnost v gibanju v gozdu, doživljal neko napetost, kadar se je kateri od njih pojavil na jasi, z zadržanim dihom poslušal mogočen rok, ki se je v jasnih nočeh oglašal izpod Tegošč, z Dovžanke. Tudi po dvesto skupaj jih je včasih naštel na krmišču, ko jim je pozimi s smučmi vozil hrano.

O, poznal je te lepe živali še od takrat, ko je golcval v Vrsnini, Mantovi, Dovžanki, v Konjskem robu, Bezgovici. Devet let je preživel samo v bajti v Mantovi. Sami so kuhali, vsak s svojo ponvico. Vsak dan so bili žganci. Od ponedeljka do sobote. Z zaseko so bili najboljši. Danes so gozdarji gospodje. Vsak dan jih kombi pripelje v goro, popoldne odpelje. Imajo proste sobote, nedelje, dopuste. On pa, če pri baronu Bornu ni golcval ali vodil na lov, je kuril v gradu ali popravljaj ograjo, da ni divjad uhajala drugam. Še danes se ta visoka ograja sledi pod sam Storžič, na planino Javornik, do vrha Košute in do Čizovca, Tegošč. Večina je je že podrt...

Včasih so znali porabiti ljudi. Ampak zanj je bil baron dober. Najlepše čase je preživel ob njem. Po tri puške je imel. Mavzerico za gamse in jelene, bokarico za petelina. In lepo lovsko obleko, "gansport" se je potresaval na klobuku. Na Pevč, pod Stegovnik, na Skalno peč in na Šijo so hodili na peteline. Na Kofcah so že Šentanci imeli jago. Baron je veliko dal na lepe živali, na lov. Znal je uživati. Menda je hodil prav v Monte Carlo v igralnice. Lahko bi več nudil delavcem, razmišlja danes mama Pavla. Že res, da jim je pomagal zgraditi hiše tule med temi skalami, a je bilo vse pošteno zaslužno. Več kot zaslužno.

Tudi po vojni je bil lovec, tokrat za Zlatorog Kamnik. Vsaj stodvajset gamsov je znosil v dolino. Kozorogov pa ni bilo v teh loviščih, bolj na oni strani, proti Begunjsčici se držijo.

Danes so to le še spomini. Lepi spomini. Hvala bogu, da se ima človek takole priklenjen na voziček, vsaj česa lepega spominjati. Koliko je prehodil! Vedno le v breg. Tako lahkih nog je bil malokdo. In tistih devet let, ko sta z ženo Pavlo pasla na Šiji, je samo krožil. Čez sto glav živine sta imela na skrbi. Samo med živaljo je bil, mama je imela z molžo in mlekom dosti opraviti. In če se je katera kam skrila, je šel tako dolgo za njo, da jo je našel. Je žival tudi muhasta, pravi mama Pavla. Vseeno so bila to njuna lepa leta. Če bi bila mlajša in bi ata ne bil ob nogo, bi mogoče še šla v planino. Pa sta se postarala in ata je že šest let invalid. Kar naenkrat je prišlo. Bi človek mislil, da se takemu človeku, ki je v življenju toliko prehodil, ne more kaj takega zgoditi. To bi še delal, to bi še hodil... Še danes, pri sedeminosemdesetih! A, kakor ti je usojeno, tako je. Dobro je, da ima svoje okrog sebe. Ženo, hčerko, vnuke. Tržiško Bistrico posluša poleti tamle zunaj v skalah in borovce zgoraj na robu Borove gore in vseh sedem skalnih piramid nad Dovžanovo sotesko ima kot na dlani... Ima kdo lepši razgled s svojega okna? Da, sprijazniti se je treba z življenjem, kakršno ti je pač dano. Vedno bi lahko bilo še huje.

D. Dolenc

Z obnovo stare škofjeloške kašče ne gre več odlašati

Miheličevo življenjsko delo jeseni v Loki?

Škofja Loka, 1. februarja - Kašča na Spodnjem trgu je resda zajeta v program obnove in oživitve škofjeloškega mestnega jedra, vendar bi najbrž še lep čas ostala takšna, kot je, če slavni slikar, rojak France Mihelič, Ločanom ne bi obljubil v hrambo življenjske zbirke svojih umetniških del. Za dragoceno darilo postavlja en sam pogoj: primerno velik in urejen prostor, v katerem bi bile slike lepo predstavljene občudovalcem in se ne bi kvarile. Jeseni bo profesor Mihelič razstavljal v Cankarjevem domu v Ljubljani. Po zaprtju razstave želi zbirko preseliti v Škofjo Loko. Ne pristaja na depo. Bodo njegovi rojaki imeli zanj pripravljen galerijski prostor, ali pa bodo pustili, da se tudi dela tega umetnika, podobno kot Groharja in še marsikaterega drugega, razkropijo zunaj Škofje Loke?

Občinski izvršni svet je že aprila lani imenoval poseben odbor za ureditev kašče, ki ga vodi Matevž Dagarin. Odbor naj bi dokončno obdelal program namembnosti kašče, pridobil potrebno dokumentacijo, organiziral zbiranje denarja za obnovo in določil upravljalca objekta po končanih delih. Delo odbora je vodilo troje: da občinska kulturna skupnost ni sposobna prevzeti obnove, da je Zveza obrtnih združenj Slovenije pripravljena prevzeti upravljanje nad kaščo in da je ena etaža rezervirana za stalno Miheličevo likovno zbirko.

»Na tej osnovi smo se pogovarjali z gradbenim odborom pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije in z etnologom dr. Janezom Bogatajem. Dr. Bogataj predlaga, da bi v kašči oblikovali center za dediščino slovenskega obrtništva, saj bi bile navzoče tudi nekatere nove oblike predstavitve obrtniške dediščine, povezane z našim časom in prostorom,« pravi Matevž Dagarin.

V prvi, pritlični etaži, si je dr. Bogataj zamislil razstavni prostor obrti s prikazi izdelovanja v živo, prodajo izdelkov domače in umetne obrti, prirejanjem tečajev, informacije in podobno. V prvem nadstropju naj bi bile študijske predstavitve gradiva, ki bi ga hranil center, v drugem nadstropju arhiv, muzej v ožjem pomenu besede in v drugem nadstropju ali v kleti stalna Miheličeva likovna zbirka.

Takšen program sta ugodno ocenila tako »Dagarinov odbor« kot Zveza obrtnih združenj Slovenije ter presodila, naj bi tudi upravljanje s kaščo pravno prenesli na Obrtno združenje Škofja Loka.

Dogovarjanje o programu, denarju in začetku obnove kašče je zadržala zahteva društva škofjeloških likovnih umetnikov, ki želijo v eni od etaž urediti svojo stalno prodajno razstavo, za kar, kot pravijo, v Škofji Loki zdaj nimajo primerne prostora. Na takšno spremembo programa Zveza obrtnih združenj Slovenije še ni pristala. »Odgovor pričakujemo ta mesec. Upam, da obrtniki ne bodo odstopili od obnove,« pravi Matevž Dagarin.

Za obnovo kašče (statična sanacija, sanacija ostrejša, hidroizolacija kletnih prostorov, vgradnja stopnic, predelnih sten, inštalacijska dela, sanacija fasade) bo treba zbrati 500 do 580 tisoč mark. Dobili naj bi jih v Zvezi obrtnih združenj Slovenije, republiškem proračunu, ki je pripravljen prispevati enako vsoto kot občinski, ter nekaj pri škofjeloških umetnikih.

»Skrajni rok, da usposobimo vsaj eno etažo, za Miheličevo zbirko, je letošnji november,«

pravi Matevž Dagarin. Casa za dogovarjanje in delo ni veliko, le pičlih devet mesecev. Se bodo Ločani znali pametno zmeriti, bodo pripravljeno pristati na kompromis, če bo treba? Tako ponudba Franca Miheliča kot slovenskih obrtnikov je najbrž zgolj enkratna...

Ob tem pa se kaže dotakniti še enega problema. Pravimo, da nismo tako bogati, da bi dragocene kulturnozgodovinske objekte, ki zdaj stojijo več

Razen Kamnitega mostu je kašča najbolj častljiva starina Loke. Grajena je iz kamnja, osivelega od starosti, in ni ometana. Stala je že pred potresom leta 1511. Dve leti po potresu jo je dal škof Filip obnoviti, tako pravi poznogotska, renesančno oblikovana plošča s škofovim grbom, vzdana v dvoriščno steno. Kašča je bila poleg gradu poglavito gosposkiško poslopje. V njej so spravljali naravne dajatve podložnikov, predvsem žito s Sorškega polja in sir. Oskrboval jo je poseben škofov uradnik - kaščar. Včasih je njegove posle opravljal grajski oskrbnik sam. Njegova prva naloga je bila, da je žito dobro prodal. Ko so začeli v kašči prodajati žito, kmetje po škofovi odločbi tako dolgo niso smeli prodajati svojega žita, dokler ga je bilo v kašči kaj naprodaj. Pokorn piše v opisu Loke, da so se v 16. stoletju v njej shajali luterani. Kašča je stala nekaj ob mestnem obzidju; z njim jo je vezal stolp, od tega se del zidu še vidi ob njeni zadnji steni. Ob njej so bila v obzidju Čevljarska vrata, imenovana po tem, ker so zunaj zidu delale čevljarske stope za čreslo. Tedaj so čevljarji še sami izdelovali usnje za svoje potrebe. Obzidje je segalo do mlina, ki je stal na prostoru današnje tovarne.

France Mihelič je loškim rojakom pripravljen zaupati svoje življenjsko delo. Bo galerijski prostor v stari kašči do jeseni nared? - Foto: G. Šinik

ali manj mrtvi, ne poskušali vnovčiti. V delu škofjeloške kašče, denimo, so si obrtniki zamislili tudi lokal za reprezentančno pogostitev svojih gostov in obiskovalcev. Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo je izrekel veto; restavracija nikakor ne, kvečjemu skromna "čajna kuhinja" za nekaj kavic. Investicija, ki niče-

sar ne vrača, je zgrešena. Samo od vstopnic se stroški vzdrževanja ne pokrijejo. To bi tudi v zavodu že lahko vedeli. Lahko je risati načrte, prepovedovati, zagovarjati višje duhovne vrednote (računi za storitve niso nič kaj "duhovni"), dokler plačuje nekdo drug...

H. Jelovčan

Praktični nasveti Ivane Janša

Ob mladi Luni je v rastlinah veliko vode

Zasip, 1. februarja - Ivana Janša ima velik dar opazovanja in se ukvarja tudi z vplivi Lune na življenje na zemlji. Presajamo le v starem mesecu, ker se rastline bolje primejo. Luna pred določenim ozvezdjem vedno nekaj pomeni. Cvetlice se sejejo ali sadijo v znamenjih, ki pomenijo svetlobo.

Ivana Janša iz Zasipa pri Bledu je izredno zanimiva in prijetna ženska, ki jo domačini in ljudje od drugod poznajo predvsem po tem, da zna tenkočutno prislunhiti naravi. Ivana je bila že kot mlado dekle dovezetna za vse, kar so o naravi govorili starejši ljudje. Nato se je načrtno - veliko je brala - začela ukvarjati z bioenergijo, radiestezijo in drugimi mejnimi vedami. Za ljudi, ki se obračajo nazaj k naravi, je njeno pripovedovanje na moč zanimivo in tudi koristno.

S simpatično Ivano bi se lahko pogovarjali ure in ure, a tokrat nas je zanimal le vpliv Lune na rastline.

»Vedno opazujem okolico in se učim od starejših ljudi, v Zasipu recimo od Marije Ulapec, starejše ženske, ki ponavadi malo gnoji, a ima izredno lepe pridelke. Tako ona kot jaz se ravna po vplivu Lune na rastline,

vplivu Lune, ko stoji pred določenim ozvezdjem. A Luna nima vpliva le na rastline in človeka, temveč tudi na materiale, na kamen ali pesek. Če zidamo, denimo, v stari Luni, malta dobro veže in se hitreje suši. Tudi klati

je priporočljivo v stari Luni, saj je meso bolj obstojno, ob mladi Luni pa vsebuje preveč vode. Najbolj zanimiva je detelja: če jo ob mladi Luni kosiš, bo bolj »gniva kot se sušiva«.

Prve dni mlade Lune so koristne razne masaže bolnih udov. Če imaš bradavice, jih je tudi treba odstraniti ob določenem položaju Lune. Nekoč je veljala stara, danes že zavržena vraža. Gledaš mlado Luno in božaš bradavice, rekoč: Kar gledamo, naj gre gor, kar božamo, naj gre dol...

Luna pred ozvezdjem vedno nekaj pomeni. Pletev je bolj uspešna, če je Luna v znamenju Kozoroga, saj tedaj zemlja počiva, pleveli so »zamorjeni«. Orjevo v času, ko Luna dol jemlje, ker se zemlja obogati, Luna pa mora stati pred Devico, Bikom ali Kozorogom. Presajamo v starem mesecu, ker se rastlinice raje prijemljejo in obvezno zvečer! Zvečer namreč rastlina zaživi v spodnjem, koreninskem delu in diha.

Sadna drevesa cepimo nekaj dni po mlaju, da se cepič prime in da je dosti sokov, presajamo v

starem mesecu, pri obrezovanju drevja pa pazimo, da je Luna v znamenju Leva, Ovna ali Strelca. Če sekaš drevje v gozdu ob mladi Luni, so debela solzna in teče iz njih. Smreke sekajo ob mladi Luni zato, da jih lažje oluščijo, vendar pametni kmetje v svojem gozdu sekajo le ob stari Luni.

Nebesna znamenja delimo v več skupin: Devica, Bik, Kozorog so znamenja, ob katerih je zemlja najmočnejša za saditev korenin, Dvojčka, Tehtnica, Vodnar so znamenja svetlobe in primerna za cvetlice (tudi božično smreko, da bo dišeča in obstojna je treba posekati ob teh znamenjih). Za listne rastline so ugodni Rak, Ribi in Škorpion, vendar pa se ob teh znamenjih ne sme sekati dreves, ker so preveč napolnjena z vodo. V Levu sejemo žita, v Ovnu in Strelcu sadimo stročji fižol....»

Še veliko več bi lahko povedala Ivana Janša, ki nikdar ne pride v zadrego in ki vas resnično tudi prepriča, da Luna pred določenim ozvezdjem zares vpliva na življenje na zemlji.

D. Sedej

Rad imam tako socialiste kot demokrate

Blaž Kujundžič

Peter, tvoj poziv v Glasu z dne 26. 1. 1990 je tako nedvoumen, da ga ni možno prezreti. Glede na številno socialistično, komunistično, socialdemokratsko (laboristično demokratično socializem...), liberalno-konservativno socialistično (ZSMS-jevsko), ekološko socialistično in podobno golazen, ki se plazi po Gorenjskem, sem mislil odgovor prepustiti drugim. Potem pa sem le zaznal hudomušni podton tvoje poziva in ne želel zamuditi priložnosti za odgovor. Pokažite se junaki, če se upate!

Navajen sem od sebe dajati tudi silno trda in resna stališča, očne, obljube. Zelo rad pa v iskanju razlik med ideologijami vidim zgolj nekakšno prebiranje fižola in v političnem reševanju zadev nekakšno likanje koruze. Če bomo namreč nadaljevali s tako ostrino v političnem delovanju, kot zdaj počenjamo vsi skupaj, bo politika spet postala nekaj, kar bo samo za posvečene. Prej za politično moralno posvečene, zdaj pa za posvečene v sadomazohizem rezanja kože v trakovih eden z drugega.

Opazil si, da te kar tikam. Po sliki sodeč sva enako stara oziroma mlada in mislim, da je to zadostno opravičilo. Poleg tega si mi že od začetka svojega pojavljanja v javnosti simpatičen. Zaradi primka namreč. Med suhoparnimi kratkimi ostalimi gorenjskimi priimki sem se s svojim, ki ima še tisto čudno končnico, počutil že kar osamljenega. Končno še eden.

Če se bomo tridesetletniki med seboj vikali in naslavljali z gospodi, nam ne demokracija ne socializem, o katerih pozneje, ne bosta nič bližje. Nič ne rečem pri mojih prijateljih ali pri starištvih, razlikah. Naj mi najina kolega, vodji škofjeloških demokratov in socialdemokratov Alenka Potočnik Lauko in Simon Jelovčan ne zamerita, če ju malo vpletem. Prvoimenovana je mojega kolega iz študentskih in kasnejših časov Simona Jelovčana na zadnji tribuni Demosa v Škofji Loki naslovila z gospodom. Jaz, predstavnik najbližje in zato najhujše konkurence Socialdemokratski zvezi, to je Socialistične zveze, sem to opazoval iz prvih vrst

Upam, da občutek, da bi mu domače naslavljanje z moje strani, to je s strani mrke konkurence, najmanj enako odgovarjalo, ni bil lažen.

Tako naslavljanje s tovariš kot gospod je kdaj neizbežno, a razoseblja, ker zanemarija posameznika. Blaž je Blaž, Simon je Simon, Alenka je Alenka in Peter je Peter. Noben socializem in demokracija ne smeta posameznika zreducirati, podružbiti, socializirati v pripadnike, pošalimo se, nekakšnih plemen Kujundžičev, Jelovčanov, Potočnikov in Metlikovičev.

Še k socializmu. Prav lepo ga je v istem Glasu definiral Emil Milan Pintar kot skandinavski tip družbe. Uf, komunisti! Ja, tako je s tem socializmom. Socializem Socialistične zveze, socializem Zveze komunistov, (ne)socializem ZSMS, socializem socialdemokratske zveze (ali pa demokracija, no), demokratična družba Slovenske demokratične zveze in Slovenskih krščanskih demokratov itd. Same silno podobne reči. Zahodnoevropska družba socialne in politične varnosti ter svobode. Sam sem se z definiranjem tega trudil v Glasu z dne 15. 12. 1989 in nima smisla ponavljati.

Da to ni tisti pravi (trdi, totalitarni) socializem. Seveda ni, saj v tem je smisel. Gre pravzaprav za demokratično družbo. Prav, potem je socialistična zveza za demokratično družbo. Ampak, zakaj se še vedno imenuje socialistična? Zato, ker v socializmu, takem kot ga pač pojmuje, vidi veliko dobrega oziroma vsaj nič slabega, enako kot npr. Vranitzky, Craxi, Mitterand, Gonzales in drugi.

Dobro, vendar Socialistična zveza verjetno ne misli resno z uveljavljanjem take družbe. Hop, prišli smo do bistva. Verodostojnost, ne pa takšne ali drugačne, bolj ali manj podobne programske zamisli. Moj soborec (oz. obratno, jaz njegov) iz časov, ko smo (ne)red delali v takrat še mlakužasti ZSMS, Janez Janša, je zadnjič v Škofji Loki lepo našteval: verodostojnost organizacije, verodostojnost posameznikov, predstavljanje obeh v javnosti in na oddaljenem 4. mestu

programi. Obraz bo veliko bolj pomemben kot vsebina.

Kako so delive na nekakšne socialiste in nekakšne demokrate umetna zadeva, bom ilustriral s tematiko peticije, objavljene poleg tvojega poziva. Kranjčani se že cel mesec prekljate zaradi zadev, ki so šle v Škofji Loki čisto mirno mimo. Ko je morala škofjeloška Socialistična zveza na hitro najti člana regijske volilne komisije za republiški družbenopolitični zbor, ga je našla, ljubi bog, kje bi drugje, pri področnem odboru Slovenske demokratične zveze. Ko je škofjeloška občinska skupščina, hvala bogu, brez vsakega botrovanja socialistične zveze, imenovala občinsko volilno komisijo, so jo članice škofjeloške DEMOS-a pustile pri miru. Zdaj, ko bo prišlo do spremembe v njej, so predlog za podpredsednico pripravile članice DEMOS-a. Ko je občinska skupščina sprejemala odlok o določitvi volilnih okolišev, je predlog za povečanje števila okolišev za področja kmetijstva, obrti in šolstva (Alenkin teren, khm...) prišel, bog obvaruj, od socialistične zveze. Kdo je zdaj tukaj kdo?

Mislil, da krščanski demokrati z odklanjanjem krščanskega socializma rahlo pretiravate. Dediščini krščanskega socialista Edwarda Kocbeka se ni odrekli. Meni, kot predstavniku konkurenčne organizacije, to pravzaprav ustreza. Vse tiste, ki jim je bližji naziv krščanski socialisti kot krščanski demokrati, široko vabim v vrste Socialistične zveze. Ob moje pojasnjevanje vloge OF se obregujejo, da je kockovsko. Ne upam si trditi, da je res, mi pa to vsekakor godi.

Kot vidiš, sem ti odgovoril bolj posredno. Skušal sem dokazati, da nasprotja med demokracijo in socializmom le ni. Pravzaprav sem priložnosti izkoristil za poskus zniževanja predvolilne temperature. K temu sodi tudi sproščen stil pisanja, ki, upam, ne bo izvenel samo kot sveta preproščina. Pa tudi, če bo. Mislil, da smo dolžni volilec po domače dati vedeti, da se niti pred niti med in niti po volitvah ne mislimo med seboj "hin rihati".

Odpri strani.

Urednikova beseda

V današnjih Odprih straneh smo se lotili različnih aktualnih tem: volitev, ustanovitve kmečke hranilnice, prebivalstvene politike v Sloveniji in programov gorenjske opozicije. Na zadnji strani nadaljujemo z odmevi na članek Iva Zajdelja in Danice Dolenc o poboju slovenskih domobrancev po vojni.

Zakaj sploh pišemo o tej temi? Vprašanje poboja se pojavlja tudi v drugih medijih, o njem bodo spregovorili v posebni skupščinski komisiji, na dnevni red ga je uvrstilo predsedstvo republiškega odbora Zveze združenj borcev Slovenije. In ker se je vse to dogajalo tudi na Gorenjskem, kot časopis ne moremo mimo dogodkov. Veseli bomo, če bodo svoje mnenje povedali udeleženci NOB. Osebo sicer menim, da bo sodbo o dogajanjih po 9. maju 1945 morala dati zgodovina, čeprav je hkrati jasno, da v zvezi s tem ni vse tako čisto in enostavno, kot bi sedaj nekateri radi povedali. Zakaj bi sicer o dogodku toliko let molčali. Prihodnji teden bodo izšla Snovanja, posvečena slovenskemu kulturnemu prazniku.

Leopoldina Bogataj

Slavko Gaber

Pomlad bo, volili bomo!

Politični prostor v Sloveniji dobi v podobo predvolilne tekme.

Postopoma se še zadnji zavedajo, da bo na volitvah šlo predvsem za volilce in v zadnjem trenutku spreminjajo imena, sklicujejo kongrese ter sprejemajo resolucije, ki naj v očeh potencialnih volilcev popravijo ali pa obdržijo njihovo samopodobo. Vse to počno kljub prisegnanju, da jih le manj zanima ime, in da je njihova moč v programih in sposobnosti vladati tako, da bo to v prid največjega dela prebivalstva.

Skorajda vse stranke izredno pazljivo izbirajo področja, ki jih bodo v času do volitev tematizirale ali pa zamolčale.

Vsem zaklinjanjem na lastno pokončnost in gnusu ob predlogih, ki od njih zahtevajo "zdržnost", navkljub, pa so delegati na neke vrste konvencijah strank, ob obrazložitvi, da drugače ne bo nič z volilci, pripravljene sprejeti prav "zdržnost" variante programskih točk.

Skorajda splošno značilnost strank predstavlja dejstvo, da so vidno okorne, ko gre za povsem konkretna vprašanja. Bolje jim gre, ko prodajajo megle in govorijo o samobitnosti, interesih slovenskega naroda, o Evropi zdaj in kar je še podobnih nedoloznih leporečij, ki mamijo ušesa in volilce odvrtačajo od vprašanj o konkretnih

programih in garancijah, da so jih določene stranke same ali pa kot partnerji v oblastni koaliciji sposobne uresničiti brez novih revolucionarnih ali narodnih diktatur.

Otroškost korakov v polju demokracije je mogoče v veliki meri meriti prav s tem, da državljan, ki mu pameti ni do zadnjega kotička zavojščila besna pripadnost edino pravi in seveda njegovi stranki, dokaj lahko opazi takšne in njim podobne izlete ter uporabo mašil, ko naj bi nove stranke nastopile z jasnimi odgovori. Novonastale stranke (tu imamo v mislih tudi stare družbenopolitične organizacije), ki to niti še niso (in se zato v večini primerov dokaj ustrezno imenujejo zveze), namreč v svojih prvih korakih na ledu demokracije brez plačanih analitikov in večinoma tudi brez dragih raziskav javnega mnenja dostikrat naivno razgaljajo svojo zaletavost.

Če parafraziramo enega od veljavok političnih pretendentov na bodočo oblast, bi lahko dejali, da gre pri večini pač za to, "da so na področju politike vajenci". Kljub obljubi, da se bodo, če bodo izvoljeni, po najboljših močeh potrudili ravnati profesionalno, ostaja dejstvo, da bomo vse do volitev in verjetno celotno obdobje nove skupščine pričla neke vrste učni dobi dokajšnjega števila vajen-

cev politične veščine. Pred tem je mogoče zatiskati oči, vendar tisti, ki to počno samo podaljšujejo vajeniško obdobje in bežijo pred mojstrskim izpitom, ki ga bodo prinesle še druge svobodne volitve.

I.

Zdi se, da smo volilci, kljub dejstvu, da se bomo tudi mi morali v demokraciji še marsičesa naučiti, predvsem preboleti začetno zaljubljenost, v prednosti. Kljub temu da je povsem na mestu, da nas je prepričalo deklariranje, po katerem bo demokracija prinesla nove čase tudi na področju politike, verjetno pri povprečno priselnem državljanu Republike Slovenije obstaja s samoupravljanjem privzgojen refleks nezaupanja v velike obljube, revolucionarne spremembe in narodov blagor. Prodajanje megle in sprenevedanje kot eni bistvenih značilnosti polpretekle oblasti, se tako, razne pri novepočenih fanatikih, ne bo obneslo.

Zrelost demokracije v Republiki Sloveniji se bo, kot kaže, merila prav po tem, kako bomo volili. Vsi dosedanji spoprijemi in upori proti različnim oblikam ujm, predvsem pa mi sami, zaslužijo, trezno ravnanje.

Če je značilnost skupnosti, ki se še niso odrgale od popkovične bratstev (pa naj bodo jugoslovska ali slovenska), da sti-

skajo zobe in se zaklinjajo na lastno veličino, trpljenje, izkoriščanje in nezmožljivost svojih vodij, potem je značilnost moderne družbe, da ravna premišljeno s čim manj strasti in politično ekvilibrirano. Na volitvah ne volitistih, ki v polju politike obljubljajo velike prevrate, ki jih žene strast zaslepljenosti z ohranitvijo pridobljenih položajev, pa tudi tistih, ki obljubljajo maščevanje za storjene krivice, ne.

Volilci, ki bodo na višini naloge, ki jo bo potrebno opraviti, ne bodo volili niti Komunistov niti pretežno antikomunističnega Demosa pa tudi ZSMS ali koga drugega ne. Volili bodo tistega od njih, ki bo sposoben dati upanje, da bo zagotovil, kolikor je le mogoče, spodobno in mirno življenje ter bo znal doprinesiti temu, da nova skupščina ne bo prostor poračunavanja starih računov in novih revolucij, ampak prostor zavzetih novih snovanj v dobro ljudi, ki želimo, po desetletjih življenja v interesu proletariata, življenje s pravico do lastnega interesa.

II.

Očitno je, da bi si slikali nerealno sliko volilnega telesa, če bi verjeli, da bodo volilci v njem ravnali zgolj tako, kot smo opisali zgoraj. Verjamemo pa, da bodo volilci, ki bodo volili pragmatično, v večini.

V izogib nesporazumom bi želeli poudariti, da je za vse demokratične ureditve povsem samoumevno, da določen del volilnega telesa pri svojem odločanju odreagira v večji meri ali pa povsem čustveno in voli stranke, ki ali simbolizirajo staro ali naravnost ali pa, kot je navada pri nas, prikrito obljubljajo revanšo. Za Slovenijo je, kot za toliko drugih državnih skupnosti, ki so razpustile neki sistem in vzpostavljajo novega, še toliko bolj verjetno, da bo v enem delu (predpostavljamo, da bo tega več med starejšimi) volilnega telesa v volilni tekmi prišlo do izjemno čustvenega reagiranja. Nerazumno bi bilo pričakovati, da si bodo (razne zares izjemoma) nekdanji življenjski sovražniki (tako v vrstah volilcev kot tudi v strankah, ki jih vodijo podobna nagnjenja) segli v roke. V ljudeh se je v letih starega režima nabralo in bilo potlačenega preveč gneva, zagrenjenosti pa tudi vsaj podzavestne želje po tem, da se svojim tlačiteljem ali njihovim naslednikom vsaj nekako oddolžijo. Na volišču bodo ta svoj gnev poentirali. Po drugi strani tudi tisti, ki so pre-

tekla desetletja vladali in njihovi najbolj prepričani pristaši, ne bodo mogli mirno in brez izražene občutka krivde oz. težnje za vsako ceno prikriti lastne napake (nekateri celo zlo-

čine) - na volitvah se bodo verjetno obnašali v skladu z občutki.

III.

Volilno telo, ki bo razdeljeno na takšne in drugačne načine, pa bo na pomlad izvolilo novo oblast. Nove skupščine, ki še ne bodo parlamenti (tako zaradi stare in povsem neustrezne trizborovske strukture kot tudi zaradi obupnega in v korist velikih strank postavljenega sistema volitev v zbor občin) pred seboj ne bodo imele odločilnih nalog. Imele pa bodo pomembno nalogo trezno strukturirati polje oblasti tako, da bi v njem, če je le mogoče, nikoli več ne prišlo do prevlade ene resnice in ene volje. Če bomo izvolili skupščino, v kateri bo prevladala trezna, nerevolucionarna pamet in več kot en ali dva politična bloka, od katerih vsaj večina ve, da poanta in simpatičnost trenutnih sprememb ni v tem, da se poslavljamo do socializma in njegove resnice, in da smo odkrili novo resnico,

temveč v tem, da omogoča vzpostaviti sistem, v katerem bo imel v polju politike vsakdo pravico samo do svoje resnice, ki bo vse prej kot obvezna za vse in jo bo moral vedno testirati med volilci in v odnosu do drugih političnih strank, potem bomo izvolili primerno skupščino.

Danica Zavrl Žlebir

Ukrepi aktivne prebivalstvene politike naj preprečijo kolektivni samomor Slovencev

Ko sem se pred novim letom pogovarjala z dr. Tonetom Kunstljem, ki zavzeto spremlja prebivalstvena gibanja v Sloveniji in je zaskrbljen nad izumiranjem slovenskega naroda, je povedal, da utegne živeti v Sloveniji okoli leta 2040 le še 400.000 Slovencev. Število rojstev v Sloveniji upada že desetletje, zmanjšuje se število rodnih žensk, tako da z rojstvi ne pokrivamo več enostavne reprodukcije. Smrtnost otrok in mladih ljudi v rodnem obdobju te okoliščine še poslabšuje. Katastrofalni podatki o usihanju slovenskega naroda so šele zdaj navedli k snovanju aktivne prebivalstvene politike, ki bo s konkretnimi prijemi na zdravstvenem, ekonomskem, družinskem, socialnem, stanovanjskem, zaposlitvenem, motivacijskem in še katerem področju preprečila kolektivni samomor Slovencev.

Postopno usihanje naroda

Demografski podatki sicer dokazujejo, da rodnost v Sloveniji upada že od konca prejšnjega stoletja. Leta 1900 smo imeli še 35 porodov na 1000 prebivalcev, v petdesetih letih 23, predlani pa le še 12,7. Med letoma 1975 in 1979 smo letno beležili povprečno 30.197 rojstev, leta 1988 le še 25.441. Medtem ko je do srede sedemdesetih število porodov še zadoščalo za enostavno reprodukcijo, leta 1988 ni več - rodila se je že manj kot ena deklica na žensko, dr. Mateja Kožuh - Novak z Zavoda za zdravstveno in socialno varstvo trdi, da 0,85. V Avstriji, kjer je razmerje 0,7 deklice na žensko, so izračunali, da se jim bo prebivalstvo v eni generaciji zmanjšalo za četrtino. Koliko natanko bomo v prihodnje zdesetkani Slovenci, nam sicer ne povedo, pač pa ugotavljajo, da je celo v obdobju naraščanja števila rodnih žensk za desetino upadlo število rojstev. Ob enakih tokovih nas v prihodnosti očitno čaka nadaljnje usihanje slovenskega naroda. Ne le, da se nam ne rodijo novi otroci, pač pa je med njimi velika tudi umrljivost. Pomislimo le na vrsto nesmiselnih smrti. Zaradi prometnih nesreč v Sloveniji izgubimo 48 otrok, na Švedskem 11. Med mladimi od 15 do 24 let imamo zaradi tega 53 odstotkov žrtve, na Švedskem 35 odstotkov. Resda k slabšim rezultatom pri nas pripomore tudi tranzitni značaj naše dežele, žal pa tudi naše slabe ceste, stari avtomobili in nizka kultura. Zaradi različnih boleznih zadnja leta izgubimo letno od 100 do 150 mladih ljudi. Medtem ko upada število rojstev in se manjša delež otrok in mladih ljudi, pa se zaradi podaljševanja življenjske dobe več število ostarelih. Desetina ljudi v Sloveniji je starejša od 65 let, na začetku prihodnjega stoletja pa jih bo 13 odstotkov, kar nas bo uvrstilo med stare narode.

V zadnjih desetletjih se je opazno spremenila tudi nacionalna struktura prebivalstva v Sloveniji, k čemur so pripomogle na eni strani emigracije kvalificirane delovne sile iz Slovenije v industrijsko razvite dežele, na drugi pa priseljevanje nekvalificirane delovne sile iz drugih jugoslovanskih okolij. Zdej Slovenijo zapuščata tudi veliko strokovnjakov. Stihijske selitve s podeželja v mesta in koncentracija priseljenih zlasti v večjih urbanih središčih pa so povzročila nesorazmerja in probleme, ki jih kot tabu teme še vedno prikrivamo. Strokovnjaki, ki so krojili elemente prebivalstvene politike, opozarjajo tudi na potrebo po izdelavi migracijske politike, ki naj bi prispevala k postopni stabilizaciji našega prebivalstva, tako da bi zlagoma omejila priseljevanje in odseljevanje.

Vzrokom upadanja prebival-

stva botruje poleg tistih, ki so značilni za vse razvite družbe, v Sloveniji še ena značilnost, razvojna past, kakor jo imenuje Emil Milan Pintar, vodja komisije za pripravo podlag prebivalstvene politike v Sloveniji. Pravi, da v Sloveniji delamo in smo obremenjeni, kot bi imeli 6000 dolarjev dohodka na prebivalca, delavca pa plačujemo polovico manj in pol manj imamo tudi sredstev za korekcijo ekonomske logike, ker moramo pač svoj dohodek razporejati v okrilju Jugoslavije.

V prid kvaliteti življenja

Rast in uravnotežena struktura prebivalstva, ki naj bi jo dosegli s predlaganimi ukrepi prebivalstvene politike, naj bi narokovalo zlasti izboljšanje kakovosti življenja, ne pa morda na silo postavljene pravne in moralne norme. Cilj demografske politike je torej dvigniti rodnost vsaj do ravni enostavne reprodukcije, izboljšati zdravstvene in psihosocialne razmere prebivalstva, dvigniti kakovost pogojev za otrokovo rojstvo, preživetje in razvoj, graditi zavest in odgovornost posameznika in družbe za potomstvo ter ohraniti narodovo identiteto.

Največ predlogov, da bi se v Sloveniji rodilo več otrok, je s področja načrtovanja družine. Tako naj bi družinam za otroke v prihodnje izplačevali nekakšne družinske dodatke. Dosedanji otroški dodatki so bili namenjeni zgolj otrokom v socialno ogroženih družinah, poslej pa naj bi to kategorijo nadgradili s posebnim prispevkom za bodisi drugega in vse nadaljnje otroke bodisi bi pravico do družbenega dodatka uživali le tretji in nadaljnji otroci. Če bi se ogreli za prvo možnost, bi družina za drugega otroka vdružini dobila tretjino minimalnih življenjskih stroškov, za tretjega in nadaljnje pa dve tretjini ali 29,5 odstotka OD v Sloveniji. Če bi obveljala druga možnost, pa bi za tretjega in četrtega otroka družina dobila dve tretjini minimalnih življenjskih stroškov, za vse nadaljnje pa tretjino. Ker gre pri tem za prerazdelitev družbenih sredstev v prid družinam z več otroki (ob določeni selektivnosti glede stalnega prebivanja v Sloveniji), so tu predlagali tudi vir, ki bi napajal prihodnje družinske dodatke. To naj bi bil nekakšen solidaristični prispevek (davek) na nestarševstvo, ki bi ga v prid družinam za stroške z otroki prispevali vsi zaposleni brez otrok. Tak davek poznajo številne razvite dežele, kar pa v razpravah ni bil zadosten argument zoper hudo kri, ki jo je povzročil predlog. Druga varianta je enakomerno obdavčiti vse zaposlene, češ da smo razmeroma hitro našli enako možnost tudi za davek za JLA, otroci pa so vsaj toliko kot vojska tudi naša skupna stvar. Potem je govora o porodniških

dopustih, kjer naj bi razširili pravico do denarne pomoči. Te smo bile doslej v največji meri deležne zaposlene ženske, v prihodnje pa naj bi je bile bolj tudi študentke, dijakinje, nezaposlene, kmetice in gospodinjice. Tudi pri trajanju porodniškega dopusta, kjer smo bili doslej precej togi, naj bi bile spremembe. Možnosti naj bi razširili tudi s prožnejšo izrabo delovnega časa. Tako bi lahko ženske uživale pravico do krajšega delovnika do otrokovega tretjega ali šestega leta starosti, plačo bi dobivale po dejanskem (na primer 4-urnem) delu, pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa bi bile tolikšne, kot bi delala polni delovnik. Ob rojstvu tretjega otroka bi lahko mati ostala doma do izpolnjenega šestega leta otrokove starosti. Seveda se je tudi tod mogoče ujeti v past - ženske se zlasti bojimo, da bi nas te pravice ne prikrajšale za zaposlitev in možnosti poklicne rasti.

Uvedli bi tudi nekakšen materski dodatek, ki bi pokrival stroške, ki nastopijo z rojstvom novega družinskega člana. Dobivale bi ga ženske, ki redno obiskujejo posvetovalnico za noseče, veljal pa bi 15 odstotkov povprečne slovenske plače.

Pravica do splava ostane

Ukrepi v zdravstvenem, varstvenem usmerjeni k zmanjšanju neplodnosti, zmanjšanju umrljivosti dojenčkov, otrok in mladostnikov ter zmanjšanju števila umetnih prekinitev nosečnosti. Kaže poudariti, da v zvezi s slednjim ne gre za nikakršen križarski pohod zoper pred 13 leti uzakonjeno pravico do splava. Na tak način so se splavljanja, ki postaja v Sloveniji res že problematično, namreč lotili v nekaterih političnih strankah (krščanski demokrati). V predlogu za oblikovanje aktivne prebivalstvene poli-

tike se strokovnjaki sicer zavzemajo, da bi bilo prekinitev nosečnosti čim manj. Mladim je treba zlasti omogočiti lahek dostop do metod uravnavanja rodnosti. Poskrbeti je treba za tak zdravstveni nadzor, pravijo strokovnjaki, da bo manj zlasti »visokih« splavov (nad 12 tedni nosečnosti, ki so za žensko nevarnejši). S prepovedjo pravice do abortusa bi najbrž ne dosegli več porodov, pač pa več »črnih« splavov, ali pa bi se ženske za ta poseg zatekale v sosednje države, kjer je splav dovoljen.

»Najprej štalca, potlej kravca«

V naši stanovanjski politiki gre razporeditev stanovanj v veliko škodo mladega prebivalstva. Nedostopnost stanovanj prav gotovo ni v prid odločitvi za družino, še manj za številnejšo. Raziskava iz leta 1988 je pokazala, da kar 67 odstotkov mladih s stalnim bivališčem v Ljubljani nima zadovoljivo urejenega stanovanjskega vprašanja, 44 odstotkov pa tudi nobene možnosti, da do stanovanja pride. V zvezi s snovanjem prebivalstvene politike je pomemben še drugi podatek te raziskave, namreč da so stanovanjske razmere kar pri polovici mladih vplivale na odločitve o številu otrok, medtem ko dohodek, poklic in drugo na to bistveno manj vpliva. Če bomo hoteli, da se mladim parom rojeva več otrok, bo treba boljše urediti tudi njihov stanovanjski položaj. Trg bo verjetno prevladal tudi v stanovanjskem gospodarstvu, toda ob tem bodo nujni nekakšni socialni popravki za mlade družine. Tako naj bi jim namenili posebna najemna stanovanja, poskrbeli za možnost njihove »stanovanjske kariere« (začeli naj bi v manjših, kakovostno slabših stanovanjih, nato pa z lastnim prispevkom iskali boljše stanovanjske razmere), jih kreditirali, omogočili poleg že obstoječih subvencij še dodatne olajšave pri stanarini (odvisni od števila otrok), oprostili bi jih davkov in podobno.

To je le nekaj drobcov iz predlaganih podlag prebivalstvene politike, v resnici jih je še več, ki morajo biti med seboj usklajeni, da učinkujejo. Tudi vzgoja k vrednotam, ki afirmirajo družino, v tem sklopu ni brez pomena, najpomembnejša pa je vendarle kvaliteta življenja in razmere, ki so prijaznejše do otrok.

Tretji in četrti otrok v slovenski družini bi rešila našo demografsko prihodnost. Žal je družin s štirimi otroki, kakršna je Logarjeva iz Škofje Loke, na Slovenskem bolj malo.

CVETO ZAPLOTNIK

Mihael Demšar, v.d. direktorja Slovenske zadr.

Kdor ima denar

"Ko smo se v Sloveniji odločali za ustanovitev Slovenske zadruženje kmetijske banke, smo izhajali iz tega kaj pomeni imeti denar ali ga ne imeti. Tisti, ki imajo denar, je neodvisen in več ga ima, bolj je samostojen. Za kmetijstvo in kmetijsko združništvo lahko rečejo, da bančno doslej ni bilo samostojno, ampak je bilo vedno odvisno od Ljubljanske banke, ki pa vsepanožna banka in daje prednost določenim program in organizacijam na podlagi svojih meril in svojega videnja težavnosti problemov," je dejal Mihael Demšar, direktor Zveze hranilno kreditnih služb Slovenije, od ustanovnega zbora zadruženje kmetijske banke 18. januarja letos v Celju pa tudi v.d. direktor nove banke, ki bo začela najprej poslovati s podjetji ustanovami, aprila pa predvidoma tudi z občani.

Ideja o tem, da bi slovensko kmetijsko in kmetijsko združništvo imelo svojo banko, ki bi po denarni plati skrbelo za razvoj kmetijstva, je stara že najmanj desetletje, dokončno pa je dozorela na lanskem občnem zboru Zadruženje Slovenije. Poleg želje po neodvisnosti so bili verjetno še drugi razlogi, ki so opravičevali ustanovitev svoje banke?

"Čeprav je bilo, denimo, lani v splošnih bankah za kmetijstvo dovolj denarja, to ne pomeni, da je bilo vedno tako in da bo tako zmeraj tudi v prihodnosti. Spominjam se, da je tedaj, ko je bančništvu na splošno primanjkovalo likvidnostnega denarja, denarja najprej zmanjkalo za kmetijstvo, ker so v bankah menili, češ - kmet se bo že nekako znašel, delavcem pa je treba zagotoviti plače, da ne bo socialnih nemirov. Nedvomno je, da smo bili včasih v splošnih bankah zastopani in da so tudi drugi obračali kmetijski denar. Kmečko banko smo ustanovili predvsem zato, da bi imeli denar pri sebi, v svoji banki in da bi z njim tudi sami gospodarili. Čeprav se sliši precej demagoško, pa je to v praksi zelo pomembno. Že izkušnje iz preteklosti kažejo, da so veliko bolje gospodarile tiste kmetijske zadruge, ki so dobro organizirale hranilno kreditne službe in so si poslovanje s kmeti uredile prek tovrstnih služb, kot nekatere, ki so to področje zanemarjale. Drugi razlog za ustanovitev kmetijske banke je potreba po povezavi denarnih tokov med proizvodnjo, predelavo in trgovino.

Zdej je tako, da blago kreditni tokovi pa se prekinijo in so razdrobljeni v številnih poslovnih in internih bankah hranilno kreditnih službah drugih finančnih ustanov razdrobljeni pa so tudi vsem območju Slovenije."

Omenili ste, da je bilo kmetijsko in kmetijsko združništvo postavljeno. Je kaj nevarnosti, da bi bilo ob predelovalni industriji in trgovini zapostavljeno tudi kmetijsko združništvo?

"Te nevarnosti ni, ker sta v našem »stem« vgrajeni dve varovalni mreži. Prva je ta, da ima zadruženje večino delnic v banki in da imelo tudi večji vpliv pri bančni politiki; sicer pa smo v dokumentu tudi zapisali, da kmetijsko združništvo imelo pri enaki pogojih prednost. Kaj to pomeni? Če se bosta, denimo, v banki pojavila z enakim zahtevkom za posojilo zadruga in bankovina in bo banka ugotovila, da sta oba dobra posojila, malca in sposobna odplačati posojilo, bo zadruga dobila prednost, sicer pa ne. Banka namreč delniška družba in mora skrbeti za to, da bo v tisti, ki so in še bodo vložili kmetinar v banko, dobili nazaj ne samo enak znesek, ampak tudi čanega za dividendno (za določeno letni dobiček). Nova banka bo sicer lahko dajala tudi koliko ugodnejša posojila kot druge, vendar le v primeru, si bo poleg komercialnega naraja oz. denarja delničar zagotovila še druge finančne vire; od drugih pa bo predvsem po odnosu do ko-

"V kmetijstvu niso bili nikoli tako slabi časi, da ne bi bili za nekaj tudi dobri. Sedemdeseta leta so bila naklonjena naložbam (skoraj vsak kmet je lahko dobil posojilo po triodstotni obrestni meri), osemdeseta urejanju kmetijskih zemljišč. Za financiranje pridelave in prireje je Narodna banka Jugoslavije zagotavljala posojila, kar, na primer, tudi zdaj regresirana v višini 65 odstotkov eskontne stopnje. To je ogromno, pa vendar imamo zadruge, ki takšnih posojil sploh ne koristijo. Te zadruge tudi ne bodo deležne ugodnosti, ki jih prinaša predlog, da bi tovrstna posojila spremenili v dolgoročna posojila in da bi jih začeli odplačevati šele čez deset let... Jaz trdim: na postaji je vedno vsaj en vargon. Čeprav eden odpelje, pripelje drugi problem pa je, če ne znaš priti do postaje. Nova banka bo pomagala priti na postajo, kar pomeni, da bo pomagala kmetom, za drugim in drugim iskati najugodnejše finančne vire."

Kmetijske banke d.d. Ljubljana neodvisen

"Koliko denarja je pri kmetih doma, je težko ugotoviti. Dinarjev ni ni bilo nikoli veliko in jih tudi zdaj ni, veliko več pa je deviz, ker kmetje še niso dobili zaupanja v državo."

"Vrnitev zadružne lastnine ne bo tako preprosto, kot se nekaterim zdi. Zadružna banka bo poskušala ugotoviti, kje je nekdanja lastnina zadružnih hranilnic, in tudi kaj dobiti nazaj. Korenine bančništva so po mojem prepričanju zadružne hranilnice, ki so prerasle najprej v komunalne, nato v regijske in nazadnje v sistem Ljubljanske banke."

entov. Ni vedno prednost ali ugodnost samo to, da je posojilo za nekaj odstotkov cenejše kot v drugi banki, ampak tudi, da posojiljemalec sploh lahko dobi posojilo in da ga dobi tedaj, ko ga najbolj potrebuje. Bankam, s katerimi smo doslej sodelovali, najbolj očitamo prav to, da so kmetijstvu, ki je skromno s finančnimi kadri, strokovno premalo pomagale."

ponovno razpisali delnice, pa bodo lahko sodelovali tudi kmetje in vsi drugi občani. Upravljalne delnice, ki zagotavljajo sedež v skupščini delničarjev, dobiček pa je odvisen od uspeha poslovanja, bodo po 20 tisoč dinarjev, prednostne delnice, ki zagotavljajo določen dobiček, pa po tisoč dinarjev."

Kakšno je bilo na Gorenjskem zanimanje za ustanovne delnice?

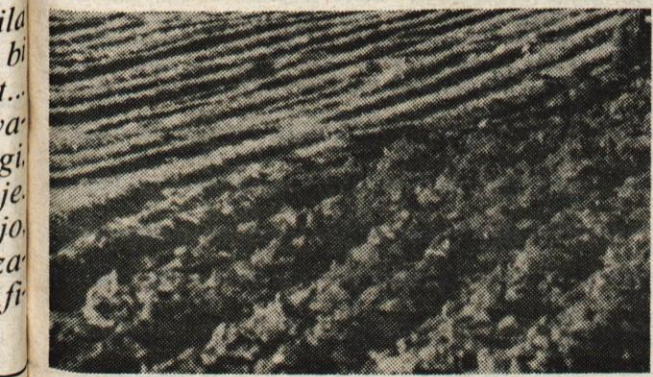
"Odziv je bil povprečen, s precejšnjo mero zadržanosti. Nekateri želijo še malo počakati in videti, kako bo banka začela."

So obrestne mere in drugi pogoji takšni, da bo kmečka banka drugim konkurenčna?

"Obrestne mere še niso določene, vendar pa ne morejo in ne smejo biti slabše - tudi zato ne, ker kmečka banka šele začenja in ni obremenjena s preteklostjo - z rizičnimi naložbami, s slabimi posojili. Ocenjujem, da bi bila lahko konkurenčna z višjo obrestno mero in tudi z nekoliko ugodnejšimi posojili."

Kakšen bo po novem položaj hranilno kreditnih služb: ali se ostajajo samostojne, ali tudi same določajo obrestne mere in posojilne možnosti?

"Sistem hranilno-kreditnih služb se z ustanovitvijo banke ni nič spremenil in bo še naprej samostojno, v okviru zakonov in predpisov, določal obrestne mere in vse drugo. Banka tega sistema ne ogroža, ampak ga samo dopolnjuje, saj bodo na okencih HKS opravljali za banko določene storitve - prodajo delnic, vlaganje in dvigovanje deviz itd. Hranilno-kreditna služba in nova banka naj bi sklenile tudi dogovor, da bodo varčevalci HKS lahko dvigovali denar tudi na okencu nove banke v Ljubljani (Miklošičeva 4), varčevalci banke pa na okencih HKS. Če se bo banka normalno razvijala, bo postopoma odpirala poslovalnice tudi v regijskih središčih."

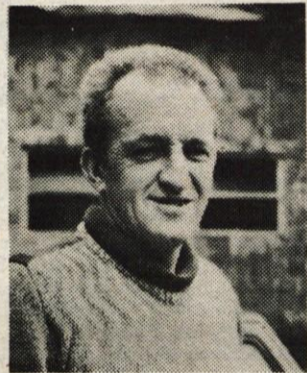

V jeseniški občini so se zbrali kmetje in socialdemokrati

V jeseniški občini so doslej ustanovili podružnico Kmečke zveze Slovenije, na ustanovnem zboru Socialdemokratske zveze pa so se zbrali socialdemokrati iz vse občine. Pogovarjali smo se z Janezom Šebatom iz Smokuča, ki si je z ostalimi kmeti najbolj prizadeval za ustanovitev podružnice in Alfredom Špragerjem, članom sveta Socialdemokratske zveze Slovenije in članom predsedstva krajevne organizacije na Jesenicah.

Kmetom vrniti zemljo

Janez Šebat - Bohinc: »Podružnica Slovenske kmečke zveze je bila na Jesenicah ustanovljena 12. januarja, zdaj ima 102 člana. Za vpis je še vedno veliko zanimanja; organizirali pa smo se tako, da so člani upravnega odbora iz različnih krajev občine.

Slovenska kmečka zveza se med drugim zavzema za enakopravni družbeni položaj kmeta z ostalimi občani, za vračilo neupravičeno odvzete zemlje, zahteva obnovitev kulaških procesov in rehabilitacijo vseh, ki so bili preganjani, za ukinitve maksimuma ali razvoj družinskih kmetij, za vključevanje kmetov v upravne strukture, za aktiviranje mladih, da ostanejo na kmetijah...

Dežela, ki je zanemarila kruh, je zanemarila samo sebe. Minulo obdobje kmetu ni bilo na-

klonjeno. Po vojni smo iztrgali s kmetij otroke za tovarne, namensko razbijali kmetije na ohišnice, ni bilo socialne varnosti. Na visokogorskih kmetijah so jim neupravičeno odvzeli gozdove in so se začeli odseljevati v dolino in postali ekonomsko odvisni od dimnikov. Zavzemali se bomo za vrnitev te zemlje, kajti garancija je le v ekonomsko močni kmetiji in razumevanju družbe.

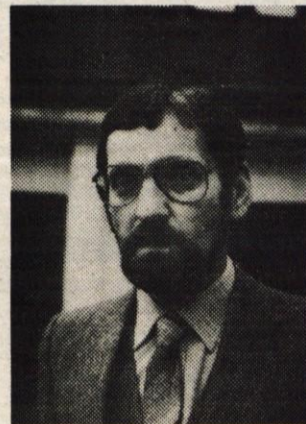
Proti koncu leta je bil sprejet republiški odlok, da tisti, ki nimajo vsaj enega kmetijskega zavarovanca, izgubijo pravico do nabave materiala brez prometnega davka. S tem so udarili po mešanih kmetijah, vendar morajo imeti vsi, ki dajejo tržne proizvode, pravico do nabave reprovizionalnega brez prometnega davka - za gradnjo gospodarskih objektov.

Prihodnost je na mladih in le kmetije s številnimi otroki so nam porok za zdrav rod. Žal pa po nekaterih šolah mladih še ne navdušujejo za poklic KMET. Ti ljudje želijo, da bi po kmetijah rasel plevel.

Kmetje se bomo zavzemali za zmanjšanje proizvodnih stroškov, ki pa se lahko zmanjšajo le na večjih posestvih, borili se bomo proti pozidavi zemlje in za take pogoje, da bodo mladi ostali na kmetijah...

Za prekvalifikacijo delavcev

Alfred Šprager »Krajevna organizacija Socialdemokratske

zveze na Jesenicah je bila ustanovljena pred nedavnim in na ustanovni zbor je prišlo kar veliko članov SDZS in simpatizerjev. Tudi na Jesenicah se bomo člani zavzemali za program Socialdemokratske zveze Slovenije, pri tem pa še posebej za reševanje vseh tistih problemov, s katerimi se srečujemo v kraju, kjer delamo in živimo.

Vsi se zavedamo, v kako težkem položaju je jeseniška Železarna. V socialnem delu programa Socialdemokratske zveze se ne bomo borili le za pravice, ki jih imajo brezposelni, temveč tudi zato, da bo prišlo do čimmanjšega števila tistih, ki bodo ostali brez dela ali ki bodo ekonomski presežek. Ni rešitev v tem, da se da le podpora, temveč v tem, da se brezposelnim zagotovijo možnosti za prekvalifikacijo.

Jeseniška občina naj bi živel

tudi od turizma, vendar se strinjamo s tistimi gostinskimi in turističnimi delavci, ki pravijo, da bo treba bolj poskrbeti za razvoj komercialnega zimskega in letnega turizma. Res je, da prirejajo FIS tekmovanje in da prireditelji dobro organizirajo, za vse ostalo pa zmanjka denarja. Tudi morebitna olimpiada treh dežel bi morala dolgoročno prinašati korist in dobiček.

Na Jesenicah si tudi ne moremo predstavljati razmer, ki bi nastale, če se ob enem s predrom ne bi zgradila tudi avtocesta mimo Jesenic. Naslednje pomembno vprašanje je strokovni kader, ki vztrajno beži iz občine. Upam tudi, da odslej politična pripadnost ne bo več merilo, ampak da bo na delovnih mestih odločujoča le strokovnost.

Socialdemokratska stranka nima nobene ideologije in tudi ne sloni na nacionalni pripadnosti. To pravim zato, ker na Jesenicah živijo pripadniki drugih narodov, ki me sprašujejo, ali je stranka »le za Slovence«. Veseli bomo vseh, ki se bodo oglašili, saj nas združuje program in ne nacionalna pripadnost.

Pred volitvami sem optimist: na volitve bomo šli zato, da bomo zmagali, ne bomo pa prizadeji, če tudi ne bomo. Že v tem je velik napredek, da deluje opozicija, kajti najslabše je, če je na oblasti ena sama stranka...«

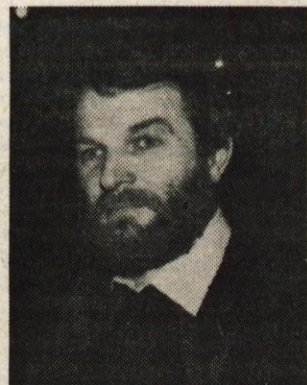
D. Sedej

Tržiču se obeta novi veter

Pet strank ustanovljenih, ena v ustanavljanju

Tržič, januarja - Čeprav je za mali Tržič in Tržičane, ki se vsi skoraj do obisti poznajo, sprva izgledalo malo čudno tole s strankami, pa so te iz dneva v dan bolj resno sprejemane in tudi članstvo se vztrajno večja. Malo težav je le pri socialdemokratski stranki, ki je zaradi porajanja novih, morda strank z bolj sprejemljivim programom, nekaj članov izgubila, toda v iniciativnem odboru še vedno upajo, da bodo uspeli. Tako ima danes Tržič že ustanovljene naslednje stranke: slovensko demokratično, obrtniško, stranko zelenih, kmečko stranko in krščansko demokratsko stranko, socialdemokratska pa bo še naprej iskala svoje člane, dotlej pa bo delovala kot stranka v ustanavljanju. Vse tržiške stranke so tudi že povezane v DEMOS. Precej sorodne programe imajo, zato tudi skupaj izbirajo kandidate za zbere v občinsko skupščino in za odgovorne funkcije v skupščino SRS.

Stranke so od skupščine občine dobile tudi že svoj prostor s telefonom in nekaj denarja za pokritje osnovnih začetnih stroškov. Skratka, premaknilo se je. In kakšne programe ponujajo novoustanovljene tržiške stranke?

Tone Kramarič, učitelj, začasni predsednik občinskega odbora Slovenske demokratične zveze v Tržiču: "Pol leta zatem, ko se je v Ljubljani ustanovila Slovenska demokratična zveza, smo v Tržiču formirali iniciativni odbor, 14 nas je bilo v začetku, 15. januarja letos smo izvolili predsedstvo za pripravo ustanovnega odbora in 19. januarja 1990 smo že imeli svoj ustanovni zbor z izjemno ude-

ležbo 130 ljudi. Danes imamo okrog 40 članov, seveda pa pričakujemo, da se bo to število še povečalo.

Naš program izhaja iz republiškega programa SDZ in tudi mi se bomo zavzemali za depolitizacijo šolstva, za zmanjšanje administracije na vseh ravneh, za to, da bo kmetu ostal večji kos kruha, da bo otrok, doslej prepuščen sam sebi, spet vrnjen družini. Naša skrb bo zaščita delavca, ki mu grozi brezposelnost, podpirali bomo ustanavljanje srednje velikih podjetij. Kulturo bomo skušali dati čim širšemu krogu ljudi. Zavzemali se bomo za zasebno zdravniško prakso. Mi, ki smo tu ob meji, bomo skušali tesneje sodelovati z našimi zamejskimi Slovenci. Predvsem pa želimo demokratičen odnos med vsemi ljudmi, ne glede na pripadnost stranki."

Peter Škrjanec, delavec Peka, predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev socialdemokrat-

ske stranke v Tržiču: "Nismo se še ustanovili, ker smo zbrali premalo članov, vendar bomo kljub temu delovali naprej kot iniciativni odbor. Zdej nas je šest in nekaj simpatizerjev, pričram pa sem, da bo število, ko bodo ljudje spoznali naš program, veliko večje. Naš program daje največji poudarek socialni: pomagati ljudem, ki jim zaradi tržnega gospodarjenja, ki je pred nami, grozi brez-

poselnost, pomagati ljudem z najnižjimi osebnimi dohodki. Da bo tudi sociala prišla do svojega denarja, je nujno treba znižati režijo povsod, na občini, v vojski. Naš program ni tren, po potrebi se lahko menja, kot se menja stanje v gospodarstvu in na sploh. Smo bolj delavska stranka. Imeli bomo tedenske akcije za pridobitev novih članov, za razlago našega programa. Osebnost menim, da je prav naša stranka za Tržič stranka prihodnosti, odprta v prostor. Če ne bomo ustanovljeni do teh volitev, bomo pa kasneje, v DEMOSU pa lahko delujemo tudi kot iniciativni odbor."

Ing. arh. Niko Ahačič, predsednik občinskega odbora Zelenih Slovenije za Tržič: "Našo stranko smo ustanovili 20. januarja 1990 in poleg mene so v odboru še Ivan Jelar, dipl. ing. gradb., Janez Žepič, dipl. ing.

Nadaljevanje s 11. strani

Tržiču se obeta novi veter

Pet strank ustanovljenih, ena v ustanavljanju

tehn. matematike, Božidar Sinkovec, Danilo Bertonec in Janez Kavur. Trenutno imamo okrog 50 članov, vsak dan pa prihajajo novi. Za članstvo zelenih ni skrbi, kajti naš program je prepričljiv, pomemben za vse prebivalstvo. Zeleni Tržiča se bomo zavzemali za izselitev industrijskih obratov iz

povezali z vsemi, ki so v občini dolžni skrbeti za okolje. Akcij ne bo manjkalo, nekaj jih bomo pripravili tudi skupaj s tržičkim DEMOSOM."

Anton Pušavec, kmet iz Hudega, član upravnega odbora kmečke stranke podružnice občine Tržič: "Naš predsednik je Miro Bajt, kmet iz Seničnega, delujemo že okrog leto dni, članov pa imamo okrog 250. Naša stranka se bori za bolj zdravo in boljše življenje glede na pridnost slovenskega naroda, posebej kmeta, s poudarkom ločevanja dela od nedela.

ožjega mestnega jedra, zahtevali bomo nadzor nad obstoječimi čistilnimi napravami, ureditev mestnega jedra, čimprej izgradnjo obvoznice, centralne čistilne naprave, odpravo vseh divjih smetišč in dokončno ureditev centralnega odlagališča smeti. Zahtevali bomo odpravo erozijskih žarišč, kot so kamnolomi, gradnje gozdnih cest in podobno. Skrbeli bomo za ohranitev kmetijskih zemljišč, podpirali prestrukturiranje industrije v čistejšo, manj nevarno za okolje. Pripravljamo že nekaj konkretnih akcij, pri teh pa se bomo

Imeli smo že skupni sestanek z občinskimi možmi in predstavniki kmetijske zadruge ter Gozdnega gospodarstva Tržič glede odvzetih gozdov nekaterim kmetom in o možnostih, da bi jim bili le-ti vrnjeni. So pač kmetije, predvsem gorske, ki se brez gozdov ne morejo oziroma silno težko obdržati. Posebej hočemo zaščititi gorskega kmeta: zakaj bi ta, namesto da hodi

na delo v tržičke tovarne, ne dobil zaposlitve kot gozdni delavec! Naj v naših gozdovih dela naš človek, ki ima visok čut odgovornosti za gozd, namesto delavec z juga. Spopadli se bomo tudi z odgovornostjo do zemlje: ne moremo reči, da ni obdelana, toda ponekod daje premalo pridelka. Vso kmetijsko zemljo hočemo intenzivno obdelati. Še naprej se bomo borili, da bo kmet dobil za svoje delo pošteno plačilo, da bodo kmetije boljše zaživele, da bodo zanimive tudi za mlade. Trenutno je najbolj boleče mleko, za katerega novi zakon obeta boljše pogoje. Seveda se bomo še naprej borili za ohranjanje kmečke zemlje. V našem interesu je, da bomo v občini dobro gospodarili, da bosta tako delavec kot upokojenec imela sredstva za primerno preživetje. Če ta dva ne bosta imela denarja, ga tudi kmet ne bo imel, tega se dobro zavedamo. Imeli smo že nekaj konkretnih akcij. Tako smo zbirali prostovoljne prispevke za Kozjansko. 7.600 din smo že odnesli na prizadeto območje. Trenutno pa so naša skrb volitve; da bodo res prišli pravi ljudje na pravo mesto."

Boris Tomazin, ing. str., tehn. predstava v tovarni Triglav Tržič, predstavnik iniciativnega odbora Slovenskih krščanskih demokratov v Tržiču: "Trenutno imamo zbranih okrog 20 članov, za program je pa znano, da imamo najstarejši program na Slovenskem, kajti temelji na

krščanski etiki. Osrednji je človek in to zadovoljen človek in z njim zadovoljna družina in zadovoljna družba. Ne omejujemo se na Slovenijo, temveč imamo namen navezovati stike tudi z zamejskimi Slovenci. Naš program je bil sprejet v soboto, 28. januarja, v Cankarjevem domu na 1. zboru krščanskih demokratov. Med drugim se krščanski demokrati zavzemamo, da se spočeto življenje varuje pred nasiljem in se mu zagotovi človeka vredna prihodnost, matere naj bodo deležne daljših porodniških dopustov in družinam naj se zagotovi finančna varnost za vzgojo otrok in na sploh za boljše življenje. Delavec naj ima možnost soupravljanja in pridobitve poštenega zaslužka. Konkretno v Tržiču pa se bomo zavzemali za rešitev obstoječih podjetij in s tem zagotovitev dela ljudem, pri tem pa za angažiranje tujega kapitala. Veli-

ko je vprašan okrog lastninske pravice pri razlastitvah. Prizadevali pa si bomo tudi, da bi otroci v Podljudelju imeli verouk v šoli. In radi bi, da bi kultura v Tržiču živel brez ideoloških ovir, da bi šlo priznanje, recimo, tudi cerkvenemu pevskemu zboru, da bi se ne obnašali, kot da je to drugorazredna kultura. Hočemo razgibati družabno življenje v Tržiču, ki bo znova povežalo Tržičane."

Peter Smuk, predsednik Obrtnega združenja Tržič, član gorenjskega odbora Slovenske obrtniške stranke: "Trenutno je sedež Slovenske obrtniške stranke v Kranju, Likozarjeva 1. V Tržiču imamo okrog 30 članov, vendar vsak dan prihajajo še nove prijavnice. Sedež stranke je na Obrtnem združenju za občino Tržič, C. JLA 8, Tržič. Prizadevali si bomo, da bi v stranko združili vseh 250 obrtnikov našega področja. Naša stranka ni zaprta, lahko

se vključijo tudi neobrtniki, vsi tisti, ki podpirajo naš program. Tu mislimo na podjetnike, na vse ljudi samostojnih poklicev, ki imajo podobne probleme kot obrtniki. Naša obrtniška stranka v Tržiču je bila ustanovljena 12. januarja, za predsednika pa smo izbrali Franca Snedica iz Podljudelja. Obrtniki se bomo v svoji stranki zavzemali za nedotakljivost zasebne in drugih vrst lastnin, za reševanje problemov obrtnikov, državljanov s svobodnimi poklici, podjetnikov in delavcev, zaposlenih v obrti. Hočemo izenačiti zasebno gospodarstvo z vsemi ostalimi oblikami gospodarstva pri nas, zavzemali se bomo za politično in poslovno svobodo državljanov, ob pravičnem socialnem programu. Ustvariti hočemo pogoje za ustanavljanje produktivnih delovnih mest, pri tem pa bomo zavzemali politična stališča do vseh javnih vprašanj, spremljali delo organov oblasti in nosilcev javnih in družbenih funkcij ter organizirano vplivali na politično razpoloženje javnosti v demokratičnem duhu. Naš cilj je vzpostaviti normalen evropski sistem šolstva na vseh ravneh, da vsak lahko svoje možnosti in sposobnosti tudi izkoristi." DD

DEMOS Tržič ima svoje prostore na Bračičevi 4, telefon 50-775.

Odmevi

Grobišča brez križa ali zvezde

Že nekaj časa se pripravljam, da bi odgovorila na članek Iva Žajdela. Grobišča brez križa ali zvezde. Zelo me prizadelo to pisanje in sem se tudi čudila, kako je mogoče, da časopis "Glas" sploh piše take packarije bivših belogardistov, sovražnikov slovenskega naroda. Obšel me je preblisk izpred 45 let, ko je izhajal na Gorenjskem med vojno časopis Karavantent Bote, ki je blatil in zmerjal borce, partizane z banditi, lopovi in zvermi itd. Prosim uredništvo, da se v prihodnje takih člankov raje izogiba.

Najprej bi vprašala tega Iva Žajdela, kako si upa to pisati. Vprašala bi ga, kakšen Slovenec je, da zagovarja bivše belogardiste in zločince slovenskega naroda. Saj so pomagali Hitlerju, da bi iztrebili slovenski rod. Ne vem, ali je bil sam tudi belogardist, ali pa je potomec bivših belogardistov in sedaj meša gnev in sovraštvo na borce s takim pisanjem. Nič vam ne pomaga, da hočete danes omiliti in zbrisati umazanijo. Umivajte si roke in pod krinko, ki ste si jo izmislili, da ste se borili le za slovenski narod. Kakšna laž, da, z Nemci skupaj ste hoteli pokončati slovenski narod.

Drugo je odgovor na pisanje bivšega belogardista Vencelja Do-

lenca. Sedaj živi v tujini in od tam je poslal to pisanje. Ne vem, ali ima krokodilsko kožo, da mu na misel pride, da še sedaj objokuje svoje pajdaše. Ali še sedaj ne more dojeti, da niso zmagali, pa čeprav so se borili za vero in boga, toda pravica je zmagala. Zmagali smo mi, ki smo se goloroki spoprijeli z okupatorjem in njihovimi hlapci. Ostali smo doma, v Sloveniji in tudi tu bomo pokopani v domači zemlji. Nikamor nam ni bilo treba pobegniti v tujino.

Ali se ti kaj vprašaš, koliko zločinov ste naredili tu v Sloveniji, tu pa niso male številke, 14 ali 25, na tisoče grobov je bilo raztresenih po gozdovih in po domovih, ki ste jih vi belogardisti skupaj z Nemci pobili. Seveda preden ste jih postrelili, se spomni, na kakšen brutalen način ste jih tudi mučili. To vem tudi jaz, ki sem skusila to Golgotno mučenja.

Naj te malo peče vest sedaj na stara leta za vse hudobije in zla dela, ker dober in pošten človek gotovo nisi bil, drugače ne bi pristopil na stran sovražnika slovenskega naroda.

Jaz imam mirno vest in sem ponosna, da spadam med tiste poštene ljudi, ki smo branili svojo domovino.

Ivana Prezelj

Vsak ima svojo resnico

Zelo težko je na kratko odgovoriti na članek D. Dolenc oziroma borcev iz Škofje Loke. Članek je namreč sestavljen iz zaporedja klasičnih floskul, ki smo jih morali poslušati celih 45 let po, tolikokrat razglaševani, "narodno osvobodilni vojni". Takoj v prvem stavku me sodelavka Gorenjskega glasa okarakterizira

za "enega najbolj zagriženih mladih zagovornikov belogardistov pri nas". Sam proti temu poimenovanju seveda nimam nič. Tu se lepo vidi, kako so nekateri stvari relativne, kako ima lahko vsak posameznik svojo resnico - kako se psovka spremeni v kompliment. Res pa je, da po vseh dosedanjih izkušnjah

ideologije, ki mi vlada, lahko torej sedaj pričakujem partijske eksekutorje (vosovce ali oznovce; vseeno), da me uhapsijo ali likvidirajo...

Pravkar berem spomine nekdanjega partizana "prvoborca" Karla Leskovca, ki nosijo naslov Križpotja (Založba Borec, 1967), kjer od strani do strani prebiram strahotno resnico o začeti. O tem, kdo in na kakšen način je v tej nesrečni vojni začel pobijati. Naj k Leskovcu dodam vsaj še Črne bukve, ki so izšle leta 1944, ki bodo kmalu, kar je zelo pomembno, ponatisnjene (tu v Sloveniji seveda!). Lasje mi gredo pokonci, ko berem o neverjetnem številu grozljivih umorov, pa ne le posameznih moških oseb, ampak celih družin, žensk in otrok. Temeljna vprašanja torej so: Kdo je začel? Kje so vzroki za kasnejše neverjetno krvavo državljansko vojno na Slovenskem. Škofjeloški borci si privoščijo celo trditve, da so Slovenem ni šlo za državljansko vojno. Zanimajo nekaj, o čemer čivkajo vrabci na strehi in kar ve vsak osmošolec iz zgodovinskega učbenika.

Povojne velike morije so torej znane kot notorični zločini. Tega niti škofjeloški borci ne morejo zanikati. Poskušajo pa te morije nekako opravičevati z dogajanjem med okupacijo.

Res je, brez iskanja vzrokov so nam posledice oziroma povojne morije manj jasne. Zato naj jasno zapišem, da je z brezobzirnim moralstvom začela komunistična partija Slovenije leta 1941. Likvidacije slovenskih ljudi so vedno bolj naraščale v pomlad in poletje 1942. Iz Črnih bukev in iz Leskovca kriči kruta resnica, da ni bilo ne duha ne sluha o kakršnem koli narodno-osvobodilnem boju. Šlo je za čisto krvavo revolucijo.

Kakšna je bila komunistična propaganda, s katero je zakrivala to revolucijo, se tu ne bom spuščal v komentiranje, ker gre za bolj ali manj znane stvari. Ljudje so se torej leta 1942 morali začeti braniti. Tu ni prostora, da bi o tem konkretnije pisal. Zato je nujno, da so Črne

bukve čimprej ponatisnjene v neokrnjeni obliki. Če mi bo pa Gorenjski glas dal malo več prostora za povsem konkretne ponazoritve tega, kar sem pravkar navajal, bom to z veseljem storil.

Mogoče le nekaj stavkov. Poleti leta 1941 je komunistična partija Slovenije začela s krvavo revolucijo, kakršne novejša slovenska zgodovina ne pomni. Do 1. maja 1942 je varnostno-obveščevalna služba (VOS), ki je bila eksekutor komunistične partije, samo v Ljubljani pobila 65 ljudi. Po ostali Ljubljanski pokrajini pa od istega datuma 200 ljudi. Ponavljam, do 1. maja prva vaška straža (oziroma "belogardisti", če kdo hoče) pa se je pojavila šele čela dva meseca in pol kasneje - in v teh dveh mesecih in pol so vosovci, "Narodna zaščita", predvsem pa partizanski "vojvode" po tako imenovanem "osvobojenem ozemlju" poklali še dodatno veliko število ljudi. Da ne bo pomote, ti ljudje so bili Slovenci in niso bili nikakršni "belogardisti". Italijanov - okupatorjev - so se partizani skrbno ogibali.

Za takšno početje je seveda izključni in največji krivec takratno najožje vodstvo slovenske komunistične partije, ki je bilo takrat še spretno skrito za imenom "osvobodilne fronte". Skrajni čas je torej, da borci sami začno resnice o medvojnem dogajanju na Slovenskem obravnavati kompleksneje, ker bodo v nasprotjem končali kompletno v skupnem košu na smetišču zgodovine. Verjetno tudi ne z ravno lepimi pridevki. Ali mar ne vidiš, da se to že dogaja? S ponavljanjem floskul in besednjaka iz ideološke propagande državljanske vojne samo še prilivajo olja na ogenj.

Ne vem, kako mora biti nekdo po vsem, kar se je zgodilo med vojno, in predvsem, kaj se je dogajalo med Slovenci teh 45 let po vojni - v času "ohranjanja nekih revolucionarnih tradicij", tako samozaničujoč, in maha okoli s tem, da je Ivo Žajdela "eden najbolj zagriženih mladih zagovornikov belogardistov", kako da so "jim partizani vsaj trikrat

ponujati amnestijo", "koliko malih Urhov je zakrivilo gorenjsko domobranstvo", kako da so se "obrnili proti svojemu narodu" itd.

Menda mi ni potrebno na vse te klasične neresnice odgovarjati. Morda le beseda o tolikokrat ponujani "amnestiji". Se po koncu vojne so komunisti na veliko ponujali "amnestijo". Ko so se fantje množično javili v eno od zbirnih taborišč, v Logatcu, pa so jih v tamkajšnji klavnicji množično zverinsko poklali. Ne morem si kaj, da ne zapišem, da je Slovenija neverjetno na gosto prekrita z množičnimi grobišči. Če škofjeloški borci hočejo, lahko ta trenutek zamolčim vsa grobišča, kjer ležijo kosti domobrancev in omenim "samo", kje ležijo kosti slovenskih privatnikov in meščanov. Rado Bohinc pravkar v mariborski reviji 7D razkriva neverjetne zločine gorenjskih oznovcev po vojni. Menda gorenjski borci vedo, zakaj, kje in na kakšen način so pobili vsaj 40 privatnikov poleti 1945, ki so jih, potem ko so jih polovili po gorenjskih krajih, imeli zaprte v begunjskih zaporih? V Košnici pri Celju je OZNA pobila 350 celjskih meščanov - z ženskami in otroki vred. Prav tako veliko število meščanov (trgovcev) iz Slovenskih Konjic pri Tapanjah, pa ljudi istega sloja pri Slovenski Bistrici, v Murski Soboti, v Ljutomeru... Naj omenim tudi množične likvidacije "nemčurjev" iz Maribora poleti in jeseni 1945 na Hočnem Pohorju.

Škofjeloški borci z lahkoto zapišejo poosebljeno sprenevedavo trditve, češ "edina resnica pa je, da bi, če bi se takrat ne obrnili proti svojemu narodu, Slovenija imela veliko manj žrtev". Ob tej nemogoči trditvi naj zapišem le drobno opombo. Protirevolucijski tabor se je prav tako boril za svoje domove in za domovino Slovenijo, kot partizani, če ne še bolj, kot internacionalno usmerjeni komunisti. Trditve, "da so se borili proti svojemu narodu", samo kaže na neresnost škofjeloških borcev. Mogoče so v dosežanem monopolu ene same resnice takšne trditve uspevale. Naj se vendar borci iz Škofje Loke

ovejo, da je z monopolum ene same resnice za vselej konec. Ob navedeni trditvi naj spet ponovim dejstvo, kdo je začel s krvavo revolucijo in kdo je prisilil ljudi Dolenjske in Notranjske, da so se morali braniti. Z rožnim vencem se menda proti takšnim zločinom, kot so jih prizadejali partizanski vojvode spomladi in poleti 1942 golorokim ljudem, ni dalo ubraniti!!! Cele vasi so bile dobesedno pahnjene v prisilo iskanja zaščite pri Italijanih. Ti so jim kasneje tudi dali nujno oboževanje. Pustimo propagandne zgodbe o "krivdi" protikomunistične duhovščine ter o "kolaboracionizmu". Verjetno bi prav vsak od nas postal "kolaboracionist", če bi ti nekdo podnevi in ponoči hodil klat goloroke svojece?!

Če škofjeloški borci z lahkoto zapišejo, "koliko takšnih malih Urhov je zakrivilo gorenjsko domobranstvo", jim je treba v nedogled ponavljati vprašanje, koliko "malih Urhov pa so partizani povzročili pred "vsemi domobranskimi"? Borci iz Škofje Loke zato naj, preden gredo s takšnimi trditvami v javnost, vzamejo v roke samo že omenjeno knjigo Križpotja svojega saborca Karla Leskovca, pa bodo omele nad grozljivim dejstvom, da se na primer partizani v Polhograjskih Dolomitih kakšnega okupatorja oziroma Italijanov spomladi in poleti 1942 sploh lotili niso, vse kar so počeli, je bila ena sama velika morija navadnih polhograjskih golorokih kmečkih ljudi!

Na koncu se škofjeloški borci na dolgo razpišejo o tem, kakšne raznarodovalne namene je imel Hitler s Slovenci. Ne vem, kakšno zvezo imajo ti ljudi z množičnim ubijanjem ljudi med vojno in po vojni??? Če sem lahko malo ciničen: Hitler je imel vsaj načrte, komunisti pa so jih 45 let izvajali nad svojimi sodržavljanji!

Naj mi škofjeloški borci in njihova poročevalka D. Dolenc ne zamerijo, z resnico je pač tako, vedno jih je več, vsak hoče imeti neko svojo.

Ljubljana, 28. januarja 1990.
IVO ŽAJDELA

Slovenija očitno kmalu brez slovenskih vojakov

Javna tribuna na temo Po 14. izrednem kongresu - nov začetek

Kaj se dogaja v JLA? Mladi so naklonjeni družbenim vrednotam

Ob protestnem stališču izvršilnega odbora republiške konference Socialistične zveze je pred dnevi prišla v širšo javnost informacija o sedanjih politikah pošiljanja slovenskih vojaških obveznikov na službeno vojaškega roka izrecno izven meja slovenske države.

Stališče IO SZS je v zvezi z naborom in razporeditvami vojaških obveznikov po njihovi seji v začetku tega tedna povsem jasno: Glede na to, da je število vojaških obveznikov iz SR Slovenije, ki služijo vojaški rok na območju Slovenije, iz leta v leto manjše - ob tem, da po navodilih zveznega sekretariata za ljudsko obrambo v zadnjem času nihče od obveznikov iz Slovenije ni bil razvrščen v enoto JLA na ozemlje Slovenije - je IO SZS zoper takšno prakso odločno protestiral in zahteval politično razpravo in odgovornost. Po njihovem mnenju so razlogi za takšne odločitve politične, ne pa strokovne narave. Predlagali so tudi, da bi v prihodnje najmanj 50 odstotkov fantov iz Slovenije to svojo dolžnost opravilo v Sloveniji. Izvršilni odbor je tudi opozoril, da ni prav, da vojaškim obveznikom neposredno pred vpoklicem ali že ob njem spreminjajo že prej določeni red vojske ter, se hkrati zavzel tudi za to, da bi študentje služili vojaški rok po končanem študiju (Dnevnik, 30. januarja 1990).

Glede na problematiko, ki več kot očitno (znova) odpira cel kup vprašanj s tega področja, si tokrat predvsem velja vzeti pod drobnogled tisti del, kjer je govora o naboru. Mogoče se toliko bolj, ker gre pričakovati, da se bo, glede na trenutne razmere v državi, še posebej zaostri vprašanje služenja vojaškega roka tudi pri starih, ki doslej na to področje v večji meri javno niso posegali. V želji po objektivni informaciji v zvezi s to problematiko smo se obrnili na vseh pet gorenjskih občinskih sekretariats za ljudsko obrambo, še pred njihovimi izjavami pa velja razjasniti osnovne pojme.

V strogi tajnosti

Do avgusta lani je ob Navodilu za nabor in popolnitev JLA v miru, ki ga je izdal Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo, veljalo, da so (tudi) v gorenjske občine v posameznem razrezu za napotitev fantov na službeno vojaškega roka dobivali - okrog 10 odstotkov mest za služenje v Sloveniji, z 31. 7. 1989 pa je iz Beograda prišlo pod oznako Uradna tajnost - Zaupno dopolnilo prej omenjenega navodila, ki je naborni razrez postavilo povsem drugače. Od tedaj naprej namreč (po navodilu) ni mogoče služenje vojaškega roka v domači republiki nikomur, izjemi sta le dve: izredno težko socialno ogroženi ali pa posebne potrebe enot JLA, kar pa se vse potrjuje na vojaškem vrhu. To praktično pomeni, da v posamezne slovenske občine po novem ne prihaja več v razrezu pošiljanja vojaških obveznikov do prostih mest v Sloveniji, pač pa slovenski naborniki odhajajo na vojaščino izključno (izjeme in način njihovega potrjevanja smo omenili) v druge republike.

Kot so nam zatrtili v vseh petih gorenjskih sekretariats za ljudsko obrambo, niso nikjer, preden so spremembe navodila tudi dejansko dobili, nič vedeli, da se kaj takšnega sploh pripravljajo. Če dodamo poleg tega še naše neuradne informacije, potem položaj v veliki meri kaže na to, da se z vsebino spornih sprememb niso pravočasno seznanili ne delegati zvezne skupščine ne ustreznega skupščinskega odbora, pač pa je, kot vse kaže, sprememba

navodila nastala v zuelniku, ki je omogočen za lastno ukrepanje zveznega sekretarja za ljudsko obrambo.

Kaj so od prejema spornih sprememb, Navodila, ukrenili na Gorenjskem? V Kranju so takoj po prejemu Navodila s tem seznanili svet za SLO in DS, ki je dokument ocenil kot nesprejemljiv in naložil ustreznemu občinskemu upravnemu organu (sekretariatu za ljudsko obrambo), da se sproži akcija tudi navzgor - republiški sekretariat za ljudsko obrambo, kar se je tudi zgodilo. Med drugim so dali tej republiški instituciji tudi pobudo, da zbere podatke,

Slovenščina že tako ni uradni jezik v kasarnah v Sloveniji, je poslej na teh prostorih ne bo več moč slišati niti v prostem času?

kako se Navodilo izvaja v drugih jugoslovanskih republikah. Akcija pa se v Kranju očitno šla tudi preko skupščine, saj je bilo tudi na seji občinskega izvršnega sveta domnjeno, da se najprej v občinski in kasneje v republiški skupščini zavzame za takojšen preklic sprememb Navodila. V Trzinu se je to vprašanje decembra lani najprej postavilo preko ustreznih občinskih komisij za napotitev nabornikov v JLA, potem pa se je razprava prenesla tudi na svet za SLO in DS, kjer so ugotovili, da so spremembe Navodila politično in strokovno nesprejemljive. Položaj je podoben tudi v Radovljici in na Jesenicah, medtem ko je v Škofji Loki to problematiko na svoji zadnji seji obravnaval tudi izvršni svet.

Številke povedo vse

Zanimivi in hkrati dovolj zgovorni so tudi podatki o odstotkih prejšnjih napotitev služenja vojaškega roka znotraj slovenskih meja, ki smo jih zbrali za posamezne gorenjske občine. V Kranju je bilo do sprememb Navodila v veljavi, da so dobivali okrog 8 odstotkov mest za služenje vojaščine v eni etapi pošiljanja v JLA, medtem ko so lanskega decembra tri fante še poslali v vojaško uniformo na področje Slovenije, se jim to ni zgodilo ne januarja, kot vse kaže pa bo tako tudi marca. Za Trzin veljajo podatki, da je v letu 1987 16 odstotkov fantov služilo vojaški rok v Sloveniji, leto kasneje 13,3 odstotka in lani samo še 8,4 odstotka. Že od lanskega septembra vsi tržiški fantje, brez izjem, služijo vojaški rok izven Slovenije. V Radovljici je temu tako od lanskega decembra, sicer pa je v lanskem letu okrog 8 odstotkov prostih mest (od vseh seveda) odpadlo na Slovenijo. Stanje je v številkah podobno tudi v Škofji Loki (7,7 odstotka) in na Jesenicah (8,7 odstotka), povsod pa ob novih razrezih pošiljanja v JLA dosledno ne dobivajo več prostih mest za Slovenijo. Če bi bi-

li ob teh podatkih malce širši in hkrati predpostavljali, da bodo spremembe Navodila še nekaj časa v uporabi, potem seveda ni potrebno biti prav preveč pameten in ugotoviti, da bo Slovenija kmalu brez slovenskih vojakov. Na tej točki pa se kot domine začne podirati prenekatera sicer javno etiketirana manipulacija. Kaj je resnično vodilo odgovorne v JLA, da je prišlo do takšnega ukaza in kaj pravzaprav s takšno prakso želijo doseči? Mar je po logiki najvišjih jugoslovanskih vojaških osebnosti to način, kako obdržati pri življenju (zgolj) sintagmo o bratstvu in enotnosti, gre za neposredno vmeša-

vanje v politiko? Kdo pravzaprav resnično dobiva, če se ostrijo odnosi z JLA?

Tudi JLA v Evropo?

Če izvzamemo vse to in hkrati zanemarimo tudi morebitne strogo vojaško obrambne razloge za tovrstno uvedbo sprememb Navodila (čeprav bi bilo ravno na tem polju najbolj zanimivo slišati argumente), nam ostane zgolj človeška plat. Kdo in v kolikšni meri naprimer pomisli samo na vse tiste množice staršev, ki ob sedanjih jugoslovanskih razmerah lahko upravičeno skrbijo za svoje otroke? Mar ne pridemo na tej ravni razmišljanja kaj kmalu do pomislekov, zakaj sploh služiti obvezni vojaški rok (zgolj namig - koliko časa bomo še zgolj govorili o možnih oblikah civilnega služenja?) v drugi republiki?

Čeravno že so posamezna vprašanja odprta zgolj ilustrativno in je praktično vse skupaj povezano s trenutnimi jugoslovanskimi političnimi razmerami, kjer so nam dobro znani tako centri moči kot razmerje sil, se (tudi) ob opisani potezi JLA ta institucija zopet postavlja v prvi plan. Znova se namreč potrjuje, da oboroženi aparat, ki nosi v sebi oznako ljudskosti, in ki so se mu nedvoumno pričeli dobrikati celo predstavniki slovenske opozicije, ne gre podcenjevati. Ne gre pa seveda ustvarjati niti prevelike panike, saj je praksa že ničkolikokrat dokazala, kam vse to pripelje. Spomnimo se samo famoznih "napadov na JLA", na eni strani in procesa prosvetljenstva, ki se povsem jasno dogaja tudi znotraj armadnih vrst, na drugi strani.

Res bi bil že skrajni čas, da prične tudi JLA, kljub svoji zgodovinski pogojenosti in 45-letni vlogi, celostno razmišljati v skladu časa, ki nezadržno prihaja. Kaj bomo namreč lahko počeli v Evropi, če pa bomo imeli armado še vedno organizirano po balkanskih vzorcih?

Vine Bešter

Jesenice, 1. februarja - Občinski komite ZKS Jesenice je pripravil javno tribuno po izrednem partijskem kongresu. Govoril naj bi Boris Muževič, vendar se je opravičil in ga na Jesenicah ni bilo. Z jesenskimi komunisti se je pogovarjal Silvo Komar, član predsedstva CK ZKS.

Silvo Komar je v uvodu dejal, da so se konflikti v jugoslovanski partiji zaostrovali že pred kongresom, da ZKJ že dolgo ni več funkcionirala, kajti pojavila sta se dva različna koncepta: strniti vrste po starem načinu ali pa humanizirati in demokratizirati družbo. Tudi vodstvo jugoslovanske partije ni bilo sposobno spoznati in razreševati razlik, ki so se pojavile, zato je bil izredni kongres tudi slabo pripravljen in voden, na njem pa se je odrazila nizka kulturna raven in borba za oblast.

Zato, ker na kongresu niso bili pripravljeni upoštevati niti minimalnih slovenskih predlogov, je nekaj slovenskih delegatov tudi že pred tem odhodom slovenske delegacije odšlo iz dvorane. Na kongresu se je pokazalo, da ne gre za spopad med Srbijo in Slovenijo, ampak za resen konceptualen razdor v partiji, zato kongresa tudi ni bilo mogoče nadaljevati. Ob Markovičevi izjavi, da bo Jugoslavija funkcionirala s

partijo ali brez nje, pa se vendarle marsikdo sprašuje o tem, da so v vladi člani partije in da bo tako vse do volitev. Kaj pa potem?

Silvo Komar je med drugim dejal, da so slovenski komunisti predlagali, da se ZKS preimenuje, morda v Stranko demokratske prenovne ali kaj podobnega. Do konca marca se bodo ukinitve vse osnovne partijske organizacije v državnih organih po Sloveniji in se bo članstvo evidenčno vezalo na komite, do konca leta pa se bodo ukinitve organizacije po podjetjih. Razmišljajo tudi o ukinitvi organizacij v JLA.

Slovenski komunisti so za demokratično razreševanje vseh družbenih vprašanj, prva izbira pa jim je vsekakor Jugoslavija, z vsemi njenimi demokratičnimi silami. V Evropo si želijo z demokratično Jugoslavijo, v kateri se bodo spoštovale človekove pravice in uveljavila ekonomska suverenost.

V razpravi se je Aleksander Klinar zavzel za opredelitev

družbenih vrednot v programu ZKS, saj se mladi v stranko ne bodo vključevali, če se bo zavzemala le za politične vrednote. Mladim vrednote, kot so bratstvo in enotnost, ne pomenijo ničesar, veliko bolj jih zanimajo individualne človeške vrednote. Albin Kobentar ni tako zelo prepričan, da slovenska partija ni kompromitirana in še volitve bodo pokazale pravo sliko; zanimalo ga je tudi, kako si slovenska partija predstavlja reševanje kosovskega problema, saj o tem stalno govorimo, nihče pa ni še povedal, kakšno rešitev ponuja. Menil je, naj v JLA prevladuje izključno le stroka in vojaška doktrina. Vprašal je, katere kandidate bo izbrala partija za volitve, da bo dobila ugledno število glasov, kajti po njegovem mnenju večine ne bo dobila. Jaka Kleč je opozoril, da bi v programu morali bolj poudariti razreševanje perečih ekonomskih vprašanj in tudi Jakob Medja pa se je zavzel za ekonomsko suverenost Slovenije.

D. Sedej

Škofjeloški izvršni svet zahteva

Najmanj polovica slovenskih fantov naj služi vojsko v Sloveniji!

Škofja Loka, 1. februarja - Čeprav nekateri menijo, da gre za politično vprašanje - torej naj bi ga reševali politiki? - škofjeloški izvršni svet očitno misli drugače, saj služenja vojaškega roka ne gleda zgolj skozi očala spoznavanja bratskih krajev in poglabljanja prijateljskih vezi med obvezniki in tamkajšnjimi prebivalci, ampak tudi skozi kvaliteto bojne pripravljenosti in zmanjšanja stroškov za JLA. Izvršni svet se je namreč v torek izrekel proti spremenjenemu pravilniku o razporejanju vojaških obveznikov in zahteval, da čimveč naših fantov, najmanj pa polovica, služi obveznost na območju Slovenije.

Medtem ko je do decembra povprečno petnajst odstotkov škofjeloških fantov služilo vojsko v Sloveniji, je generalni štab jugoslovanske vojske s spremembo pravilnika določil, da noben slovenski fant ne more več služiti v Sloveniji. Izjeme so sicer mogoče, vendar razlogi tako strogi (soglasja daje zvezni sekretariat za ljudsko obrambo), da skoraj ne pridejo v poštev. Tako so v Škofji Loki decembra prvič poslali vse obveznike na služenje vojaškega roka ven iz Slovenije. Enako se je zgodilo januarja in tudi v marčevskem razdelilniku, ki ga zdaj izpolnjujejo, ne bo smele biti drugače.

Proti takšni spremembi pravilnika so že decembra protestirali slovenski sekretarji za ljudsko obrambo na posvetu v Poljčah. Njim in republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo se je zdaj torej pridružil še škofjeloški izvršni svet, zahtevo po politični razpravi o tem vprašanju pa je dan prej sprožil tudi izvršni odbor predsedstva republiške konference Socialistične zveze Slovenije.

Prepoved služenja v domači republiki oziroma pokrajini ne velja samo za Slovence, ampak za fante v vsej Jugoslaviji. Torej v vsaki kasarni manjkajo zastopniki ene republike oziroma pokrajine.

H. Jelovčan

Poleno pod noge zasebni praksi

Novi zakon o zdravstvenem varstvu naj bi na široko odprl vrata tudi zasebni praksi. Uporabniki bi bili tega na vso moč veseli, saj vemo, kako je zdaj s splošno dostopnostjo zdravstvenih storitev, v zasebnih ordinacijah pa bi jih dobili, kolikor in kakršne bi plačali. Docela jasna nam načela, po katerih bi lahko v prihodnje obiskovali (ali bi nas obiskoval on) zasebne zdravnike, zdaj še niso, lahko pa si jih zamislimo približno v podobi že zdaj veljavne »črne« zozozdravstvene prakse, ki se je posluževalo kar precej pacientov, pa pri tem niso bistveno bolj olajšali svojih žepov kot na stolu legalnega zobozdravnika.

Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zdravstvenega zakona, ki naj bi na hitro omogočil zasebno opravljanje zdravstvenih storitev, pa je slednjemu bolj v piclo olajšanje. Ni še jasno, ali bo lahko zdravnik v zasebni praksi napisal napotnico in recept in ali bo moral bolnik za to odrediti več participacije kot sedaj. Še manj je jasno, ali bo moralo vse finančno breme obiska pri zasebnem zdravniku leči na uporabnikove rame. Kot je videti, naj bi se v tem pogledu v celoti uveljavil trg!

Tudi sindikat zdravstvenih delavcev, ki se sicer ogreva za zasebno prakso, ni povsem brezbržen ob obrazložitvi v zakonskem osnutku, da bi uporabniki v celoti krili stroške zdravljenja pri zasebnem zdravniku in zato tudi ni potrebno spremeniti sistema financiranja zdravstvenega varstva. Sindikat zdravstvenih delavcev se sklicuje na pravico vseh ljudi do zdravstvenega varstva in na dejstvo, da je zdravstveno zavarovanje obvezno za vse. Če bi storitve, opravljene pri zasebnem zdravniku v celoti plačali sami, bi torej plačali dvakrat. V tujini, kjer poznajo zasebno prakso dlje od nas, niso tako trdosrčni - tam premorejo strokovne normative in standarde za opravljanje storitev na ustreznih ravni, uporabnik pa lahko uveljavi povrnitev »razumnih stroškov« v zvezi s storitvijo. Tudi pri nas to ni povsem neznano, saj poznamo nekaj podobnega v zvezi s participacijo za nadstandardne storitve. Če bi tudi pri zasebni praksi hoteli nekaj takega, bi potrebovali strokovni nadzor ter standarde in normative, česar pa primanjkuje danes celo za uradno zdravstvo v družbeni lasti.

D. Z. Žlebir

TEMA TEDNA

DAJ NAM NAŠ VSAKDANJI - FRUTEK!

Jož prejoj, kako je okoli nas vse brihtno! Vse kar cvrči in se kadi od same prelube brihtnosti, ki ji čisto navaden državljan Slovenije niti v sanjah ne more več slediti, kaj šele, da bi bil zmogel od spodaj gor kaj svetovati.

V mislih imam veselje razprave o splavu v kontekstu prebivalstvene politike v soc. republiki Sloveniji. Vse predvolilne kampanje na zahodu so se v zadnjih letih lomile prvenstveno na tem vprašanju: abortus kot legalna pravica ali kriminalno dejanje? Ob pojavu strank, ki so vzniknile na slovenskem pluralističnem nebu je bilo zatorej samo vprašanje časa, kdaj bo do gospodje konservativci tudi pri nas izstrelili tudi te puščice. Zdaj šviga ZA in PROTI prebivalstvena razprava na vse strani s tako vehemenco in tako ihto, da bi morala vsaka povprečna Slovenka, ki premore 1,7 otroka, samokritično in globoko vase. Z 1,7 otroka se bo vedno težje hodilo po zemlji slovenski, kajti kdorkoli bo že slišal, da imaš 1,7 naravnega družinskega prirastka, bo zagodrnjal: A samo toliko?

V borbi proti splavu, v kateri se naši novodobni konservativci premeteno opirajo na strašljive demografske projekcije, se po pričakovanju vojskujejo - moški! Potencialne reproduktivke ždijo na obrobju in so deležne kvečjemu kakšnega posmeha ali ironičnega pomežjaka. Od vseh lepotic, ki so jih zadnjih štirinajst dni vrgli na plan, pa je daleč najbolj brihtna tista, da je po zgledu zahoda treba obdavičiti tiste, ki nimajo otrok!

Briljantno!
Spet bomo med svetovnimi inovatorji, kajti v Evropi davka na samce - ni! Le določena dela davka ne plačujejo tisti, ki IMAJO otroke, gre pa za razmeroma majhen del prebivalstva na meji med nizkimi in visokimi dohodki. Mi pa kajpak moramo nekje nekemu

vzeti, da bo ideja PROTI splavu imela tudi kakšno oporno materialno točko. Če samcem, pa samcem: samo, da se ustvari privid, da se nekemu še lahko vzame.

Ko bodo pobrali te visoke davke, se slovenskim roditeljem obetajo zlati časi. Tedaj bo juhuu denarja za vsako družino, ki bo imela v povprečju najmanj 10,7 komadov rdečeličnih otročičkov! Demografsko zavedna mati - reproduktivka, ki kaj da na suverenost in ki v srcu neznansko trpi zaradi ogro-

ženosti nacije, bo v dvosobnem stanovanju že poskrbela, da bodo vsi nekako spali. Imenitna rešitev so pogradi, po katerih je že zdaj dokajšnje povpraševanje. V eno sobo lahko daš šest pogradov, pa v dnevno dva, pa nad jedilno mizo brez škode tudi kakšen lahko visi. Eden, kazenski imenovan, se »namontira« v vežo, za tistega poredneža, ki ki bo iz shrambe neplanirano sunil kakšen samsko dotirani frutek. Zjutraj pa vsi v lesene coklice ali gumijaste škorenjce pa v gosjem redu v šolo, trikrat po trije pod eno marelo, ta deseti pa med dežjimi kapljicami leti, da ni moker.

Gospodje že vedo, da za višje cilje ni nobena žrtev zaman! In poznajo, joj, kako dobro poznajo, kako potratno, naravnost burjujsko živi danes družina z 1,7 otroka. S povprečno plačo roditelja se lahko kupi, kar hočeš: približno tri pare čevljev zneso kakšne dve lanski milijardi, bundice ni pod milijardo. In frutek in druga otroška hrana - tako rekoč zastoj! In nesramno lažejo tisti, ki pravijo, da v delavskih središčih prihajajo otroci v šolo dobesedno LACNI! Da so otroci PODHRANJENI v državi, ki ena redkih na svetu DAJE VEČ DENARJA za oborožitev kot za zdravje, je pa najbrž za demografske dušebrižnike takega tipa povsem umljivo. Kajti nihče noče reči, da se v svetu z vso medicinsko znanostjo in najboljšo opremo predvsem trudijo obdržati nedonošenčke pri življenju, pri nas pa za ubog inkubator zbira ficke pol Slovenije!

Zdi se, kot da bi nam oblast, taka ali drugačna, nenehno padala iz galaksije. Če pa ti prideš z Marsa, je več kot razumljivo, da ne moreš dojeti, zakaj mama z 1,7 otroka v trgovini trdno zamizi, ko ugleda tak luksuz kot je otroška obleka in otroška hrana. Še frutki, dragi moji galaksiji, nikakor niso za vsak dan...

D. Sedej

Stare obrti na Gorenjskem

»Mar bom jaz ogenj delal, ali kaj?«

Franc Rekar - Vrbanek je eden izmed danes redkih gorenjskih kovačev, ki so v kovačiji preživeli vsa delovna leta. Pozimi je bilo treba gaziti sneg iz Radovne do Mojstrane, kjer je bila sto let stara kovačija. Franc Rekar je z veseljem opravljal svoj poklic.

Pravih kovačev, ki so vse svoje življenje preživeli pri kovaškem nakovalu in kladivu, je danes po naših vaseh malo in vedno manj. Le malo mladih se odloča za kovaški poklic, čeprav bi imeli dosti dela, kajti vedno je treba kaj popraviti, predvsem na kmetijah.

Med najstarejšimi gorenjskimi kovači je tudi 80 - letni Franc Rekar, po domače Vrbanek iz Zgornje Radovne, ki je imel zadnjih dvajset let svojo kovačijo v Mojstrani.

Franc Rekar je v Mojstrani in v rodni Radovni znan kot dober in vesten kovač. Danes morda samo še kaj starega popravi, redno pa ne dela več. Z njim in nekaterimi drugimi Mojstrani, ki je nekdanj slovela kot vas z veliko obrtniki (tudi ime Mojstrana menda prihaja od besede mojstri), kraj izgublja stare domače obrtnike, ki so bili vse življenje večji domače obrti.

»Kot mlad fant sem se učil pri mojstru v Mojstrani, v stari

kovačiji sredi vasi, ki je bila stara okoli sto let. Mojster z nami, vajenci, ni bil nič prizanesljivi: strog je bil in večkrat hud. Če se je razjezil, je nam, vajencem, mimogrede kakšno primazal,« se spominja svoje vajeniške dobe Franc Rekar. »Da bi dobili kaj denarja? Ni govora! Bilo je zelo redko, da smo dobili kakšnega kovača. Delali smo po dvanajst ur, od sedme ure zjutraj do sedme zvečer. Tudi po trije smo bili v kovačnici, saj je bilo nekdanj veliko več furmanov kot danes in veliko več dela.

V času vajeniške dobe sem hodil peš iz Radovne do Mojstrane. Včasih je bilo toliko snega, da sem do kolen gazil. Če sem malo zamudil, je bilo že hudo. Mojster se je razhudil: »Ali bom jaz ogenj delal, ali kaj?«

Šest mesecev sem obiskoval tudi podkovsko šolo v Ljubljani. Nekajkrat na mesec sem prišel domov, da so mi oprali obleko. Vedno sem se vozil s kolesom: šest ur je bilo od Lju-

bljane do Radovne gor, štiri ure pa sem vrtel pedala od Radovne do Ljubljane.

V zadnjih dvajsetih letih sem se v Mojstrano vozil s konjem ali motorjem. Zdaj pa ne morem več, le sem in tja kaj še popravim in kovačijo pospravljam. V dvajsetih letih se je nabralo kar veliko.

Če bi se danes še enkrat odločil, bi bil zanesljivo spet kovač. To je lep poklic; kovati železo, ki te mora ubogati in se upogibati tako, kot sam hočeš. To se mi je vedno »fejst« zdelo. Škoda, da se tako malo mladih odloča za delo v kovačijah, saj bi bilo tudi danes zanje dovolj dela: napraviti »vojnce«, pa popraviti vozove in posmojke, »pošpiciti« kline ali krampe ter seveda podkovati konje. Zdaj v Mojstrani v kovačnici dela kovač, ki je sposoben jahalne konje podkovati. Jahalni

konji potrebujejo bolj lahke podkve, podkve kot copate. Včasih pa smo podkovali le tovrstne kmečke konje, pozimi s podkvami, ki so imele ostre »grife«. Konje smo vajenci držali, saj kar dve uri povprečno traja, da se namesti nova podkev, s katero je največ dela. O ja, veliko konj me je tudi brcnilo, v nogo, a nikoli ni bilo kaj hujskega...«

Ko Franc Rekar pripoveduje, se da čutiti, da je bil res rad kovač in da slovo od kovačije ni bilo lahko. Ko bi le še mogel, bi se najbrž zanesljivo vsak dan podal na pot iz Radovne do Mostrane, do svoje kovačije... D. Sedej

Objavljamo kupon za Glasbeno lestvico Radia Žiri

Kupon

Domača pesem _____

Tuja pesem _____

Novi predlog: _____

Naslov: _____

Kupone izpolnite in jih na dopisnici pošljite na naslov Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri.

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: skakač, parana, Ivana, Kranjska, Glas, Atonon, brezno, las, astra, sedlar, aki, astra, Stoss, Annaba, ikt, Anka, Nato, PL, silni, Lefebvre, trojnik, hren, Minu, Segni, rip, rakla, vod, Rubcova, Verghilij, idealist, akacija, mor, trta, rogača. Izžrebali smo naslednje reševalce: 1. nagrada Bojan Horvat, C. Svobode 3, Radovljica, 2. nagrada Katarina Vidic, Cankarjeva 15, Radovljica in tri tretje nagrade: Mojca Vidmar, Pirca 3, Kamnik, Ljubinka Šimunac, Partizanska 33, Kranj in Marjan Somrak, Poklukarjeva 22, Ljubljana.

Za današnje križanko razpisujemo naslednje nagrade:
1. nagrada: 300 din
2. nagrada: 200 din
Tri tretje nagrade po 100 din.
Rešitve pošljite do srede, 7. januarja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Piajdejja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

GORENJSKI GLAS	REANIMACIJA	IZDELAVANJE IN PREDVARNJE FILMOV	OVALNA POSODA	STANKO LONGER	ZGODOV. KRAJ NA SUTJESKI	DOMAČE ŽEN. IME	AVSTR. ALPSKI SMUČAR (HANS)	GORENJSKI GLAS	ANDREJ STOUAN	VEČJI KAMNI	VNETJE SLUZNICE	IRSKO OTOČJE	RADKO POLJČ	NORVEŠKI JEZIKO-SLOVEČ	ZNAČILNOST DEMOKRACIJE	POKRAJINA V VIETNAMU	
SKELET								OTROŠKA GLAVICA									
STANDARD																	
PESNICA SEIDEL				REKA NA ŠKOTSKEM SAHISTKA KUŠNIR					PUŠČAVA NA SEV. ČILA OČKA								
LJUBLJ. TOVARN. ZAV. ES							FR. GENERAL USTAN. OAS OBLUKOV. MODEL						CIGAN. LEPOTNA VZPE. NJALKA				
IVAN MINATI			LOVRO TOMAN GR. FILOZOF IZ MILETA			STO CENTIMETROV						RIBIŠKA MREZA				LETOPIŠ	
IT. MEDNAR. SAHOVSKI MOJSTER (STEFANO)							OSEBNI ZAIEMEK PEVKA KRAŠOVEC		GERMAN BOG (WODAN)	LUAK			LJUBEZEN DR. ZVAGA CERKVENA HVALNICA				
ZVILSKA INDUSTRIJA V KAMNIKU				MESTO V SREM. PRIPADNIK INKOV				ZNAMKA KO PALNIŠKE OPREME IZ N. MESTA									
VSESPLOŠNO GLASOVANJE								SLOV. IME ZA MESEC AVGUST	GIBKI DISK ŠVIČ. SMUČARKA (BRIGITTE)								
GORENJSKI GLAS	RODOSLOVJE ST. NAZIV ZA KMETA, ORAČ.														REKA V EGIPTU ZVAREK. PREVRETEK		
MESTO V SZ. NA JUŽNEM URALU					HEBREJSKI PREROK TABORNIK							LARS ONSAGEI. BALERINA PAVLOVA			CARGO IVAN. OLIKANOST		
RADU		IGRALEC NAKRST		KRAJ BLIŽU DELNIC JEZERO V ČADU					OTOK V MOLUKH. NEKD. TUR. VELIKAS							EGIPČ. BOG SONCA	
ČRNI KON. TINET							FRANC. PISATELJ (BORIS) OČANEČ							OTOK V MALIH SUNDIH			
PAPEŽEVO POKRIVALO						JEZERO V SZ. ŠTEFAN ROZMAN								ČRTA. POTEZA SILIČU			
SREDIŠČE VIPAVSKE DOLINE													VERSKA LOČNA				
INDUSKI PISATELJ (RADŽA)				KRILO POSLOPIJA						AVTOR. KRIZANKE R. NOČ				LETOVIŠČE PRI OPATU			

70 ljubljanska banka

GORENJSKI IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

POGOSTO NAS SPRAŠUJETE, V KATERI FAZI JE BANKOMATIZACIJA

Kot smo vas že obvestili, se je začetek poslovanja zaradi komplicirane programske podpore in zaščite nekoliko prestavil.

Lahko pa vam povemo, da je prvih 50 imetnikov, bankomat kartice že dobilo, tako da bo poskusna faza na notranjem bankomatu stekla te dni. Če pri poskusnem delovanju bankomata ne bo nepredvidljivih težav, bomo po krajšem testnem obdobju bankomat kartice začeli izdajati tudi ostalim prosilcem.

Gorenjska banka d. d., Kranj

TV SPORED

PETEK

2. februarja

8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored
11.40 TV mozaik
12.15 E. Reitz: Domovina, ponovitev
13.55 Video strani
15.15 Videostrani
15.25 Teleski '90
15.55 Žarišče
16.25 EPP
16.30 TV dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Tednik
18.15 Spored za otroke in mlade
18.30 Pika Nogavička
19.00 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nafta, dokumentarna serija
21.15 O. Barski: Plačanec, francoska nadaljevanka
22.10 TV dnevnik 3
22.30 Oči kritike
23.10 Ciklus filmov Federica Fellinija: In ladja plove, italijansko-ameriški film
1.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00 Regionalni programi TV Ljubljana - Studio Maribor
19.00 Videomeh
19.30 TV dnevnik
19.55 TV okno
20.00 Žarišče
20.30 Človek in glasba
21.20 Satelitski programi - poskusni prenosi
22.50 EP v umetnostnem drsanju - moški prosto
23.50 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.30 Šaram, baram, zabavno-glasbena oddaja
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski šolski program
12.30 Poročila
12.35 Prezrli ste, pogledjte
13.15 Kvizkoteka
15.30 Poročila
15.40 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Izobraževalna oddaja
17.50 Šaram baram, zabavno-glasbena oddaja
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
18.45 Muppet show
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik 2
20.00 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
21.00 Glasba razpoložena
21.45 TV Dnevnik
22.10 Kulturni magazin
23.10 Poročila v angleščini
23.15 Noč in dan
1.20 Poročila

SOBOTA

3. februarja

8.40 Video strani
8.50 Spored za otroke
9.10 ZBIS: Storžkovo popoldne
9.25 Ciciban, dober dan: V zasneženih deželi
9.40 Zgodbe, 8. oddaja TV Zagreb
10.00 Pojdi nekam, ne ve se kam

10.20 Mladi Sherlock, 1. del angleške nad.
10.50 EX libris: Jazz ples
11.45 Večerni gost, ponovitev
13.20 Peter's pop show
14.15 Lassie - nov začetek, ameriški film
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Risanka
16.55 DP v košarki, prenos
18.25 EP, Video strani
18.30 Iz tropskega deževnega gozda: V Šabonu Yanomami
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.50 Utrip
20.14 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 Kolo sreče
22.00 Propagandna oddaja
22.05 TV dnevnik
22.55 Lepi upi, francoska nadaljevanka
23.10 Drugi poskus, ameriški film

2. program TV Ljubljana

13.00 EP v umetnostnem drsanju: plesni pari
16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
19.00 Kako biti skupaj
19.30 TV dnevnik
20.10 Filmske uspešnice Rdeči, ameriški film
23.30 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

9.00 Izbor šolskega programa
10.35 Čebelica Maja
11.00 Saga o Forsythih, angleška nadaljevanka
13.00 Televizijski družinski magazin
14.30 Opice se vračajo domov, ameriški film (Walt Disney)
16.00 Kritična točka
16.45 TV dnevnik
16.55 Sedem TV dni
17.40 Boljše življenje
18.30 Švenk, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.15 Številke in črke, finale
21.20 Jeleni, ameriški film
23.00 TV Dnevnik
23.15 Poročila v angleščini
23.20 Noč in dan
1.50 Poročila

NEDELJA

4. februarja

7.50 Video strani
8.00 Otroška matineja
9.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju
Veleslalom (Ž), prenos iz Veysonnaza
10.20 Lepi upi, francoska nadaljevanka
12.20 Ljudje in zemlja
13.20 Alo, alo, ponovitev
13.55 Dediščina Guldenburgovih
14.45 Križkraj
16.25 EP Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Po sledeh Pink Panterja, angleški film
18.15 J. Bitenc: Deset medvedjih
18.30 Pastirske igre iz Semiča
18.45 Risanka
19.00 TV mernik

19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Zrebanje Podarim dobim
20.20 G. Mihelič - E. Kusturica: Dom za obešanje, nadaljevanka TV Sarajevo
21.15 Zdravo
22.40 TV dnevnik
23.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri, oddaja za JLA
13.00 Nedeljsko športno popoldne
19.00 Da ne bi bolelo
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Kartoteka zemlje
21.00 Pisma, dokumentarna oddaja
21.40 Satelitski programi - poskusni prenosi
22.55 Športni pregled

1. program TV Zagreb

9.30 Poročila
9.35 Rakuni, ponovitev risane serije
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke
11.10 Kmetijska oddaja
12.10 Resna glasba
13.10 Ch. Dickens: Pusta hiša, angleška nadaljevanka
14.05 Poročila
14.10 Nedeljsko popoldne
16.20 Po letu 2000, poljudnoznanstvena serija
17.10 Nemogoča leta, ameriški film
18.45 Rakuni, risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV Dnevnik
20.00 G. Mihelič-E. Kusturica: Dom za obešanje, TV nadaljevanka
20.55 Romance: Znova najdene sanje, angleški TV film
22.35 TV dnevnik
22.55 Športni pregled
23.25 Poročila v angleščini
23.30 Noč in dan
1.45 Poročila

PONEDELJEK

5. februarja

8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
10.25 Zrcalo tedna
10.55 Video strani
15.40 Zrebanje Podarim dobim
15.55 Žarišče, ponovitev
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.45 Mozaik, ponovitev
18.05 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
18.25 Miti in legende islamskih ljudstev: Nastaja prerok, oddaja TV Beograd
19.05 Risanka
19.17 EPP
19.20 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Jovan Popović: 500 metrov z ovirami, drama TV Beograd
21.05 EPP
21.10 Osmi dan
21.55 TV dnevnik
22.15 Človek in glasba
23.10 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
19.00 Pustolovščina izobraževalna serija

19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Po sledeh napredka
21.00 Sedma steza
21.15 Zabava vas...
22.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
0.00 Kronika FEST-a

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.45 Radovedni, zdravo!, oddaja za otroke
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski šolski program
11.30 Zimski izobraževalni program
12.35 Poročila
12.40 Scaramoosh, ameriški film
14.35 Poročila
14.45 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Nekaj več, izobraževalni program
17.50 Gozdne zabave, oddaja za otroke
18.05 Radovedni, zdravo
18.20 Številke in črke, kviz
18.40 Risanka
18.45 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Sile v zraku, TV drama
21.15 Zunanja politika
21.45 TV Dnevnik
22.05 Poročila v angleščini
22.10 Nočni program
0.25 Poročila

TOREK

6. februarja

8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored
11.15 Mozaik, ponovitev
13.25 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
17.50 Video strani
17.55 Ex libris: Gledališče
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Odmevi v temi, ameriška nadaljevanka
21.05 Ženska pod zvezdami, italijanska zabavno-glasbena oddaja
22.15 EP, video strani
22.20 TV dnevnik
22.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.40 Svet športa, oddaja TV zagreb
19.00 Naša pesem
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Zrebanje lota
20.35 Umetniški večer: Sence, portret in premiera - angleški dokumentarni film (ČB)

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Otroška oddaja
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski šolski program
12.35 Poročila
12.40 Pot na zahod, ameriški film
14.45 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Izobraževalna oddaja
17.50 Oddaja za otroke

18.20 Številke in črke, kviz
18.40 Risanka
18.45 Znanost
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Zrebanje lota
20.05 Dialogi, kontaktni magazin
21.40 TV dnevnik
22.00 Amorosa, švedski film
23.50 Poročila v angleščini
23.55 Noč in don
2.10 Poročila

SREDA

7. februarja

8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored
10.10 Sokoli
13.35 Video strani
15.15 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Mozaik, ponovitev
18.05 Ex libris
19.00 Risanka
19.17 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Prešernova proslava, prenos iz Cankarjevega doma
20.55 Film tedna
Notranji dolg, argentinsko angleški film
22.35 TV Dnevnik 3
22.55 Ropot
22.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
16.55 Moskva: Košarka za pokal R. Korača
19.00 Divji svet živali: Ptice sončnega boga, poljudnoznanstvena serija
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Košarka: Olimpija : Cholet
21.00 Barcelona: PEP v košarki: Barcelona : Jugoplastika
22.10 Svet poročja
23.10 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.30 A. Lindgren: Pika Nogavička, švedska nanizanka
9.00 Zimski izobraževalni program
12.35 Poročila
12.35 Neumni Ivan išče čudež, sovjetski film
14.05 Zimski šolski program
14.35 Poročila
14.45 Noč in dan, ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Izobraževalni program
17.50 Pika Nogavička, švedska nanizanka
18.20 Številke in črke, kviz
18.40 Potopis
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Fest '89 in igрани film
22.35 TV dnevnik
22.55 Poročila v angleščini
23.00 Noč in dan
1.15 Poročila

ČETRTEK

8. februarja

8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški program
15.00 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 EP Video strani
16.30 TV dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
18.00 Spored za otroke in mlade
18.15 Ex libris
18.55 Risanka
19.00 Prešernov dan, vključitev
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 D. Baker: Paracelsus, ang. nadaljevanka
21.00 Tednik
22.05 TV dnevnik
22.45 Retrospektiva »Komedija na slovenskem odru«
23.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Alo, alo, zabavno humoriistična oddaja
19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 V hribih se dela dan... Skozi zgodovino na Triglav, dokumentarna oddaja
21.00 Mali koncert
21.15 Hodil po zemlji sem naši, dokumentarna oddaja
22.15 Svet na zaslonu
22.45 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

9.00 Zimski šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski šolski program
12.15 Rio Bravo, ameriški film
14.35 Poročila
14.45 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Izobraževalna oddaja
17.50 Miti in legende, oddaja za otroke
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
18.45 Dokumentarna oddaja
19.30 TV Dnevnik
20.00 Panorama, politični magazin
21.05 Kvizkoteka
22.20 TV Dnevnik
22.40 Poročila v angleščini
22.45 Noč in dan
1.00 Poročila

KINO

KRANJ CENTER

2. februarja amer. ital. akcij. kom. BARBARI ob 10. uri, amer. krim. film SMRTNOSNA IGRA ob 16. in 18. uri, prem. amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 20. uri 3. februarja amer. mlad. kom. VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 10. uri, amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 17., 19. in 21. uri 4. februarja amer. ris. film AMERIŠKA PRAVLJICA ob 10. uri, amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 15., 17. in 19. uri, prem. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 21. uri 5. februarja amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 16., 18. in 20. uri 6. februarja amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 15., 17. in 19. uri, prem. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 21. uri 5. februarja amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 16., 18. in 20. uri 6. februarja amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 15., 17. in 19. uri, prem. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 21. uri 5. februarja amer. kom. BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 16., 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

2. februarja amer. ital. akcij. kom. BARBARI ob 15. in 18. uri,

amer. trda erot. VEČ KOT STRAST ob 20. uri 3. februarja amer. mlad. kom. VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 16. uri, amer. krim. film SMRTNOSNA IGRA ob 18. in 20. uri 4. februarja amer. ris. AMERIŠKA PRAVLJICA ob 16. uri, amer. trda erot. LJUBEZENSKI STROJ ob 18. in 20. uri 5. februarja Danes zaprt! 6. februarja amer. vojna drama ROJEN VOJAK ob 16. in 18. uri, amer. trda erot. LJUBEZENSKI STROJ ob 20. uri 7. februarja amer. voh. film MATA HARI ob 16. in 18. uri, amer. trda erot. LJUBEZENSKI STROJ ob 20. uri 8. februarja amer. pust. film SKRIVNOST ZLATE PIRAMIDE ob 16., 18. in 20. uri

ŽELEZAR

2. februarja amer. fant. kom. HARRY IN HENDERSONOVI ob 10. in 16. uri, amer. pust. fant. film BREZNO ob 17.45 in 20. uri 3. februarja amer. akcij. film AMERIŠKA NINJA II. ob 10. in 17. uri, amer. pust. fant. film BREZNO ob 18.45 in 21. uri 4. februarja amer. ital. akcij. kom. ŠTIRI PESTI PROTI RIU ob 10. in 17. uri, amer. pust. fant. film BREZNO ob 19. uri, prem. amer. krim. film SMRTNOSNA IGRA ob 21.15. uri 5. februarja amer. krim. film SMRTNOSNA IGRA ob 18. in 20. uri 6. februarja Ni ki-

nopredstav! 7. februarja amer. krim. film SMRTNOSNA IGRA ob 18. in 20. uri 8. februarja prem. amer. akcij. film KARATE KID III. ob 18. in 20. uri

DOM KAMNIK

2. februarja amer. mlad. kom. VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 18. uri, amer. trda erot. DOBER TEK ob 20. uri 3. februarja amer. akcij. film IZVEN ZAKONA ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 21. uri 4. februarja amer. akcij. film IZVEN ZAKONA ob 17. in 19. uri, prem. amer. trde erot. NISMO DEVICE ob 21. uri 5. februarja amer. ital. akcij. kom. BARBARI ob 18. uri, amer. trda erot. NISMO DEVICE ob 20. uri 7. februarja AFRIKA - SPOMIN NA LETO DNI ŽIVLJENJA (Predavanje z diapozitivi ZVONE ŠERUGA) ob 18. uri 8. februarja amer. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

2. februarja amer. barv. srhlj. ZRELO IV. ob 16. uri, amer. barv. kom. KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 18. in 20. uri 3. februarja amer. barv. ris. film AMERIŠKA PRAVLJICA ob 17. uri, amer. barv. kom. KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 19. in 21. uri 4. februarja amer. mlad. kom. VOZNIŠKO DOVOLJENJE ob 17. uri, amer. kom.

KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 19. uri, prem. amer. trde erot. OSVOBODITEV MISTY BEETHOVEN ob 21. uri

KOMENDA

2. februarja amer. akcij. film IZVEN ZAKONA ob 20. uri

LAZE

2. februarja amer. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 19. uri

ČEŠNJICA

2. februarja amer. vojna drama ROJEN VOJAK ob 20. uri

KRANJSKA GORA

2. februarja amer. pust. film SKRIVNOST ZLATE PIRAMIDE ob 18. uri, amer. trda erot. OSVOBODITEV MISTY BEETHOVEN ob 20. uri

DUPLICA

3. februarja amer. pust. film SKRIVNOST ZLATE PIRAMIDE ob 20. uri 4. februarja amer. fant. kom. HARRY IN HENDERSONOVI ob 18. in 20. uri 7. februarja amer. akcij. film VOHUNA V ZASEDI ob 20. uri amer. ital. akcij. kom. BARBARI ob 20. uri

DOVJE

4. februarja amer. ital. akcij. kom. BARBARI ob 19. uri

ŠKOFJA LOKA

2. februarja amer. glasb. film LA BAMBAM ob 18. in 20. uri 3. in 4. februarja amer. kom. DVOJČKA ob 18. in 20. uri 6. februarja amer. trda erot. VEDNO PRIPRAVLJENE ob 20. uri 7. februarja amer. trda erot. VEDNO PRIPRAVLJENE ob 20. uri 8. februarja amer. drama OBTOŽENA ob 20. uri

ŽELEZNIKI

2. februarja amer. kom. DVOJČKA ob 18. in 20. uri 3. februarja amer. mlad. film PRINCESA NEVESTA ob 18. uri, amer. krim. SICILIJANEC ob 20. uri 4. februarja amer. glasb. film LA BAMBAM ob 19. uri 7. februarja amer. vojni film CESARSTVO SONCA ob 20. uri

POLJANE

2. februarja amer. mlad. film PRINCESA NEVESTA ob 18. uri, amer. krim. SICILIJANEC ob 20. uri 4. februarja amer. vojni film CESARSTVO SONCA ob 17. uri

RADOVLJICA

2. februarja avstral. tragi-komični DRŽI SE ob 20. uri 3. februarja amer. pust. film BATMAN ob 18. uri, amer. zgod. film ZADNJA KRISTUSOVA SKUŠNJAVA ob 20. uri

20. uri 4. februarja avstral. tragi-komični DRŽI SE ob 18. uri, amer. krim. NADINA ob 20. uri 5. februarja amer. pust. film BATMAN ob 20. uri 6. februarja amer. zgod. film ZADNJA KRISTUSOVA SKUŠNJAVA ob 20. uri amer. pust. film BATMAN ob 20. uri 8. februarja ital. erot. film IMPOTENCA ob 20. uri

BLAD

2. februarja amer. zab. film COCKTAIL ob 20. uri 3. februarja amer. zab. film VRZI MAMO Z VLAKA ob 18. uri, amer. akcij. film BURNI PONEDELJEK ob 20. uri 4. februarja amer. zab. film COCKTAIL ob 18. uri, amer. thrill. WALL STREET ob 20. uri amer. krim. film NADINA ob 20. uri 6. februarja avstral. tragi-komični DRŽI SE ob 20. uri 7. februarja amer. zgod. film ZADNJA KRISTUSOVA SKUŠNJAVA ob 20. uri 8. februarja amer. pust. film BATMAN ob 20. uri

BOHINJ

3. februarja amer. thrill. WALL STREET ob 20. uri 4. februarja amer. zab. film VRZI MAMO Z VLAKA ob 18. uri, amer. akcij. film BURNI PONEDELJEK ob 20. uri 8. februarja avstral. tragi-komični film DRŽI SE ob 20. uri

Blejski zgledi

Ceprav novinarji na petkovi (zadnji) seji komiteja za organizacijo svetovnega veslaškega prvenstva na Bledu od vseh poročil o dejavnosti komiteja nismo dobili edino finančnega poročila (le kdo bi vedel, zakaj ne), pa je iz tega, kar je povedal Herman Savec, mogoče sklepati, da je bila to ena prvih velikih športnih prireditev pri nas, ki se ni financirala iz "sistemskih virov" in za katero niso bile sprejete nobene državne olajšave. Čeprav se v javnosti širijo različne govorice in je seniška delegacija celo zastavila vprašanje v republiški skupščini, koliko je Bled za priprave in izvedbo prvenstva dobil denarja iz republiškega proračuna in iz telesnokulturne skupnosti, so na seji jasno in glasno povedali, da niti dinarja, pa tudi to, da se niso posluževali nobenih "bližnjic" in da so, denimo, za uvoz opreme plačali tudi vse predpisane carinske davke.

Ko se je predsednik častnega odbora Janez Zemljarič zahvaljeval članom komiteja za odlično pripravljeno in izvedeno prvenstvo, se jim je zahvalil tudi zato, ker so od vsega začetka vztrajali pri tem, da zagotovijo denar s trženjem in poslovno, ne pa s pritiskom na "mošnjčke" družbenega denarja. Kot se je izkazalo, je takšen pristop dal dobre rezultate: organizacijski komite je blejskemu veslaškemu športu zapustil za domala dva milijona dolarjev premoženja (veslaški center s telovadnico, športno opremo, kombi za veslače, teniška igrišča, trgovski lokal, od katerega bo šla najemnina za veslaški klub, itd.) in 122 tisoč dolarjev, ki bodo dobra osnova za priprave blejskih veslačev na svetovno prvenstvo v Avstraliji in za druge naloge na Bledu, kraju pa je denarno pomagal pri obnovi Festivalne dvorane (s 445 tisoč dolarji) in Ljubljanske ceste, pri nakupu vozila za čiščenje Bleda in Radovljice, pri ureditvi blejskih parkov in zunanosti železniške postaje, pri nabavi medicinske opreme...

Se Bled želi tudi v prihodnje uveljavljati in razvijati z velikimi športnimi prireditvami? Petkov sestanek na to vprašanje sicer ni povsem določno odgovoril, vendar je očitno, da si Bled to želi - tudi zato, ker bi rad izkoristil znanje, sposobnosti in izkušnje ljudi, ki so sodelovali pri pripravah in izvedbi lanskega svetovnega veslaškega prvenstva. Čeprav sta veslanje in namizni tenis zelo različna športna, na Bledu ne skrivajo ambicij, da bi še v tem desetletju pripravili (skupaj z namiznoteniškimi delavci) evropsko namiznoteniško prvenstvo. Radovljiski izvršni svet je, kot je znano, že dal soglasje h kandidaturi.

C. Zaplotnik

Če bo le dovolj snega...

Tek treh dežel bo 18. februarja

Kranjska gora, 30. januarja - Če bo dovolj snega, bo jubilejni, deseti smučarski tek Treh dežel 18. februarja. V primeru, da tudi takrat snega ne bo, bodo prireditelji prelagali, dokler se bo to dalo, sicer pa bodo tako kot lani izvedli kros po suhem, za katerega so se prireditelji že odločili, da bo tradicionalen. Letos ga bodo priredili 10. junija, štart pa ne bo v Kranjski gori, kot na zimskem teku, ampak v Ratečah.

Organizatorji tradicionalnega smučarskega teka iz Podklostra, Trbiža in Kranjske gore še vedno upajo, da se jih bo narava usmilila in da jim bo še pravočasno nasula zadosti snega. Tega si še posebej želijo zato, ker gre za jubilejno, deseto prireditev, in za manifestacijo, ki ni le športna, temveč tudi rezultat dobrih medosebskih odnosov. Če bodo snežne razmere omogočale, bo tek, kot že rečeno, 18. februarja in sicer s štartom ob 9.30 v Kranjski gori, s ciljem v Podklostru in s smučmi, ki bo dolga 30 kilometrov. Prireditelji si kajpak želijo tudi tega, da bi letošnja udeležba preseгла tisto iz leta 1981, ko je na Teku treh dežel sodelovalo 1981 tekačev in tekačic, predlani, ko je zmagal domačin Robert Kerštajn, pa jih je bilo 1347.

C. Z.

Hokej

Rekordna zmaga Jesenic

Jesenice, 30. januarja - Jeseniški hokejisti so v zadnjem kolu predtekmovalja v I.A zvezni hokejski ligi domal igrali z zadnjeuvrščeno Vojvodino in dosegli rekordno zmago 24:1 (7:0, 5:0, 12:1). Najučinkovitejši so bili Šuvak, Tišler in Mlinarec. Tekma ni vplivala na vrstni red prvenstvene lestvice, saj je bilo že pred tem kolom znano, da se bosta v polfinalu pomerila Medveščak Gortan in Partizan ter Jesenice Olimpija. Jeseničani, ki so po predtekmovalju bolje uvrščeni od Olimpije, bodo prvo, tretjo in po potrebi tudi peto tekmo igrali doma. Prva bo že v torek, 6. februarja.

Hokejisti bodo enotedenski odmor v državnem prvenstvu izrabili za igranje polfinalnih tekem za jugoslovanski pokal. Jesenice se bodo pomerile z Olimpijo, tekma pa bo danes, v petek, v ljubljanski dvorani Tivoli.

C. Z.

Pohod na Goro

Kranj, 30. januarja - PD Kranj organizira v soboto, 10. februarja, pohod na Goro, ki je del loške planinske poti. Odhod z rednim avtobusom bo ob 6.40 s kranjske avtobusne postaje do Škofje Loke in nato do Poljan, kjer si bomo ogledali stalno razstavo znanega slikarja Šubica. Peš pot nas bo vodila preko Volč in Malenskega vrha na 985 m visoko Goro, s katere je prelep razgled na vso okolico. Vračali se bomo preko Jazbine, Čabrač do Hotavelj, od tu pa pelje avtobus v Škofjo Loko. Skupne hoje je okoli 4 ure, pot ni naporna, zato je primerna tudi za družinski izlet. Priporočamo lahko planinsko opremo. Vodila jo bosta planinska vodnika Franc Ješe in Alojz Zelnik.

Občinsko namiznoteniško prvenstvo

Godešič, 30. januarja - Na Godešiču bo v soboto občinsko prvenstvo Škofje Loke v namiznem tenisu za članice in mladince posamezno. Organizator NTK KONDOR iz Godešiča pričakuje številno udeležbo iz vse občine. Prvenstvo se bo začelo ob 8.30.

J. Starman

Planiški problemi, načrti in prireditve

V Planici vsako tretje leto smučarski poleti

Ljubljana, 26. januarja - Predstavniki organizacijskega komiteja Planica so prejšnji petek na tiskovni konferenci v Ljubljani predstavili prizadevanja komiteja za ureditev Planice in za dobro izvedbo 11. finala svetovnega pokala v smučarskih skokih, ki bo v dolini pod Poncami 24. in 25. marca letos.

Kot je dejal Andrej Marinc, predsednik organizacijskega komiteja Planica, narava že tretje leto zapored ni naklonjena smučarskemu skakalnemu športu in prirediteljem smučarskih tekmovanj. V Planici, kjer so prav tako kot drugje občutili pomanjkanje (naravnega) snega, so si doslej veliko pomagali z napravami za umetno zasneževanje in so pripravili skakalnice za treninge in tekovanja tudi tedaj, ko jih drugod v Evropi niso uspeli. Planica je prav po zaslugi planiškega komiteja že drugo leto mednarodni skakalni center, v katerem se radi pripravljajo za tekovanja tudi skakalci iz drugih držav, je dejal Andrej Marinc in poudaril, da Planica želi postati v prihodnosti središče nordijskega smučanja. Skakalnice so že zgrajene, prav tako nekaj smučarskih prog, nad Tamarjem bi radi uredili še tri kilometre dolgo tekaško progo, za katero pa se bo treba prej dogovoriti z upravo Triglavskega narodnega parka.

Ker je Mednarodna smučarska zveza sprejela sklep o organiziranju posebnega svetovnega pokala v smučarskih poletih, bosta odslej vsako leto na sporedu dve tekmi v poletih. V Planici bo prva že prihodnje leto, potem pa naj bi bila vsako tretje leto.

Kot smo slišali na tiskovni konferenci, namerava planiški komite več storiti tudi za letošnje dogajanje v Planici. Idej je dosti, med drugim tudi takšne, da bi organizirali razne zabavne prireditve (nastop ansambla Avenik) ali celo mednarodni rockovski koncert. Komite bo spodbujal tudi raziskovalno dejavnost. Keramična smučina, ki je dobro prestala preskušnjo na skakalnici v Planici in v Vižmarjih, je rezultat domače pameti - strokovnjakov Inštituta Josef Stefan, Janeza Goriška in drugih. Večina naših reprezentantov je že opremljena z domačimi skakalnimi čevlji, v izde-

lavi je nov stroj za oblikovanje smučine na zaletišču skakalnic, bratoma Gorišek, ki sta doslej edina raziskovala smučarske polete, se bodo pridružili še drugi...

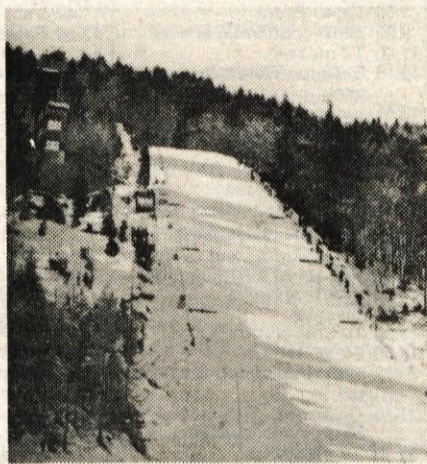
Znane so že cene vstopnic za finale svetovnega pokala. Za ogled treninga 23. marca bodo v prodaji poleg skupinskih vstopnic še posamezne - 10 dinarjev za otroke in 20 dinarjev za odrasle. V soboto, 24. marca, ko bo tekma na 90-metrski skakalnici, in v nedeljo, 25. marca, ko bo tekma na 120-metrski skakalnici, bodo vstopnice po 20 dinarjev za otroke in 35 dinarjev za odrasle. Nalpeke za osebna vozila bodo po 150 dinarjev, za kombije 300 dinarjev, za male avtobuse 700 in za velike avtobuse 1400 dinarjev.

Rekli so:

Andrej Marinc, predsednik organizacijskega komiteja Planica: "V prihodnosti bo treba zagotoviti boljše možnosti za razvoj Planice in vsega skakalnega športa, zmanjšati improvizacijo, pridobiti domače in tuje sponzorje in Planico postopno urediti... Letošnji finale svetovnega pokala bo za nas še toliko bolj pomemben, ker smo spet med kandidati za prireditelje svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah - tekovanju torej, ki bi Planico s tekaškim središčem v Tamarju šele osmislilo. Odločitev o prireditelju SP 1995, ki jo bodo sprejeli na kongresu FIS maja v Montreuxu, bomo težko pričakovali."

Janez Gorišek: "V Planici ni več veliko snega. Če se bo odjuga nadaljevala, bodo rezerve pošle in bo treba za marčevski finale pripraviti nove. Šele, ko bomo imeli zalogo 2000 do 3000 kubičnih metrov snega, bomo preskrbljeni in mirni."

Lojze Gorjanc: "Ker je vsaj pri nas čedalje manjše zanimanje za skoke na manjših skakalnicah, smo dali pobudo, da bi bilo

tekovanje za svetovni pokal ločeno, za male in za večje skakalnice. Odbor za svetovni pokal in komite za skoke pri mednarodni smučarski zvezi sta našo pobudo za vrnila. Velika pridobitev je že to, da bo odslej svetovni pokal posebej tudi za smučarske polete."

Niko Križanc: "Načrtovana ureditev smučarskih tekaških prog v Tamarju ne bi bil grob prostorski poseg. Za traso bi koristili obstoječe poti, odstranili nekaj osamelih skal in hkrati uredili strugo hudournika, ki že zasipa kotlino ob izteku skakalnic, odstraniti pa nam ne bi bilo treba niti enega drevesa. Smo zagovorniki zaščite narave, vendar pa bi bilo nesmiselno, da ne bi izrabili snežnih razmer, ki so ponavadi celo boljše kot na Pokljuki."

Tomaž Teger: "Lani smo bili zelo uspešni pri trženju v tujini, še posebej dobro smo sodelovali z "multinacionalno" Nokio, s katero smo tudi letos že podpisali pogodbo. Cene planiške prireditve so, v primerjavi z drugimi, zelo visoke, ker so vštete tudi priprave skakalnic. Doslej smo za finale svetovnega pokala zagotovili okrog 70-odstotno finančno pokritje, ostalo pa bomo še februarja in marca."

C. Zaplotnik

Finale občinske strelske lige

Brez članic in pionirk

Kranj, 30. januarja - Kranjski strelci, ki so novembra in decembra tekmovali v občinski strelski ligi, so se konec januarja še enkrat pomerili na finalnem tekmovalju, ki je odločalo o ekipnih prvakin v posameznih kategorijah. Streljali so s serijsko zračno puško. Po dolgem času niso nastopile članice in pionirke, pa tudi pri mladinkah je bila samo ena ekipa. Vse to kaže, da strelstvo v Kranju preživlja resno krizo. **Rezultati - člani:** 1. SS Iskra Kranj 1101 (Černe 371, V. Frelih 368, B. Malovrh 362), 2. SD Franc Mrak - Predoslje 1097 (Osterman 371, J. Umnik 368, Strniša 358), 3. SS Tone Nadižar-Planina Čirče 1020 (Sever 347, Šilar 338, Lapajne 335); **mladinci:** 1. SS Tone Nadižar-Planina Čirče 1071 (Pišek 360, Kovič 360, M. Malovrh 351), 2. SD Franc Mrak-Predoslje 1023 (Pernuš 334, G. Umnik 338, Zupan 351), 3. SS Tone Nadižar-Planina Čirče 1009 (Primc 346, Rutar 340, Colja 323); **pionirji:** 1. SS Tone Nadižar-Planina Čirče I 490 (Vitez 174, M. Malovrh 164, Sever 152), 2. SS Tone Nadižar-Planina Čirče 405 (Škoda 143, Kološa 126, Krč 136), 3. SD Franc Mrak-Predoslje 397 (Bukovec 143, H. Malovrh 137, Zaplotnik 117); **mladinke:** 1. SS Tone Nadižar-Planina Čirče 1043 (A. Malovrh 362, Žarn 349, Kavčič 332).

B. Malovrh

Košnikov memorial

Premoč strelcev Olimpije

Kranj, 27. januarja - Kranjski strelci so tudi letos pripravili v spomin na nekdanjega odličnega strelca in organizatorja Staneta Košnika tekmovalje v streljanju z zračno puško in pištolo. Prireditelji so povabili na memorial vse najboljše slovenske strelce, po pričakovanju pa so bili najuspešnejši tekmovalci SD Olimpija iz Ljubljane, ki so ekipno zmagali v obeh disciplinah in med posamezniki v streljanju s puško. Zmagovalni ekipi sta osvojili prehodni pokal, posamezniki pa so prejeli nagrade, ki so jih prispevale organizacije Planika, Zvezda, Tekstilindus, IBI, Konfekcija Triglav, Merkur, Sava, Gorenjska oblačila, Oljarica, Živila, Petrol, Tobak, Gorenjska turistična zveza, občinski štab za teritorialno obrambo in zasebniki Strniša, Kern, Teršek in Markič.

Rezultati - ekipno, standardna zračna puška: 1. Olimpija 1689, 2. Kamnik 1647, 3. Krim 1639, 4. Domžale 1616, 5. Kranj 1611; **standardna zračna puštola:** 1. Olimpija 1654, 2. Kranj I 1636, 3. D. Poženel-Rečica 1615, 4. J. Lacko-Ptuj 1590, 5. Kranj II 1589; **posamezno, standardna zračna puška:** 1. Rudolf (Olimpija) 572, 2. Markun (Krim) 571, 3. Kovič (Olimpija) 561, 4. Kovič (Domžale) 559, 5. Žiško (Olimpija); **standardna zračna puška:** 1. Kranjc (Brežice) 570, 2. Serafin (Olimpija) 560, 3. Trstenjak (Ptuj) 557, 4. Peternel ml. (Kranj) 555, 5. Gaber (Olimpija) 555.

B. Malovrh

Bruno Silić iz Splita novi trener članskega moštva VK Triglav

Cilj: obstanek v ligi

Kranj, 30. januarja - V osmem kolu prve zvezne vaterpolske A lige je na gostovanju v Šibeniku člansko moštvo Triglava že vodil novi trener Splitčan Bruno Silić, ki je na tem položaju za štiri mesece zamenjal prejšnjega trenerja Rada Čermelja. To soboto Triglav v bazenu Tivoli gosti ekipo Bečaja, ki ima po osmih kolih tri točke. Zakaj je Bruno Silić prišel v Kranj? Njegov cilj je jasen. Triglav naj bi s šestimi točkami ostal v ligi.

Bruno Silić iz Splita je v Kranj prišel iz Jadrana Koteksa, kjer je bil štiri leta trener članskega moštva. Od leta 1983 je bil trener jugoslovanskih kadetskih in mladinskih reprezentanc, pomočnik Ratka Rudiča, v lanski sezoni pa je vodil mlado jugoslovansko reprezentanco. Njegov cilj, da je prišel v Kranj za trenerja članskega moštva, je jasen. Triglav mora ostati v prvi A vaterpolski ligi.

Kako to, da ste se odločili za VK Triglav?

"Ze vrsto let imam dobre stike v VK Triglav. Jadran Koteks je že bil na pripravah v Kranju, tu imam tudi kopico dobrih prijateljev. Prav prijateljske vezi so me za štiri mesece pripeljale v Kranj. Moj cilj je, da bi člansko moštvo Triglava ostalo v družini prve A zvezne vaterpolske lige. Ekipa ni

slaba. To so mladi igralci, ki so si nabirali izkušnje v drugi zvezni ligi in lani v prvi B ligi, nimajo pa še prave tekmovalne

motiviranosti. V ekipi je nekaj že zrelih igralcev, kot so Tukić, Drnasi, Krivokapić in delno tudi Marinić. Z Marinićem je enako kot z ostalimi mladimi Triglavani. Kalil se je le v drugi ligi."

V soboto bo druga tekma, ko boste vodili Triglav. V gosteh je Bečej. Kaj si lahko obetamo od te tekme?

"Bečej je ekipa, ki sodi v kvalitetno sredino te lige. Ima dva izvrstna vratarja in odličnega centra, pa tudi ostali so dobri igralci. Zmaga v soboto bi dala našim igralcem še večji polet. Po mojem mnenju bi bilo šest do sedem točk dovolj, da Triglav ostane v ligi."

D. Humer

10 % POPUST ali POTROŠNIŠKO POSOJILO 1 + 5, MIN. OBRESTI
 brezplačni prevoz za okna, vrata, polkna, rolete, obloge, montažne stene

JELOVICA
 Škofja Loka, Murska Sobota, Celje, Nova Gorica, Izola, Novo mesto

Iskra
 Iskra Elektromotorji
 Industrija elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
 Železniki

20 %

nižje cene v prodajalnah
 Železniki, Otoki 21, Reteče 4

064-66-441
 064-632-573

Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure

SE PRIPOROČA
MLIN
 V PREDOSLJAH
 JOZE DOLHAR

Razpisna komisija pri Obrtnem podjetju Tržič, razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

- Pogoji:
- višješolska ali srednješolska izobrazba gradbene, lesarske, ekonomske, ali upravnopravne smeri
  - 5 let ustreznih delovnih izkušenj v gospodarstvu
  - sposobnost vodenja
  - aktivno znanje enega tujega jezika (angleščina, nemščina)
  - da predloži program dela

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in z oznako "za razpisno komisijo" naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:

Obrtno podjetje Tržič, Trg svobode 33, 64290 Tržič.
 O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Lth LTH - loške tovarne hladilnikov ŠKOFJA LOKA
 objavlja

prosta dela in naloge

1. RAZISKOVALNEGA SODELAVCA - 2 delavca
2. VODJE PREIZKUŠEVALIŠČA - 1 delavec
3. RAZISKOVALNEGA SODELAVCA - ASISTENTA - 1 delavec
4. VODJE FINANČNE SLUŽBE - 1 delavec

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1.

- opravljen magisterij ali visoka izobrazba tehnične smeri po možnosti strojna smer - energetik, 8. modul
- da obvlada vsaj en svetovni jezik
- da ima 3 leta delovnih izkušenj
- da ga zanima reševanje hladilnotehniških problemov in razvoj novih hladilnih naprav

Pod 2.

- da ima visoko izobrazbo strojne, elektro ali fizikalne smeri
- da obvlada vsaj en svetovni jezik
- da ima 3 leta delovnih izkušenj
- da pozna sodobno računalniško merilno tehniko (po možnosti Hewlett Packard)
- da pozna merilne metode, predpisane z domačimi in tujimi standardi

Pod 3.

- da ima visoko ali višjo izobrazbo strojne, elektro ali fizikalne smeri,
- da obvlada vsaj en svetovni jezik
- da ima 2 leti delovnih izkušenj
- da pozna operativno delo na računalniški merilni opremi (po možnosti Hewlett Packard)
- da pozna programiranje merilnih sistemov (po možnosti HP BASIC)

Pod 4.

- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- znanje enega svetovnega jezika

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev zbira kadrovska socialna služba LTH, Kidričeva 66, Škofja Loka, 15 dni po objavi.

GLEDALIŠČE TONE ČUFAR JESENICE

Razpisna komisija razpisuje na podlagi 53. člena Statuta prosta dela in naloge

DIREKTORJA GTČ s polnim delovnim časom za nedoločen čas

Za direktorja GTČ je lahko imenovan delavec, ki izpolnjuje poleg z zakonom predpisanih pogojev še naslednje pogoje:

- visoka ali višješolska izobrazba ustrezne smeri za dejavnosti, ki jih opravlja GTČ,
- 3 leta delovnih izkušenj v stroki,
- organizacijske in poslovne sposobnosti,
- družbenopolitična primernost in aktivnost.

Rok za prijave je 8 dni po objavi.

Prijave pošljite na naslov: Razpisna komisija pri Gledališču Tone Čufar Jesenice, Čufarjev trg št. 4.

Prijavi priložite dokazila o strokovnosti in aktivnosti na kulturnoprosvetnem področju in kratak življenjepis.

PLANINSKO DRUŠTVO DOVJE - MOJSTRANA

PLANINSKO DRUŠTVO DOVJE MOJSTRANA razpisuje v postojanki Aljažev dom v Vratih za sezono 1990 naslednja delovna mesta:

- KUHAR
- SOBARICA
- DELAVEC V STREŽBI

Zaposlitve so za določen čas, razen delovno mesto kuharja, kjer je možnost stalne zaposlitve.

Prijave pošljite na naslov Planinsko društvo Dovje Mojstrana, Savska c. 1, Mojstrana 64281.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti Zavarovalni skupnosti Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj, objavlja prosta dela in naloge:

SKLEPANJE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ ZBI-RANJE PONUDB ZA SKLENITEV ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IN INKASIRANJE PREMIJ V ZASTOPU JESENICE - SAVA (ponovna objava)

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas, s poskusnim delom do 60 dni.

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima srednjo ali najmanj poklično šolo neopredeljene smeri, 1 leto delovnih izkušenj, starost najmanj 18 let, (moški) odslužen vojaški rok, veselje do terenskega dela in do dela z ljudi ter da stanuje v zastopu oz. njegovi neposredni bližini.

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog naj svoje prošnje, napisane lastnoročno, pošljejo na naslov: Delovna skupnost Zavarovalna skupnost Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj, sektor za samoupravno org. in kadre.

K prošnji je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo, kratak življenjepis z navedbo dosedanje zaposlitve in druga dokazila, ki so potrebna za ugotavljanje izpolnjevanja zahtevanih pogojev.

Rok za oddajo prošenj poteče 8 dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku objavnega roka.

AVTOIMPORT UDOVČ
 LESCE D. O. O.
 BEGUNJSKA 17,
 64248 LESCE
 TEL. (064) 74-207

POSREDUJEMO PRI NAKUPU NOVIH IN RABLJENIH OSEBNIH AVTOMOBILOV IN KOMPIJEV

Da ne bo nesporazuma

Danes teden smo objavili navsote Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjske območne skupnosti Kranj glede kasko zavarovanja avtomobilov. Pri novosti v okviru podpore akciji -10 % pa smo dolžni malce drugačno pojasniti. Poseben kupon za brezplačni pregled zavarovnega sistema na avtomobilu bodo dobili tisti, ki se bodo letos prvič odločili za kasko zavarovanje in tisti, ki imajo 50-odstotni popust (benifikacija) pri kasko in ne pri obveznem zavarovanju.

Družbenopolitične organizacije Krajevne skupnosti Stara Loka - Podlubnik v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in Zvezo kulturnih organizacij občine Škofja Loka organizirajo

ŽALNO KOMEMORACIJO
 v spomin petdesetim ustreljenim talcem za Kamnitnikom v Škofji Loki.

Žalna svečanost bo v PETEK, 9. februarja 1990, ob 15.45 pri kamnitem obelisku za Kamnitnikom. Komemorativni sprevod bo krenil z Mestnega trga istega dne ob 15.30.

Vabimo občane, svojce padlih in mladino, da se žalne svečanosti udeležijo v čim večjem številu.

BRIVSKO FRIZERSKO PODJETJE KRANJ, Tomšičeva ul. 3

Na osnovi sklepa gospodarskega odbora objavljamo prosto delovno mesto

VODENJE RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH OPRAVIL

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba ustrezne smeri
- dve leti delovnih izkušenj v finančni službi

Za navedeno delovno mesto bo izbrani kandidat sklenil delovno razmerje za nedoločen čas.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na gornji naslov. O rezultatih izbire bodo kandidati pisno obveščeni v 15 dneh po izbiri kandidata.

»DETELJICA« in TRŽIČ

vredna obiska

V Gorenjskem glasu bo 13. februarja izšla priloga s predstavitvijo trgovskega centra Deteljica ter trgovske, gostinske in turistične ponudbe Tržiča z okolico. Želite sodelovati v prilogi?

Pokličite našo propagando na tel.: 28-463 ali 23-987 - čim prej!

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Japonski VIDEOREKORDER prodam za 5.700,00 din in VIDEOREKORDER sharp prodam za 8.000,00 din ter prodam barvni TV panasonic. ☎ 22-586 886

Prodajam satelitsko ANTENO amstrad sideliti, komplet, nova. Cena 10.500,00 din. ☎ 81-849 1180

Prodajam PRALNI STROJ gorenje PS 663 bio, v manjši okvari, lahko tudi za dele. ☎ 51-719 1183

Prodajam barvni TV gorenje, nov. ☎ 78-621 1184

Prodajam OBRAČALNIK maratona za kosilnico BCS. Tomo Burnik, Nasovce 7, Komenda 1188

ŠIVALNI STROJ za usnjeno galanterijo, prodam z delom, na območju Škofje Loke. ☎ 69-747 1189

Prodajam TRAKTOR same delnice 35. Tušek, Rovt 10, Selca. ☎ 64-011 1191

Prodajam GATER kraica, z avtomatskim pomikom vozička. Tone Ažman, Zg. Lipnica 11, Kamna gorica

Prodajam dva ELEKTROMOTORJA, moči 1,5 kW in 2,2 kW ter termostatske VENTILE za radiatorje. ☎ 65-196 1205

Nujno prodajam nov PRALNI STROJ. ☎ 39-154 1213

Prodajam VIDEO PLAYER goldstar, nov, daljinsko vodenje. Cena 4.200 din. ☎ 51-960 1238

Prodajam VARILNI APARAT CO-2 in APARAT na plinske jeklenke. Kole Ilijev, Čarmanova 6, Medvode 1273

Mizarsko DELOVNO MIZO (ponk), nova, prodam. ☎ 64-188 1277

Prodajam ELEKTROMOTOR, 18,5 kW, 2.800 obratov na minuto. V račun vzajem tudi gradbeni material ali podobno. ☎ 64-068, zvečer

Prodajam videorekorder SIEMENS s teletekstom, deklarirano. ☎ 35-438

MIZARSKA MIZE (ponke), nove, prodam. ☎ 64-041 1286

ŽAGO za razrez hlodovine ter dva hidravlična CILINDRA, prodam. Informacije na ☎ 57-625, zvečer

Ugodno prodajam staro POHIŠTVO. M. Kogoj ☎ 064-57720

Prodajam KOSILNICO BCS 127, stara 2 leti. Dragomelj 97, Domžale 1318

Prodajam termoakumulacijsko PEČ, 4 kW. ☎ 51-003 1326

Prodajam plinski ŠTEDILNIK Kekac ☎ 33-365 1336

10 let star barvni TV za 1.000 din. ☎ 50-332 1351

Ugodno prodajam ŠTEDILNIK, (2 plin in 2 elektrika) in še neuporabljen plinski del. ☎ 34-188 1354

Prodajam rabljen POMIVALNI STROJ PMS Gorenje in novo TROPLOTNO ČRPALKO VTC 12. ☎ 68-020 1359

Ugodno prodajam HLADILNO OMARO Gorenje. ☎ 27-940 1363

Prodajam barvni TV Iskra, še v garanciji. ☎ 74-259 1372

Prodajam stružnico HEMPEL Tiparieta z artiklom. ☎ 621-501 - zvečer 1377

Prodajam traktorsko FREZO, širine 1 m, malo rebljena in nov molzni STROJ Alfa laval. Naslov v oglašnem oddelku. ☎ 1388

Prodajam barvni TELEVIZOR Gorenje - orbiter, ekran 56 cm, star eno leto. ☎ 620-701 1392

Prodajam lesno STRUŽNICO in kmečki GUMIVOZ. Šimnic, Poljsica 26, Gorje 1399

Barvni TV, nov, panasonic, teletext, ekran 55 cm, prodam. Šifra: 10.500,00 DIN 1421

Ugodno prodajam nov PRALNI STROJ gorenje. Šifra: 30 ODSTOTKOV CENEJE 1422

Ugodno prodajam mehko IZOLACIJSKO VOLNO, 200 kvad. m. Informacije na ☎ 36-123, v petek popoldne, v soboto in nedeljo 1091

Ugodno prodajam 40 vreč PERLITA. ☎ 65-196 1211

Prodajam LES za ostrežje, DESKE, deb. 20 mm in nov ŠTEDILNIK za etažno centralno kurjavo. ☎ 34-249 1254

Ugodno prodajam železne PODBOJE za vrata, šir. 90 cm. Ambrožič, Krnica 22, Zg. Gorje 1299

Prodajam 160 kvad. m. TERVOLA, 996

deb. 5 cm. ☎ 28-649, po 17. uri
Prodajam SVINEC v palicah. ☎ 85-073 1320
Prodajam smrekove PLOHE, debeline 5 in 8 cm. ☎ 45-672 1337
Ugodno prodajam 100 kvad. m opažnih desk. ☎ 57-379 1350

IZGUBLJENO

Utekel je PES - ZLATI PRINAŠALEC. V ušesu ima vtetovirano št. 60079. Najditelja prosimo, da na pokličke na ☎ 36-838 1200

KUPIM

Kupim jelšove HLODE ali PLOHE, deb. 5 cm. ☎ 45-096 1046

V Kranju ali bližnji okolici kupim dvostanovanjsko, starejšo HIŠO. Informacije na ☎ 28-804, v petek in soboto, od 9. do 12. ure 1215

Kupim brezova DRVA, približno 4 kub. m. ☎ 42-596 1241

Kupim 10 dni starega BIKKA simentalca. ☎ 79-605 1276

Kupim KRAVO simentalco, brejo 3 mesece in otroško POSTELJICO. ☎ 79-687 1291

Takoj kupim zazidljivo PARCELO ali starejšo HIŠO, v Kranju ali okolici. ☎ 25-687, popoldne 1294

Kupim BIKCE simentalce, stare od 7 do 14. dni. ☎ 68-749 1304

Kupim BIKCE simentalce. ☎ 57-257 1322

LOKALI

Oddamo več POSLOVNIH PROSTOROV v Radovljici. Informacije na ☎ 061/211-691, od 8. do 14. ure

POSLOVNI PROSTOR oddam v najem. ☎ 34-828 1330

OBVESTILA

ŽALUZIJE, ROLETE, LAMELNE ZAVESE lahko naročite na ☎ 061/50-720, Roletarstvo Nograšek, Milje 13, 64208 Šenčur 115

ROLETE, žaluzije, lamelne zavese, parket, zasteklitev balkonov, naročite na ☎ 75-610 267

Pozor! Generalno obnovljamo PRALNE STROJE gorenje, ei Niš, po konkurenčnih cenah, z 1-letno garancijo. Servis pralnih strojev Podjed, Sr. vas 92, Šenčur, ☎ 061/557-776 ali 061/553-336 552

Podjetja, obrtniki, zasebniki: z vašim materialom ali brez njega, iščem ekipo za PREKRITJE STREHE z letvami in opečnimi strešniki. Delavska c. 52/a, Kranj 756

VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI (komplet, kot tudi manjša popravila), vam izdelam kvalitetno in po konkurenčnih cenah! ☎ 28-427

Zasebna podjetja! Vesno in ažurno opravljamo vsa FINANČNO - RAČUNOVODSKA DELA. Šifra: FINANČNIK 1246

Kvalitetno IZDELUJEMO IZOLACIJE centralnih kurjav, v okolici Bleda, do 20 km. Kramarič, ☎ 78-979

OSTALO

Prodajam vrtno, leseno UTO, dim. 3 x 3 m. Lahovčev 47, Cerklje 892

Ugodno prodajam krzveno zajčjo JAKNO, št. 40, Cena 1.200,00 din. ☎ 24-091 1185

Prodajam obnovljeno KOČIJO. ☎ 79-589 1199

Prodajam krmilni KROMPIR. Visoko 39, Šenčur 1224

Na Jesenicah iščem VARSTVO za 11-mesečno hčerko, dopoldne in popoldne, od 1. marca dalje. ☎ 81-421, od 8. do 12. ure 1248

INŠTRUIRAM osnove računalništva, pascal, fotran, WS 3.40. ☎ 38-304 (Aleš) 1264

Prodajam hlevski GNOJ. Goriče 11, Golnik 1269

Prodajam OBRAČALNIK 220 in ELEKTROMOTOR 11 kW. Tenetiše 15, Golnik 991

30-urni BBC - VIDEO PROGRAM ANGLEŠKE KONVERZACIJE ZA SREDNJEŠOLCE - SOBOTE OD 9. - 12. ure. tel. 34 - 590

Prodajam nov ELEKTROMOTOR 3 kW, 20 % ceneje. Zg. Duplje 80 996

Prodajam KAMP PRIKOLICO, dolž. 650 cm. Parkirana je na bivšem Dinosu na Jesenicah. Rajhard, Heroja Verdniča 48, Jesenice 1279

Krmilno PESO prodam. Sp. Otok 9, Radovljica 1312

Prodajam italijanski kombiniran VOZIČEK peg. ☎ 78-905 1314

Prodajam globok italijanski VOZIČEK. ☎ 622-167 1324

Inštruiram nemški jezik ☎ 27-330 do 18. ure 1344

Imam nekaj AJDOVE MOKE iz domače ajde, mlete na kamne, ČRNO PŠENIČNO MOKO, mlete z otrobi. Prodajam suhe hrastove PLOHE. Dolhar Jože, Predoslje 21, Kranj

NEMŠČINA ZA DIJAKE IN UČENCE - 30 urni video program za začetnike

Inf. po tel. 622-942 (vsak dan od 16. ure dalje)

Na Planini iščem varstvo za 13 mesecev starega fantka, od 12. do 16. ure. ☎ 33-644 od 19. ure dalje 1365

Norodno zabavni duo išče igranje za konec tedna in za zaključene družbe. ☎ 58-353 1384

Prodajam suha smrekova in borova DRVA, 6 kub. m. ☎ 48-269, zvečer 1420

POSESTI

Prodajam NJIVO, 2.500 kvad. m. Šifra: K.O. PREDOSLJE 1179

HIŠO z delavnico, najamem na Gorenjskem. Šifra: DOMAČA OBRT 1190

V Kranju kupim starejšo, večjo HIŠO. Informacije na 28-804, v petek, od 9. do 12. ure 1218

Prodajam dvostanovanjsko HIŠO, z ločenimi vhodi in poslovnimi prostori v pritličju. Partizanska pot 10, Kranj - Kokrica 1313

Zazidljivo PARCELO v Hrastju pri Kranju, 440 kvad. m., priklj. voda in elektrika, asfalt, dovoz, prodam za 185.000 din. Šifra: SONČNA 1353

Oddam GARAŽO na Planini (Vrečkova ulica) Šifra: PLAČILO VNA-PREJ 1361

Zamenjam obdelovalno ZEMLJO na Brniku za zadljivo PARCELO. ☎ 37-603 1373

POZNAVSTVA

Fant, star 40 let, preprost in delaven, s hišo in avtom, bi rad spoznal mamico z otrokom, staro do 34 let. Samo resne ponudbe pošljite na oglašni oddelk. Šifra: POŠTENJE 1280

RAZNO PRODAM

Prodajam SPALNICO in barvni TV montreal. Marcina, ☎ 28-702 1177

Zelo poceni prodajam dobro ohranjen raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA ter dva brezhibna črna-bela TV. Ponudbe na ☎ 620-636 1228

Prodajam moško KOLO na 10 prestav in RAČUNALNIK ZX spectrum 48 K. ☎ 85-265 1244

Prodajam karamboliran R 4, letnik 1979 in GOBELIN "zadnja večerja". Vinko Ažman, Lancovo 32, Radovljica 1251

Ugodno prodajam električni ŠTEDILNIK, ŠTEDILNIK na trda goriva, HLADILNIK, POMIVALNO KORITO, kopalno KAD, PRALNI STROJ, OMARE, razno POHIŠTVO, AŽ PANJE in vse PRIBOR za čebelarstvo ter SKOBELO MI-ZO. ☎ 632-415 1268

Prodajam nov PRALNI STROJ gorenje, HLADILNIK in SPALNICO aple. ☎ 26-110, popoldne 1327

Prodajam drobnji krompir. Podreča 10, Mavčiče 1348

Prodajam skoraj nov KIPERBUŠIN kompletno SEDEŽNO GARNITURO. Kropa 68 1355

Prodajam otroški VOZIČEK. ☎ 50-204 1357

Poceni prodajam nov ževski črn podložen BALONAR. ☎ 49-550 1364

Prodajam JABOLKA. Ferijan, Gorenjska 5, Ribno, Bled. 1395

Kupim železni gumi VOZ ali manjšo PRIKOLICO ter prodam BATE za TAM 110 in GUME 8,25. ☎ 51-034 1412

STAN.OPREMA

Prodajam francosko POSTELJO (190 x 160). ☎ 45-662 997

Prodajam SEDEŽNO GARNITURO z mizo, HLADILNIK in ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika), s plinsko pečico. ☎ 40-127 760

Prodajam SEDEŽNO GARNITURO. Mekinda, Seljakovo nas. 42, Kranj - Stražišče 843

Prodajam kuhinjske stenske 5-delne OMARICE. ☎ 633-096 1216

Prodajam rabljeno SPALNICO, dobro ohranjena. Eržen, Sp. Besnica 9 1245

Ugodno prodajam hrastovo KUHNJO, art. "Daliya" Marles, 24 elementov in vgradni HLADILNIK. ☎ 25-178, popoldne 1274

Prodajam dobro ohranjen KAVČ in DVOSED. ☎ 33-624 1301

Prodajam kotno SEDEŽNO GARNITURO za 2.500,00 din. ☎ 620-809 1319

Raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA poceni prodajam. ☎ 37-585 1333

STANOVANJA

2-sobno STANOVANJE z dvema kabinetoma, še nekoriščeno, na Planini III., prodam. ☎ 39-992 1103

Takoj vzamemo v najem GARSONJERO in 2-sobno STANOVANJE, v Kranju. Ponudbe na ☎ 28-861, int. 26-63, dopoldne 1160

Na STANOVANJE vzamem dve dekleti. Naslov v oglašnem oddelku. 1176

1-sobno družbeno STANOVANJE, s centralnim ogrevanjem, zamenjam za 2-sobno s kabinetom ali večje. Informacije na ☎ 28-977 1193

Za dobo 6 mesecev vzamem v najem 1-sobno STANOVANJE, v Kranju ali najbližji okolici, z opremljeno kuhinjo in kopalnico. Šifra: DOBRO PLAČILO 1204

Zamenjam starejšo 1-sobno družbeno STANOVANJE, za dvosobno ali večje, v Kranju. Informacije na ☎ 24-718 1226

3-članska družina najame najmanj 2-sobno STANOVANJE. Navedite ceno. Šubic, J. Platiše 19, Kranj. ☎ 34-679 1234

Zamenjam družbeno 2-sobno STANOVANJE, na Planini, za večje. Damjanovič, Ul. Janeza Puharja 8, Kranj, ☎ 35-616 1243

Sprejemamo stanovalce na STANOVANJE. Naslov v oglašnem oddelku. 1255

Ugodno prodajam 2-sobno atrijsko STANOVANJE v Škofji Loki. ☎ 633-462 1270

Zamenjam 1-sobno družbeno STANOVANJE, 42 kvad. m., za 3-sobno ali 2-sobno s kabinetoma. Doplačam morebitno razliko v stanarini. ☎ 36-856 1272

Prodajam 2-sobno STANOVANJE v Bistrici pri Trzinu. Možnost obročnega odplačevanja. Informacije na ☎ 51-891 1300

Za daljšo dobo vzamem v najem neopremljeno 1-sobno STANOVANJE ali GARSONJERO, v Škofji Loki ali okolici. Šifra: LIPA 1307

Kupim stanovanje nad 60 kvad. m v Kranju. Šifra: PLANINA 1387

AUTO Ortner
SUBARU
Lada
Alfa Romeo

● NADOMESTNI DELI
● dodatna oprema
● servis
● POPRAVILA VSEH VRST

BELJAK, Tel.: 9043-4242-28494
PICCOSTRASSE 42

VOZILA

Prodajam Z 101 C, letnik 1980. Nišandič, C. 1. maja 65, Kranj 1166

Prodajam 126 PGL, star 18 mesecev. ☎ 39-657 1170

Prodajam Z 101, registrirana do 2. 7. 1990, koš, blatniki in tla. Oitzl, Svetinova 8/b, Jesenice - Koroška Bela 1182

Prodajam Z JUGO 45 E, letnik 1987. ☎ 33-296 1186

Prodajam R 4, letnik 1978. ☎ 39-589

Prodajam CITROEN AX TRE, s 5 vrati, star 6 mesecev. Cena 140.000,00 din. Mlaška c. 107, Kranj, ☎ 28-913

Prodajam KOMBI imv, letnik 1986, 1600, furgon z nadgradnjo, odlični za predelavo vavtodom. ☎ 621-015 1194

Prodajam VW 1200, letnik 1967. Kolenč, ☎ 45-561 1195

Prodajam dobro ohranjeno DIANO. Informacije na ☎ 25-135 1196

Prodajam R 4, letnik september 1980. Cena 17.000,00 din. ☎ 34-262

Prodajam Z 750, v odličnem stanju. Češnjek 30, Cerklje 1358

Odstopim VRSTNI RED za JUGO 60 Coral. ☎ 35-364 1343

FIAT 131, letnik 1979, spredaj poškodovan, ugodno prodajam. Vilfan, Zg. Bitnje 61 a, Zabnica 1345

Športno ALFO junior GT in KOMBI IMV, predelan v avtodom. Možna zamenjava ali delni kredit. ☎ 50-660 1346

Prodajam ohranjeno R 4, letnik 1983. Stojan, Škofjeloška 3, Kranj 1347

Prodajam TRAKTOR Pasqali TV 730, 1.300 del. ur. Marolt Anton, Brezje 56. ☎ 79-989 1349

Prodajam R 4, letnik 1978, za 1.800 dem. ☎ 75-467 1352

Ugodno prodajam ALFO 33, letnik 1984, lepo ohranjeno. ☎ 26-425

Prodajam pravkar registrirano Z 750, starejši letnik. Miran Krizaj, Pot v Bitnje 65, Kranj 1240

Prodajam R 4, letnik 1977, obnovljena. Drago Vidic, Dvorje 97, Cerklje

Ugodno prodajam LADO riva 1300, stara 1 leto. ☎ 58-203 1249

Z 101 GX, letnik 1988, prodam. ☎ 49-097 1250

Prodajam GOLF, letnik 1980, neregistriran in novo dirkalno KOLO rog. Meglič, Zg. Duplje 40/a 1253

AUDI 80 LS, letnik 1976, karamboliran, ugodno prodajam. Jan, Jelovška 6, Bled, ☎ 78-014 1256

Prodajam KOMBI VW furgon, letnik 1982. Krničar, Sp. Gorje 212, pri Bledu 1257

Prodajam GOLF diesel, letnik junij 1986, 4 vrata. Informacije na ☎ 47-059, v soboto od 10. do 16. ure 1258

Prodajam BMW 316, letnik september 1988. Golorej,

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. Dobnikar, Tomšičeva 13, Kranj 1360

Nujno prodaj ZASTAVO 750, letnik 1979, registrirana do oktobra 1990, Tomšičeva 18, Kranj 1362

Prodaj Z 101, letnik 1986, ali menjam za JUGO. ☎ 79-531 1366

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1984, cena 3.900 DEM. ☎ 35-378 1367

Prodaj LADO SAMARO, letnik 1988. ☎ 74-778, popoldne 1368

Prodaj OPEL KADET, letnik 1977. Celar, Strahinj 97, Naklo 1369

Prodaj LADO SAMARO, belo, letnik 1989. ☎ 78-052 1370

Prodaj Z 101, letnik 1978, Vrhovnik Damjan, POdreča 26, Mavčiče 1371

Ugodno prodaj GOLF, letnik 1980, prevoženih 90.000 km. Kranj, Gorenjesavska 58. ☎ 24-846 1376

Prodaj JUGO SKALA 55, let 1989. Na Kalu 2, Naklo 1378

Ugodno prodaj GOLF diesel, star 18 mesecev. ☎ 28-931 po 14. uri 1379

Ugodno prodaj R 4, letnik 1983. Fister, Cegelnica 52, Naklo. 1380

Bi se radi odzvali na mali oglas, ki je objavljen pod šifro?
Zaradi mnogih telefonskih pozivov in obiskov v naši malooglasni službi vam sporočamo, da vam naslova naročnika malega oglasa, objavljenega pod šifro, ne smemo posredovati.
Oddate pa lahko svojo pismeno ponudbo, opremljeno s šifro in številko oglasa, s svojim naslovom in morebitno vsebino, ki bi jo radi posredovali stranki, ki je odprla šifro. Ponudbo oddajte pri nas, mi pa jo bomo izročili naročniku oglasa pod šifro.
Malooglasna služba

Prodaj GOLF, letnik 1978, za 30.000 din. Kordež Bine, Lancovo 90, Radovljica. 1383

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 84. ☎ 64-165 od 12. ure naprej 1385

Prodaj RENAULT 4, nov, rdeče barve. ☎ 66-330 1386

Prodaj FORD escord 1,3, letnik 1972. ☎ 42-348 1390

Prodaj R 11 cheverny, star 2 leti. ☎ 26-548 1393

Ugodno prodaj JUGO 55, april 1988, prevoženih 26.000 km. ☎ 84-070 1394

Prodaj JUGO coral, star 6 mesecev. ☎ 34-680 1396

Ugodno prodaj GOLF letnik 1977, popolnoma obnovljen in na novo lakiran in na novo registriran. Seger Rudi, Cankarjeva 31 a, st. 1., Radovljica 1397

Prodaj JUGO 45A, maj 1986. ☎ 25-576 v petek po 16. uri 1398

Prodaj JUGO koral 45, star 6 mesecev. ☎ 34-680 1400

Prodaj JUGO koral 60, letnik avgust 1989 in R% GL, letnik 1985, prevoženih 46.000 km. ☎ 68-596 1404

Po ugodni ceni prodaj MAZDA 1200 letnik 69 v voznem stanju, registriran do junija in APN 6 letnik 85 dobro ohranjen. ☎ 51-595

Prodaj JUGO 45 AX, letnik 1987, registriran celo leto. Cena po dogovoru. Čekič, 31. divizije 50, Vodovodni stolp, Kranj 1405

Prodaj LADO 1300S, letnik 1985, dobro ohranjeno. Stenovc Drago, Moše 2 a 1406

JUGO 60 koral, nov, prodaj. ☎ 26-361 dopoldan in 21-311 popoldan 1407

JUGO 45 koral, rdeč, julij 1989 pro-

dam. ☎ 26-361 dopoldan in 21-311 popoldan 1408

Ugodno prodaj tovorni AVTO TAM 75 kiper, letnik 1980. ☎ 58-026 1410

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 82. ☎ 34-162 1411

Prodaj osebni avto ŠKODA 120 LS, generalno obnovljen motor. ☎ 38-223 1413

Prodaj AUDI 50, letnik 76, registriran celo leto. Hodžič, Levstikova 3 1414

Prodaj R 14, letnik 1989. ☎ 633-742 1415

Prodaj novo Z 128, 10 odstotkov ceneje. Koželj, Pot za krajem 24, Kranj - Orehek 1416

BOSCH - AVTOELEKTRIKAR
MÜNCH
CELOVEC, LASTENSTR. 21
TEL.: 9943-463-31593
(PRI GLAVNI ŽELEZNIŠKI POSTAJI)
ELEKTRONIKA V AVTU
POPRAVILO, PRODAJA IN MONTAŽA VSEH AVTOMOBILSKIH - ELEKTRIČNIH DELOV.
BOSCH 'DELI!!!'
● STARTERJI ● ALTERNATORJI
● RAZDELILCI ● BATERIJE
● TAXIMETRI ● KINZLE - PISAČI
WEBASTO - GRETJE NA MESTU

Prodaj GOLF, letnik 1980. Krumpester, C. na Brdo 6, Kranj - Kokrica 1418

Prodaj Z 101, letnik 1988. Mavčiče 55 1419

Prodaj Z 101 konfort, letnik 1980, registrirana do avgusta 1990. Cena 2.600 DEM. Cervinski, St. Rozmana 11, Kranj 1424

ZAPOSLOTITVE
TRGOVNO zaposlim redno ali honorarno, v trgovini z mešanim blagom, na Jezerskem. Informacije na ☎ 28-938 1222
Iščem DELO na domu (pakiranje, sestavljanje). ☎ 42-647 1252
KLJUČAVNIČAR z večletno prakso in znanjem več vrst varenja, išče zaposlitev. Stritar, C. na Klanec 31, Kranj 1266

Sprejemem ZAPOSLOTITEV na dom: šivanje, pletenje in kvačkanje. ☎ 24-747 1374

TOYOTA ORTNER
● NADOMESTNI DELI
● DODATNA OPREMA
● SERVIS
● POPRAVILA VSEH VRST
BELJAK, tel.: 9943-4242-41310, ZEHENTHOFSTRASSE 26

Stavbeno kleparska in vsa ključavničarska dela opravimo hitro in solidno. ☎ 25-079 1403

ZIVALI
Prodaj mlado KRAVO ali TELICO. Gorjuše 42, Boh. Bistrica 1178
Kupim dva BIKCA, teža 150 kg. ☎ 50-094 1181
Prodaj BIKCA simentalca za rejlo ali zakol. ☎ 74-836 1212
Prodaj 7 mesecev staro TELICO simentalco. Tenetiše 6, Golnik 1229
Prodaj 300 kg težkega BIKCA. Rakovec, Zg. Duplje 40

Prodaj breje KRAVE in delovno KOBILU, stara 7 let, z žrebičkom. Adergas 27, Cerklje 1236

Ugodno prodaj zdrave KUNCE, stare 2 meseca, za nadaljno rejlo ali pitanje. Peter Dolinar, Pot na Močila 17, Križe 1282

Prodaj polovico BIKA. Naslov v oglašnem oddelku. 1283

Prodaj KRAVO simentalco, s prvim teletom. Luže 46, Šenčur 1290

Prodaj 1 leto stare KOKOŠI. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 1293

Prodaj KRAVO, tik pred telitvijo in KRAVO, s teletom ali brez. Arh. Bodešče 10, Bled 1306

Prodaj KRAVO, dobra mlekarica, s teličkom. Vopovlje 16, Cerklje 1310

Prodaj polovico mlade GOVEDI. Zg. Brnik 90, Cerklje 1317

Prodaj rjave JARKICE. Stanonik, Šk. Loka 1381

Prodaj 20 do 120 kg težke prašiče. Stanonik, Log 9, Šk. Loka 1382

Prodaj kravo po drugem teletu. Ančimer, Predoslje 13, Kranj 1389

Prodaj kravo s teletom in dve

breji kravi od 6 do 9 mesecev ali menjam za mlado jalovo kravo. Visoko 5, Šenčur 1391

KRAVO po teletu ali s teletom menjam za bika nad 400 kg ali kravo za zakol in prodaj SLAMOREZNIČO ultra-kodel-bohem. Resman - Krivic, Zgoša 22, Begunje 1401

Prodaj polovico BIKA. ☎ 43-010 1402

Dobijo se JARKICE. Golniška cesta 1, Kokrica, Kranj 992

Prodaj KRAVO, ki bo konec februarja drugič telila. Razinger, Kupljenik 6, Bohinjska Bela 1409

Prodaj brejo KRAVO, dobra mlekarica. Zg. Lipnica 1, Kamna gorica 1417

Prodaj tri črno-bele BIKCE, stare do 10 dni. ☎ 57-280 1423

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica
JOŽETA ZELNIKA, st.
iz Orehovelj 3
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, DO in sodelavcem Oljarice Britof, Gorenjski tisk, Iskra in IBI Kranj, za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Hvala vsem za tako številno slovo od našega dragega očeta na domu in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za spremstvo s prapori, zvonarjem, g. župniku za cerkveni obred, pevcem in govorniku. Posebno zahvalo pa smo dolžni našim dobrim sosedom za tolikšno pomoč v najtežjih trenutkih, kakor tudi dr. Udirju, bolnišnici Golnik - odd. 200 in Štefki Jerman. Še enkrat vsem skupaj iskrena hvala!
ŽALUJOČI: žena Francka, sinovi Jože, Tone, Ivan, Andrej z družinami in hčerka Francka z možem Marjanom

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega
JANEZA AMBROŽA
se iskreno zahvaljujem prijateljem, sosedom in znancem za pomoč in sočustvanje, za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi prezgodnji, zadnji poti. Iskrena hvala DO GG TM Kranj, še posebej sodelavcem Mehanične delavnice. Hvala g. župniku za lep obred ter pevcem za zapete žalostinke. Hvala tudi osebju UKC Ljubljana za skrb in nego v času bolezni, posebej za dr. Čebularju.
ŽALUJOČI: Anica s hčerkama, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, tašče in tete
MARIJE ALJANČIČ
p. d. Gregorčeve mame iz Podbrezj
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem iz Planike Kranj, Peka Tržič, Iskre Otoče, Save Kranj, za izraze sožalja in darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni osebju Doma Petra Uzarja v Tržiču za nego, bratom Zupan za lepo petje, g. župniku za opravljen pogrebni obred in tov. Jeseniku za poslovilne besede.
ŽALUJOČI: Vsi njeni

ZAHVALA
Ob boleči in mnogo prerani izgubi žene, mame, stare mame, sestre in tete
HELENE KOPAČ
roj. Bukovic iz Seničnega
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem ter sodelavcem tovarne Peko iz Tržiča, Merkurja iz Nakla in kolektivu Golnik, int. odd. 600 za darovano cvetje, sveče, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej pa se zahvaljujemo za pomoč v času njene bolezni dr. Prašnikarju in kolektivu int. odd. 600 iz Golnika. Vsem in vsakomur, ki nam je pomagal, iskrena hvala!
ŽALUJOČI: mož Lojze, hčerke Olga, Majda in Marjetka z družinami
Senično, Pristava, Mlaka

ZAHVALA
Ob nenadni izgubi ljube žene, mamice, stare mame, sestre, tete, tašče, nečakinje, sestrične in svakinje
MARINKE ŠENK
roj. Steren
se najiskrenejše zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalja, sočustvovali z nami, darovali cvetje in jo tako številno spremili na njeno zadnjo pot. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, oktetu Vigred, govorniku za poslovilne besede, tovarni Iskra Kibernetika, tovarni Števec, Savi Kranj, Peku Tržič in OŠ Josip Broz Tito iz Predoselj. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iz srca hvala!
ŽALUJOČI: mož Ivan, sin Roman, Mojca, Slavica, Janez z družinami in ostalo sorodstvo
Britof, 20. januarja 1990

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica
FRANCA RAJGLJA, st.
p. d. Rožancovega ata iz Sp. Bitnja
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, sodelavcem iz Nabave LTH, GD Bitnje in pevcem iz Stražišča. Vsem še enkrat iskrena hvala!
ŽALUJOČI: Vsi njegovi

ZAHVALA
Ob izgubi naše tete
ANTONIJE ŠIBERL
se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dr. Rupnikovi, dr. Hriberniku in strežnemu osebju bolnišnice Golnik, oddelek 600. Hvala tudi tov. Jelki za lepe poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljen obred.
Vsem še enkrat iskrena hvala!
ŽALUJOČI: Vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil
BOŠTJAN POTOČNIK
Od njega se bomo poslovili v ožjem družinskem krogu na kranjskem pokopališču.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl
MILOŠ POLJAK
direktor Kovinske Bled v pokoju
OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU.
Delavci KOVINSKE BLEDE

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše ljube mamice, hčerke, sestre in tete
SLAVICE LOGAR
roj. LORE
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem GLOBUSA za izraze sožalja, denarno pomoč, cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.
NJENI: hčerka Tanja, mami, ati in brat Drago z družino

Kosovo se je spremenilo v bojišče

Strah nas je jutrišnjega dne

Kranj, 1. februarja - Kaj je današnje Kosovo? Žal, nič drugega kot mrtvi in ranjeni, ponižani, užaljeni in ustrahovani ljudje, medsebojno sprti do takšne mere, ko marsikje sporazum ni več mogoč, ampak samo klic po dokončnem obračunu z najhujšimi posledicami. Pokrajina je ohromela. Prag državljanske vojne je prestopljen. Na jugoslovan-skih tleh se ponavljata, na trenutke še v hujših oblikah, Libanon in Romunija. Jutrišnjega dne nas je resnično lahko strah.

Na Kosovu ni kraja, kjer ne bi bilo demonstracij, barikad, spopadov, obojestranskega nasilja, strelav, ranjenih in mrtvih. Vsak novi dan je hujši od preteklega, vsaka noč je samo navidezno zatišje pred novim viharjem dneva. Policija strelja, pretepa, vedno pogosteje brezglavo, panično, množica odgovarja, z barikadami, kamenjem, orožjem. Umrle množice spremlja k večnemu počitku, zanesljivo s trdnim namenom maščevanja. Nasilje poroča novo nasilje, maščevalnost uhaja z vajeti. Poročevalci, ki so skušali zadnje romunske dogodke, vlečejo enačaje med Romunijo in Kosovom in dodajajo, da je pri nas še celo hujše, saj nihče ne ve, kdaj in odkod bo počilo, komu je namenjen strel.

V kosovske kremplje ponovno leze Jugoslavija, že sicer do ust pogreznjena v težave. Črnogorci so prostovoljno, seveda z orožjem, v svojih rokah ali v rokah armade, pripravljeni na Kosovu narediti red, enako vzklikajo na mitingih v Srbiji, kjer vpisujejo prostovoljce, terjajo orožje in celo predlagajo Miloševiću, naj vrne partijsko izkaznico in se na čelu brambovcv Kosova poda v pokrajino. Padli so ultimati, naj se v enem, dveh dneh, reši kosovski problem, sicer gorje vodstvu države. Ponovno oživlja mitingaški scenarij, ponovno sta Slovenija in slovenska partija zaradi odhoda s 14. kongresa, in po novem tudi Hrvaška, krivi za sedanjo kosovsko dramo. Že znane-

mu besednjaku, da na Kosovu gospodari iredentizem, kontrarevolucija, težnje po kosovski republiki in veliki Albaniji, smo dodali besedo terorizem. Jasno je, zakaj. Zato, ker za teroriste nikjer na svetu ni milosti, na Kosovu pa je sploh ne bi smelo biti. Če dobesedno razumem ta terorizem, potem je treba po tej logiki pokončati, ali vsaj zapreti, na tisoče ljudi, ki terjajo enakopravnost, demokracijo, zaščito osnovnih državljanjskih in človečanskih pravic, za lažjo in čim hitrejšo "krvavo rihto" in dokončno rešitev kosovskega vprašanja pa je treba zagovornikom takega reševanja čim prej razdeliti orožje, da bo delo res temeljito opravljeno.

Čeprav se kosovska tehtnica trenutno nagiba k tej, za razumnega človeka, katastrofalni, samomorilski rešitvi, k državljanski vojni, ki se je v bistvu že začela, ostaja upanje za drugačno rešitev. Težko je sicer razumeti, da kljub stotisočim podpisom pod deklaracijo Za demokracijo - proti nasilju, in ponujenemu premirju s strani Albancev, še traja nasilje, tudi s strani albanske večine, vendar je redko optimistično znamenje, da je podpisovanje te deklaracije še dovoljeno. Pa tudi to, da državno predsedstvo igra na karto mirnega reševanja, demokracije in svobode, kar sedaj terjajo Albanci in da do večerj dopoldne še ni poseglo po vojaški upravi. Očitno tudi sedanji kosovski oblasti dodatni krvni madeži niso pretirano po godu. Upajmo, da razumu še nismo zaprli vseh vrat. Priložnost, da jih še bolj odpremo, je tokrat resnično zadnja. Strah pa nas je panične politike nasilja, ki trenutno vlada, čeprav ta politika zadnjih deset let na Kosovu ni ničesar rešila, ampak pahnila pokrajino v pogubo. Njej gre predvsem za oblast, ne oziraje se na ceno, ki je že sedaj prevelika in preveč sramotna za nas, Jugoslovane.

J. Košnjek

Postopek za podporo kandidature

Številni volilci sprašujejo, kako poteka postopek za podporo kandidature, denimo, Ivana Krambergerja, ki mora zbrati 5.000 podpisov za kandidaturu predsednika predsedstva SRS.

Vsi, ki želijo podpreti kandidaturu, se morajo oglasiti na sedežu volilne komisije (na občinah) ali na krajevnih uradih po krajevnih skupnostih. Dobili bodo obrazec, ga izpolnili in ga potrdili na sekretariatih za notranje zadeve ali krajevnih uradih, kjer se vodi evidenca in register prebivalstva. Podpis je namreč treba verificirati tudi zato, ker lahko predlagajo le tisti, ki imajo volilno pravico. Prav tako lahko kot volilci damo podporo samo enemu kandidatu. Obrazec se nato odda tistemu, ki vodi postopek za kandidaturu. V primeru Krambergerja zbira podpise sam in je obrazce treba poslati Ivanu Krambergerju, Negova.

D. S.

Tržič dobil tudi krščansko demokratsko stranko

Tržič, 31. januarja - V sredo zvečer so se pri Damulneku v Tržiču zbrali na svojem ustanovnem zboru stranke tržičski krščanski demokrati. Ustanovili so stranko in izvolili 8-članski svet. Za predsednico so izbrali dipl. oec. Jano Primožič, za blagajnika pa Vero Zupan. Trenutno imajo tržičski krščanski demokrati nekaj čez 40 članov, pričakujejo pa, da se bo število hitro večalo, kajti svoje člane so dosedaj zbirali le v mestu, zdaj pa bodo novi člani pridobivali članstvo tudi v vsej okolici Tržiča.

D. D.

Letna konferenca prijateljev mladine

Jesenice, februarja - Občinska zveza prijateljev mladine sklicuje za torek, 6. februarja, ob 16. uri, v restavraciji Kazina, letno konferenco. Poleg običajne tematike o preteklem in načrtih za prihodnje delo se bodo pogovarjali tudi o vsebinskih in organizacijskih spremembah organizacije, ki naj bi postala nadstrankarska, na novo pa naj bi zasnovala tudi vsebino dela z otroki. Ustanovili bodo tudi klub za boljšo šolo in zaščito otroka.

V Kranjski gori je pomlad

Kranjska gora, 1. februarja - Po podatkih Turističnega društva Kranjska gora je bilo januarja v kranjskogorskih hotelih in zasebnih sobah - brez počitniških domov - 53.000 nočitev, kar je nekoliko več kot v enakem lanskem obdobju. Hoteli so bili dobro zasedeni, saj je imela Kranjska gora januarja nekaj snega. Zda so počitnice in v Kranjski gori domači gostje še vztrajajo v počitniških domovih. Snega pa ni več, kajti vreme se je tako otopilo, da je prava pomlad.

Za februar pa turistični delavci napovedujejo nekoliko manj obiska kot v lanskem letu. Ne toliko zaradi tega, ker ni snega, temveč zato, ker tuje goste odvrta vse drugačni vzroki. Pojavljajo se odpovedi tujih gostov, tako da v Kranjski gori pričakujejo večji obisk le od 24. februarja do 3. marca, ko so hoteli že tradicionalno zasedeni. Prišli bodo Angleži, Holanci, Italijani in Nemci.

D. Sedej

Umril za posledicami nesreče

Ljubljana, 30. januarja - V Kliničnem centru v Ljubljani je za posledicami prometne nesreče umrl 23-letni Boštjan Potočnik iz Kranja. Ponesrečil se je minulo nedeljo, 21. januarja, v Hrastju, ko je z avtom zapeljal s ceste in trčil v drevo.

Prepoved splava ni pot do več rojstev

Kranj, 1. februarja - Prebivalstvena politika postaja zadnje čase izjemno hvaležna snov starih in novih političnih strank v boju za volilce. V sklopu teh vprašanj moški zagreto razpravljajo tudi o moralni pravici in nepravici žen-

skje do umetne prekinitve nosečnosti; kot da bi z obsodbo ali celo prepovedjo splava lahko bistveno povečali število rojstev in rešili slovenski narod umiranja. Kaj o takšnem strankarskem naprežanju menijo naši sogovorniki?

Tanja Novak iz Lesc, 18 let: »Sama sem proti splavu, menim, da je res skrajni izhod v sili, najslabša oblika kontracepcije, o kateri ženske očitno še premalo vemo. V šoli o tem nismo govorili. Zato se mi zdi prav, da tudi javno spregovorimo. Gotovo pa prepoved splava ne bi bila pot do več rojstev.

Prepričana sem, da se bodo starši odločali za več otrok le, če jih bodo lahko solidno preživeli, če bo življenje cenejše, če bodo ženske imele več porodniškega dopusta in podobno.«

Mojca Kalan iz Ljubnega, 17 let: »Vzgojena sem tako, da se mi zdi splav grob poseg v življenje. Mislim, da bi se morali pred njim bolj zavarovati. Glasovala bi za krščansko stranko, ki se bori proti splavu.«

Marija Markič iz Naklega, 39 let: »Imam tri otroke, če bi bili še trije, bi jih ravno tako preživela. Nisem za splav, sama se k njemu ne bi zatekla, nisem pa proti tej pravici. Naj ženske same odločajo. Mislim, da se Slovenci preveč zgovarjamo na slabo življenje, češ da zaradi tega nimamo več otrok.«

Barbara Čirič iz Besnice, 27 let: »Spremljam predvolilne boje političnih strank, a nimam občutka, da bi se katera za kaj posebnega zavzemala. Zda so sicer neke pobude za spremembo porodniškega dopusta, otroške dodatke in podobno. Dobro bo, če ne bo ostalo le pri pobudah. Nekaj bo treba narediti, da nas bo Slovencev več, gotovo pa to ni prepoved splava. Jaz nisem za splav, dopuščam pa ga, če so okoliščine, vzroki taki, da bi bila to boljša rešitev kot rojstvo.«

ali reveža spraviti na svet ali ne. Ko bodo pogojji, nas bo več. Volilni programi, ki splav enačijo zgolj z moralno, pri volilcih po moje bolj odbijajo kot ne. Zda, ko je splav dovoljen, skoraj ni nedovoljenih (po 51. členu Kazenskega zakona Slovenije). Če bi bila sprejeta prepoved, bi splave spet opravljali mazači, kar je dosti bolj nevarno.«

Janez Palovšnik, 45 let, namestnik temeljnega javnega tožilca v Kranju: »Splav je tako z medicinskega kot socialnega stališča gotovo večkrat upravičen kot ne. Dokler družba ne bo poskrbela za dobre pogoje za življenje, je veliko moralno vprašanje, ali reveža spraviti na svet ali ne. Ko bodo pogojji, nas bo več. Volilni programi, ki splav enačijo zgolj z moralno, pri volilcih po moje bolj odbijajo kot ne. Zda, ko je splav dovoljen, skoraj ni nedovoljenih (po 51. členu Kazenskega zakona Slovenije). Če bi bila sprejeta prepoved, bi splave spet opravljali mazači, kar je dosti bolj nevarno.«

H. Jelovčan
Slike G. Šinik

Čipka na Škofjeloškem

Škofja Loka - Prizadevne članice aktivov kmečkih žena pri škofjeloški kmetijski zadrugi pripravljajo ob 8. februarju, slovenskem kulturnem prazniku razstavo Čipka na Škofjeloškem. Odprli jo bodo 8. februarja, ob 15. uri v prostorih Kmetijske zadruge na Spodnjem trgu v Škofji Loki (nad trgovino). Razstava bo odprta tudi v petek, soboto in nedeljo od 9. do 15. ure. Vsak dan pripravljajo bogat srečelov.

L. B.

DOMUS razstavlja

Prijazen vhod v stanovanje

Ljubljana, januarja - Kot smo že obveščali v Gorenjskem glasu, je bila v sredo, 31. januarja, v prostorih Potrošniško informativnega centra na Kardeljevi 2 v Ljubljani (zraven Uršulinske cerkve) odprta razstava opremljanja predsobe, ki naj ne bo le ozek prehodni prostor, ampak prijeten, gostoljuben vstop v stanovanje. Razstavljalci bodo številni slovenski proizvajalci pohištva, stenskih in talnih oblog, pripravljajo pa tudi informativne dneve proizvajalcev ter svetovanje arhitekta. Tako bo danes, 2. februarja, ob 17. in jutri, v soboto, ob 10. uri svoje proizvode predstavila Papirnica Vevče, 5. februarja od 9. do 12. ure Lesna Slovenj Gradec, v torek, 6. februarja, od 9. do 12. ure bo informativni dan kranjske Save, v sredo, 7. februarja, se bosta od 9. do 12. ure predstavila Alples in Plutal, v četrtek, 8. februarja, od 9. do 12. ure pa Jutex Žalec. Vsak dan dopoldne bo na razstavi svetoval arhitekt, popoldne pa bo na voljo v ponedeljek, 5. in v petek, 9. februarja. Razstava bo odprta do 10. februarja.

D. D.

Petrol plača odkup Groharjeve hiše v Sorici

Škofja Loka, 1. februarja - Prosvetno društvo iz Sorice je našlo podjetje, ki bo zanj odkupilo del Groharjeve rojstne hiše. Petrolova Trgovina z naftnimi derivati Ljubljana je namreč pripravljena dati celoten znesek denarja za odkup v višini 331.782,50 dinarjev s skromnim pogojem, da se ob obnovi na hiši vzida plošča, s katere bo razvidno, da je odkup finančni Petrol. V Petrolu so razen tega pripravljene prevzeti še pokroviteljstvo nad Groharjevo rojstno hišo.

Podjetja iz Selške doline bodo za obnovo hiše prispevala svoj delež glede na število zaposlenih. S tem si bodo pridobila prednostno pravico do izkoriščanja prostorov v hiši za namene, ki pa ne bodo v nasprotju s kulturno namembnostjo objekta in bodo v skladu s programom dela prosvetnega društva Ivan Grohar v Sorici.

H. Jelovčan

MERKUR
KRANJ

PRODAJA NA KREDIT

3 ALI 6 OBROKOV
IN 30 % POLOG PRI NAKUPU
MINIMALNE OBRESTI

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH